

DUHOVNO ŽIVLJENJE

XVIII.

SVEČTO LETO 1950

OKT.

LA VIDA ESPIRITUAL - AÑO DEL LIBERTADOR GENERAL SAN MARTIN - 1950

VELIČASTNI PRAZNIKI CERKVE

KRALJICA VENCA ROŽNEGA...

Kako je mogočno odmevala ta pesem v težkih letih našega taboriščnega življenja po taboriščnih kapelah. Vse trpljenje, strah, žalost smo izlili pred Rožnovensko Marijo s trdnim zaupanjem, da bo Ona naše mogočno zavetje; in bila je.

Ko se je najhujša nevihta izdivjala in smo spet začutili pod seboj trdna tla nove domovine, smo pa na vse precej pozabili. Zajel nas je nov tok; tok čim večjega zaslужka, čim prejšnjega lota in hiše. Ni več časa misliti na Marijo, ne na rožni venec.

V oktobru, mesecu rožnega venca, se vendar spet malo zamislimo! Ali nam morda pomoč Matere božje ni več potrebna? Ali nismo dolžni zahvale? Ali nimamo toliko potreb? Ali niso naši otroci, naši fantje in dekleta v večji nevarnosti, kot so bili po taboriščih? Tujina tukaj se je priplazila s strupom do njih duše in če ne izprosimo varstva in pomoči od Matere božje, bodo gili spet tisoči Slovencev v smrt, ki bo sedaj hujša, ker bo to smrt njih duš, ne teles.

V Lurdu in Fatimi se je Mati božja prikazala z rožnim vencem. Na obeh krajih je

epominjala k pokori in molitvi za spreobrnjenje grešnikov, če svet hoče mir. Mi bi vsi radi ta mir, samo sami nismo za to dovolj storiili.

Sret dela mir in pravico s svojo modrostjo, s silo in orožjem, pa ga ne more napraviti. Nam je dano drugo močnejše orožje. Mati božja ga je sama dala; to je rožni venec. S tem se vojskujemo, s tem bomo najgotoveje zmagali. Večer za večerom naj iz naših borišnih stanovanj spet hiti ta molitev pred prestol milosti in dobrote Božje Matere. Združimo se z onimi v domovini. Kot mi v prvih letih begunstva, v strahu, trpljenju in nepretgnani žalosti molijo rožni venec za rešenje. Če jim pomagamo v telesni bedi s paketi, jim pomagajmo že z večjo, uspešnejšo pomočjo, ki jo zmore vsak vsak dan, z molitvijo svetega Rožnega venca.

STANOVANJE BOGA MED LJUDMI

Tudi na to zelo važno resnico nas opozarja sv. Cerkev v oktobru. Bog, ki je ljudem najskrbnejši in najboljši Oče, se je nastanil sam sredi med človeškimi stanovanji. Naše farne cerkve so ta božja stanovanja. So bile to farne cerkve v domovini in so to farne cer

1-794. ROMA - Tramonto

kve tu v tuji zemlji. Bog je šel z nami in je med nami tukaj prav tako, kot je bil doma.

Ali nam ni to stanovanje božje nekam tuje. Ali nismo med tistimi, ki pridejo v to hišo vedno samo, kadar morajo. Kakor če so klicani na občino, sodnijo, davkarijo.

Slabo oznako damo svoji veri, če smo taki, če hodimo le na poziv. Bog ni hotel, da bi bilo Njegovo stanovanje uradna hiša. Hotel je, da bi bilo to stanovanje najboljšega, najskrbnejšega Očeta, najiskrenejšega in najzvestejšega prijatelja, na katerega se lahko vedno zanesemo, na katerega se lahko vedno, v vsakem, tudi najtežjem slučaju obrnemo, pa nam bo vedno v gotovo pomoč. Ali nismo čudno popačili tega, kar je Bog hotel tako lepo in pristrčno narediti. Žegnanska nedelja naj nam to spet v spomin pokliče in farne cerkve, kjer stanuje naš Oče, naš zvesti prijatelj, vodnik in pomočnik, naj nam bodo zares hiše, kamor bomo zahajali redno, ker nas bo tja vodilo globoko prijateljstvo, ljubezen in hvalečnost do Boga, ki je postavil svoje stanovanje med naša, da nam pomaga, da nas vodi, daje poguma in moči, da ob Njem vztrajamo.

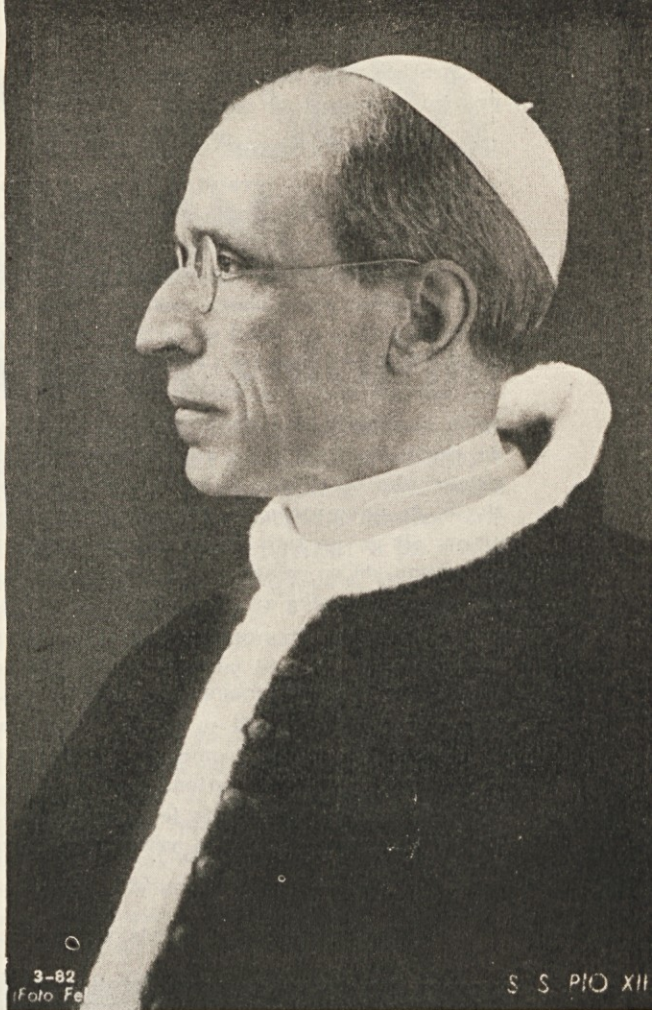
PREIZKUSNI KAMEN ZA NAŠO VERO

Ali je pristna, ali ponarejena, plitva ali globoka, trdna ali omahljiva. Ta preizkusni kamen so tiste duše, med katerimi Kristusa in Cerkve še ni. Na križu je zanje Bog umrl, zanje je tekla Njegova kri, pa Cerkve med njimi ni, da bi pomagala napeljati to odrešilno božjo presveto Kri do poganskih duš, da bi jih oprala in odrešila. Kdor ne čuti smisla za razširjenje Cerkve in Kristusovega kraljestva med narode, kjer je še ni oziroma se šele gradi, ne more govoriti o kaki pravi ljubezni do Boga, o zares pristnem svojem krščanstvu. Misijonska nedelja, 22. oktobra, naj nam v tem oziru nekoliko izpraši našo vest. Če molimo dnevno za manj potrebe, kako, da se ne spomnimo te tako važne zadeve, pomagati h Kristusu in Cerkvi tistim dušam, ki je še ne poznajo.

Veliko je požrtvovalnih slovenskih duš, ki so celo življenjsko dobo posvetili misijonom. Kaj storimo mi? Ali vsaj molimo, vsaj večsah kako žrtev doprinesemo? Ali od svojih — čeprav majhnih zaslužkov — doprinesemo svoj delež za tako veliko, plemenito misijonsko delo?

RESNIČNO, KRALJ SEM...

Praznik Kristusa Kralja ima v naših časih

še prav poseben pomen. Ali se ti ne zdi, če gledaš v teh krajih to strašno nevednost, brezbriznost, pa tudi sovraštvo do Boga in odurno nenravnost, da je satan razprostrl svoje stražne peruti čez ves svet in vse se mu klanja v tej ali drugi obliki. Sad tega kraljevanja pa je sovraštvo, laž, krivica, vojske in druge nesreče. Katoličani moramo zato znova in znova klicati svetu: Otrosite s sebe jarem oblasti satana in pripognite svoje glave pred pravim Kraljem Kristusom. Pa ne bodo zadosti samo naše besede. Vsak naš korak in delo mora svetu pričati, da smo prepričani podaniki tega kralja. Da Mu pripadamo prostovoljno, iz ljubezni, ker smo prepričani, da smo Njegovi po stvarjenju, ko smo izšli iz njegovih rok, po odrešenju, ko nas je za ceno svoje krvi iztrgal satanu, po svojem namenu, ker smo Zanj ustvarjeni in samo z Njegovo pomočjo svoj namen moremo doseči.

Svet mora po nas spoznati, da bo samo

pod kraljevanjem Kristusa Kralja zavladata pravica, resnica, ljubezen in mir na zemlji.

O SREČNI DOM NAD ZVEZDAMI...

Nad zvezdami je prestol Kristusa Kralja. Tam okrog Njega uživajo blaženstvo njegovega kraljestva tisti, ki so se na zemlji uklonili Njegovemu kraljevanju kljub preganjanju, zasnehu, kljub uporom lastnega telesa in njegovih poželjenj. Zdaj so te duše že večno srečne. Kaj je v primeri s to srečo vse trpljenje, zapostavljanje in mučeništvo na zemlji. Sreča in veselje je tako nedoumljivo veliko, da pravi sv. Pavel, da ga človeško oko ni videlo, uho ne slišalo in nobeno srce ne doživelo. Če praznujemo ta praznik Vseh svetnikov, ali ga ne zato, da se znova in znova spomnimo, da se spleča delati, trpeti, biti zasramovan in mučen za tako plačilo.

Bog sam je njih neskončno plačilo in bo tudi naše, če bomo šli po njih poteh. Bili so na zemlji kot mi, bili so ljudje z vsemi slabostmi kot mi, dobivali so pomoč božjo, da so zmogli, kot jo dobivamo mi, in dosegli so krono, ki je pripravljena tudi za nas. Nekaj let borbe in trpljenja je še pred teboj, ali boš odnehal, ali ne boš vztrajal za tako plačilo?

KRAJ TRPLJENJA...

Vice so to, kjer se čistijo duše, da morejo živeti ob Nejsvetejšem Bogu. So kakor majhni otroci, ki si sami ne morejo nič pomagati. Samo trpe in čakajo rešitve, čakajo, da jim usmiljena roka to rešitev pospeži. Saj bi se zjokali, če bi v to veliko trpljenje pogledali, in ne bi odnehali, dokler jih ne bi rešili, ker bi tudi kamnito srce to trpljenje omečilo. Zato je praznik Vernih duš, brat, sestra, da se v to trpljenje zamisliš, da te pretrese, da boš pomagal. Ali ni morda v tem trpljenju tudi tvoj oče, mati, mož, žena, otrok, brat, sestra, prijatelj? Ali te ne gane njegov klic: "Usmilite se me vsaj vi prijatelji moji, ker roka Gospodova me je zadela." Moli, daruj sv. maše, trpljenje, odpustke za duše v vicah.

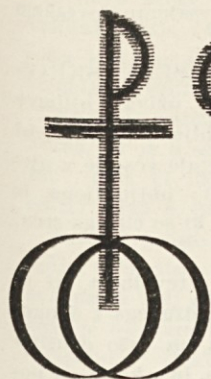
"Blagor usmiljenim, ker bodo usmiljenje dosegli." Ne bo dolgo, ko boš sam v istem trpljenju iskal in čakal pomoči. Kako moreš upati, da bo Bog zbudil kako usmiljeno srce, ki ti bo pripravljeno trpljenje okrajšati, če sam tega usmiljenja sedaj nimaš?

Dan vernih mrtvih, mesec vernih duš v vicah, naj bosta dan in mesec žive in dejavne ljubezni in usmiljenja nas, ki živimo še na zemlji in jim moremo pomagati. KAJ

Slika tu spodaj prikazuje poljsko znamenje pri Grobljah; v ozadju Menges

POČETOVA BESEDA ZAKONCEM

PAPEŽ PIJ XII.
NOVOPOROČENCEM
16. X. 1940,
8. X. 1941

Sveti rožni venec v družini

Za mesec oktober prinašamo dva papeževa nagovora o molitvi sv. rožnega venca; prvi govori o skrivnostih rožnega venca v življenju zakoncev, drugi pa o rožnem vencu posameznih družinskih članov.

Preprosta sta oba, lahko razumljiva, pa zelo topla. Ne boš jih prebral in premislil brez duhovne koristi!

Res je, da rožni venec ni edina oblika molitve; poleg nje so še druge. Res je pa tudi, da nič ne moli ali vsaj zadosti ne, kdor ne mli rožnega venca. Vsakdanja skušnja takó uči.

V DRUŽINAH, KJER NE MOLIJO ROŽNEGA VENCA, MOLIJO PREMALO, ČE SPLOH KAJ.

Papež v teh dveh nagovorih lepo popisuje zvezo med rožnim vencem in krščansko družino.

Ali so slovenske družine še krščanske? Ne-koč se je po njih vsak večer molil rožni venec. Če si pozno zvečer žel po vasi, si pri vsaki hiši slišal moliti rožni venec. V vsaki hiši je visel velik družinski rožni venec, ki ga je zvečer vzel v roke hišni gospodar.

Slovenske družine so bile nekoč podobne krščanski družini, ki jo papež opisuje v teh nagovorih.

Za narodno dediščino smo imeli skupno molitev rožnega venca po slovenskih družinah.

Kako pa je danes?

Tudi v tujini ne pozabite na rožni venec. Mogočna opora duhovnega življenja je.

Če ga je kdo opustil, naj ga začne moliti znova. Kmalu bo začutil njegov blagoslov.

Premisli papeževe besede, vtisni si jih v spomin!

PRVI NAGOVOR

Iz vsega srca vas pozdravljamo, dragi novoporočenci, Zdi se Nam, da vas je pripeljala sem Kraljica presvetega rožnega venca, kateri je posvečen ta mesec oktober. Kakor so jo

nekateri izbrani svetniki gledali telesno, jo Mi gledamo z veseljem v duhu, kako se smehljajoč sklanja k vam in vam ponuja venec jagod po deset in deset, ki pomenijo neviden nadnaraven jarem v službi ljubezni; vi pa ji klečeč pred njo v pesmi obljublimate, da jo boste častili čim bolj pogosto v vseh okoliščinah svojega družinskega življenja.

VESOLJNI IN TRAJNI ROŽNI VENEC

Rožni venec že po sami besedi pomeni venec rož, kar pri vseh narodih označuje dar, ki se daje iz ljubezni, in znamenje veselja. Toda tu ne gre za tiste rože, s katerimi se krasi brezbožneži v svoji ničemurnosti, o katerih pravi sv. pismo, da govore: "Ovenčajmo se z rožami, preden uvenejo" (Modr 2, 8). **ROŽE NAVEGA ROŽNEGA VENCA NE UVENEJO.** Vedno so sveže v rokah pobožnih Marijinih častilcev. Ti častilci so različni po starosti, iz različnih dežel so in različni so njihovi jeziki; zaradi tega pa so tudi barve in vonji rož na rožnem vencu tako pestri.

TEGA VESOLJNEGA IN TRAJNEGA ROŽNEGA VENCA SE UDELEŽUJETE ŽE IZ SVOJIH OTROŠKIH LET.

Vaše matere so vas naučile spuščati počasi skozi otroške prste posamezne jagode, obenem pa izgovarjati preproste a vzvišene besede očenaša in angelskega pozdrava.

Nekoliko pozneje ste se ob prvem sv. obhajilu posvetili svoji nebeški Materi z molitvijo svetega rožnega venca na novem molku, ki ste ga dobili v dar za spomin na ta dan; zaradi njegovih lepih jagod ste v svoji sveti preprostosti molili še bolj goreče.

Kolikokrat ste pozneje obnavljali pred tabernakljem ali v dvorani Marijine družbe to dvojno posvetitev Jezusu in njegovi božji Materi!

Sedaj pa, ko ste sklenili zakramentalno pogodbo sv. zakona v tem Mariji posvečenem mesecu, se Nam zdi, da bo vaše življenje kot

šopek rož, kot rožni venec, čigar nenehna in soglasna molitev se je začela ob vznožju oltarja, kjer so se združila vaša srca in ste s svojim prostovoljnim ter od Boga blagoslovljenim zakonskim privoljenjem sprejeli nove in zelo težke dolžnosti.

PODOBNOŠT MED OČENAŠEM IN POROČNIM "HOČEM"

Vaš poročni "hočem" ima resnično nekaj od očenaša: objublja namreč:

POSVEČEVATI BOŽJE IME v pokoršini do postav: "posvečeno bodi tvoje ime";

USTANOVITI NJEGOVO KRALJESTVO v vaši novi družini: "pridi k nam tvoje kraljestvo";

ODPUŠČATI VSAK DAN drug drugemu medsebojne žalitve ali napake: "in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo";

BOJEVATI SE S SKUŠNjavami: "in ne vpelji nas v skušnjavo";

in **VAROVATI SE HUDEGA**: "reši nas hudega";

zlasti pa ima vaš hočem nekaj skupnega z očenašem v odločnem in zaupnem "ZGODI SE", s katerim greste nasproti neznanu prihodnosti.

"HOČEM" IN ANGELSKI POZDRAV

Oni "hočem" je tudi nekak odsvit angelskega pozdrava, ker vam odpira nov studenec milosti, katere vzvišena delivka je "milosti polna" Marija;

milosti, ki je prebivanje Boga v vas: "GOSPOD JE S TEBOJ"; posebno poročstvo blagoslova ne samo za vas same marveč tudi za sadove vaše zveze, ter nov naslov za odpuščanje grehov v teku življenja in za materinsko podporo v zadnji uri: "ZDAJ IN OB NAŠI SMRTNI URI".

Tako boste živeli v duhu svetega rožnega venca, če ostanete zvesti dolžnostim svojega stanu.

Vaši dnevi se bodo vrstili kot nepretrgana veriga dejev vere in ljubezni do Boga in Marije skozi leta, ki Vam jih želimo veliko in da bi bila polna božjih blagoslovov.

ŽALOSTNI DEL ROŽNEGA VENCA IN TRPLJENJE

Toda rožni venec pomeni tudi, dragi sinovi in hčere, da vaše danes prikrito bodoče življenje ne bo vedno samo veselje. Imeli boste nemara tudi bolečine, ki jih bo poslala božja Previdnost. Kakor je na roži med cvetjem

trnje, tako mora biti tudi v vsakem človeškem življenju.

SEDAJ DOŽIVLJATE VESELE SKRIVNOSTI. želimo, da bi dolgo uživali njihove sladkosti; saj je sreča objubljena tistemu, ki se boji Boga in polaga vse svoje veselje v njegove zapovedi (Ps 111, 1); objubljena je krotkin, usmiljenim, tistim, ki so čistega srca, miroljubnim (Mt 5, 4—9).

U pate tudi, da bo božja Previdnost, ki je po svojih tajnih sklepih vas, drugega z drugo, med sabo združila, razlivala na vašo družino blagoslov, objubljen očakom, in o katerem poje Cerkev v poročnih obredih, veseli blagoslov rodovitnosti: za "mater, ki jo otroci razveseljujejo" (Ps 112, 9).

Te dni ste bili deležni veselja, in ga boste še v prihodnjih. To veselje sprejemate v otroški vdanosti in z modro zadržanostjo. Tako boste sprejemali v duhu vere in predanosti v voljo božjo tudi žalostne skrivnosti bodočnosti, kadar pride njihova ura.

Skrivnosti? človek pač večkrat tako imenuje bolečino. Razlogov, zakaj je veselje, navadno ne išče, toda razlog za svoje trpljenje bi rad poznal. Ker pa ga tu na zemlji ne spozna, tipi dvakrat.

Kraljica presvetega rožnega venca, ki "JE STALA" na Kalvariji, vas bo naučila stati v podnožju križa, pa naj bi bila njegova senca še tako temna. Ob vzgledu žalostne Matere in Kraljice mučencev boste namreč doumeli, da božji sklepi neskončno presegajo misli ljudi in da jih še takrat, ko prizadevajo srcu rano, navdihuje najnežnejša ljubezen do naših duš.

ČASTITLJIVE SKRIVNOSTI ROŽNEGA VENCA V ŽIVLJENJU

Ali morete upati, ali si smete želeti, da bi rožni venec vašega življenja imel tudi častitljive skrivnosti? **DA, ČE GRE ZA ČAST, KI JO MORE POJMITI IN UŽIVATI SAMO VERA.**

Ljudje se večkrat ustavljajo pred dimom slave, ki si jo dajejo ali o njej razpravljajo z visoko donečimi besedami in dejanji. "Slava je stalno dobro ime s pohvalo, ki jo kdo ima." je pisal Ciceron (De inventione l. II, c. 55, § 166).

Toda ljudje se pogosto ne menijo za tisto slavo, ki jo more dati samo Bog. Zato po besedi našega Gospoda, nimajo vere: "Kako bi mogli — je rekel Odrešenik Judom — verovati vi, ki sprejemate čast drug od drugega in ne iščete časti, ki jo daje edini Bog" (Jan 5, 44).

“Slava sveta ovne ko cvetice na polju,”
vzklika Izaija (40, 6). Po besedah istega pre-
roka je Izraelov Bog naznanil, da bo ponižal
zemeljske veljake (45,2).

Kaj bo naredil šele učlovečeni Bog, tisti
Jezus, ki je o sebi rekel, da je “iz srca poni-
žen” (Mt 11, 29), in ni nikoli iskal lastne
časti? (Jan 8, 50).

Zato dvignite svoj pogled kvišku, ali še
bolje: prodrite z očmi vere in razsvetljeni po
sv. pismu bolj globoko v svoje duše. “Velika
čast je — vam bo govoril Sv. Duh — iti za
Gospodom” (Ekl 23, 33).

V hiši, kjer se Bog časti, so “venec starih
sinovi in hčere, in slava otrok njihovih starših”
(Preg 17, 6).

**ČIM BOLJ BODO ČISTE VAŠE OČI, O MLA-
DE BODOČE MATERE, TEM BOLJ BOSTE
VIDELE, DA SO DUŠE LJUBLJENIH OTRO-
ČIČKOV, VAŠI SKRBI IZROČENE IN DO-
LOČENE, DA SE Z VAMI POVELIČUJEJO,
EDINA STVAR, KI JE VREDNA VSE ČASTI
IN SLAVE.** Potem se nad zibelko novorojenca
ne boste zgubliale v prevzetnih sanjah, kot se
jih toliko, marveč se boste s pobožnim srcem
sklanjale nad krhkim srčecem, ki začenja biti.
Brez posvetnih misli boste mislile na skriv-
nosti njegove bodočnosti in jo izročale skrbi
roženvske Kraljice, katere skrb je še bolj
materinska kot vaša in dosti bolj mogočna.

Tudi vas sveti rožni venec uči, da v zemelj-
skem potovanju ni mesta za čast kristjana.

Preiskujte vrsto roženvske skrivnosti:
vesele in žalostne, od oznanjenja do križanja,
nam rišejo v desetih slikah célo Odrešenikvo
življenje; častitljive pa so se začele šele na
veliko noč in še niso prenehale, tudi za vsta-
lega Jezusa ne, ki sedi na Očetovi desnici in
lega Jezusa ne, ki sedi na Očetovi desnici in
pošilja Svetega Duha, da vodi razširjanje nje-
govega kraljestva do konca časov; pa tudi za
Marijo ne, ki je bila vzeta v nebo na gorečih
angelskih perutih in tam sprejema iz rok ne-
beškega Očeta večno krono.

ZMAGA ČAKA ZVESTE KRISTJANE

Tako se bo godilo tudi z vami, ljubljene
sinovi in hčere, če boste ostali zvesti obljub-
bam, ki ste jih dali Bogu in Mariji, in boste
izpolnjevali dolžnosti, ki ste jih prevzeli.

Ne sramujte se evangelija! (prim. Rim 1,
16). Danes se mnoge slabotne in omahujoče
duše dajo zmagati od zla. Ne posnemajte nji-
hove zmote, marveč po nasvetu sv. Pavla
premagajte hudo z dobrim (Rim 12, 21).

Tako se bo rožni venec vašega življenja, ki

se bo pletel vrsto let, o katerih želimo, da bi
jih bilo veliko in bi bila blagoslovljena,
srečno končal, ko bo za vas padla zavesa
skrivnosti, v svetlem poveličanju in v večni
presveti Trejici: Slava Očetu in Sinu in Svete-
mu Duhu. Amen.

DRUGI NAGOVOR

Dragi novoporočenci! Prihite! ste v Rim
prosit skupnega Očeta vseh vernikov, da bi
blagoslovil vaše nove družine. Mi pa želimo,
da bi vzeli s seboj tudi večjo pobožnost do
rožnivevske Kraljice, kateri je posvečen ta
meseec oktober.

Ta rimska pobožnost rožnega venca, s ka-
tero je združenih toliko spominov, se prav
lepo sklada z vsemi okoliščinami družinskega
življenja in z vsemi potrebami in prilikami
vsakega družinskega člana posebej.

Ko ste obiskovali cerkve tega večnega me-
sta, vas je nemara ta ali ona bazilika ali kak
grob slavnega svetnika bolj ganil. V takem
primeru se pač niste želeli zadovoljiti le z
naglim obiskom; marveč ste tam goreče mo-
lili za svoje skupne namene. Ali niso takrat
kakor same od sebe vaše ustnice začele šepetati
molitev kakega dela rožnega venca?

ROŽNI VENEC NOVOPOROČENCEV

Novoporočenci ste. V zori svojih novih dru-
žin ste drug ob drugim molili rožni venec pred
življenjem, ki se pred vami odpira s svojimi
veselimi upi pa tudi s tajnostmi in odgovor-
nostmi!

Tako sladko je v veselju prvih dni popolne
medsebojne predanosti polagati na ta način
upe in načrte za bodočnost pod varstvom De-
vice, vse čiste in mogočne, in usmiljene ter
ljubeče Matere, ko se vrste njeno veselje in
žalost in poveličanje mimo vaših duhovnih
oči ob desetkah zdravamarij, spominjajočih
vas na zglede najsvetejše med vsemi družinami.

ROŽNI VENEC OTROK

Majhni otročiči, ki komaj držijo molek v
neizkušanih prstkih, ponavljajo počasi pridno
in s silo, a že s toliko ljubeznijo očenaž in
zdravamarijo, ki jih je mama naučila s po-
trepežljivostjo. Zmotijo se včasih, podvomijo in
se zmedejo, toda tako zaupljiv je pogled nji-
hových oči, ki ga vpirajo na podobo Marije, v
kateri že znajo prepoznavati veliko Mater iz
nebes.

Potem pride rožni venec prvega sv. obha-

jila, ki ima posebno mesto v spominih na tako velik dan. Lep mora biti ta molek, toda ne predmet razkošja, marveč orodje, ki pomaga moliti in spominja na presveto Devico.

ROŽNI VENEC MLADENKE

Odrasla je že; vesela in vedra. Hkrati pa tudi resna in zamišljena glede svoje prihodnosti, ki jo zaupa brezmadežni Devici Mariji, modri in dobri. Njej izroča svoje želje. Samo sebe se ji daje v dar. V teh željah čuti, da se prebujajo njeno srce, ko prosi za tistega, ki ga sama še ne pozna, pozna pa ga Bog, in ki ga je božja Previdnost namenila za njo. Njeno srce bi rado, da bi bil goreč kristjan in plemenit.

V nedeljah tako rada moli rožni venec skupno s tovarišicami. Čez teden pa ga mora moliti sama med domačimi opravki ob svoji materi ali pa v tovarni med delom ali na polju, kadar ima kak prost trenutek, da more stopiti v bližnjo skromno cerkev.

ROŽNI VENEC FANTA

Vajenec je, dijak ali kmečki fant. Z delom se vedno pripravljajo, da bo nekoč služil kruha sebi in svojim.

Rožni venec nosi s seboj, da mu varuje čistost, ki jo hoče neomadeževano prinesiti k oltarju na dan svoje poroke.

Moli ga brez strahu pred ljudmi, kadar ima čas, da se duhovno zbere in posveti molitvi.

Moli ga v vojaški suknji, sredi vojnih naprov in nevarnosti. Rožnega venca se bodo oklepale njegove roke zadnjič tisti dan, ko bo nemara domovina od njega zahtevala največjo žrtev. Bojni tovariži mu ga bodo ganjeno ovili okrog njegovih mrzlih in okrvavljenih prstov.

ROŽNI VENEC MATERE

Rožni venec delavke, kmetice je preprost, a trden. Že dolgo ga rabi. Nemara ga more vzeti v roke le ponoči, močno utrujena od dela. A v svoji veri in ljubezni še najde moči, da ga moli, boreč se z zaspanostjo, za vse svoje drage, zlasti za tiste, ki jim grozi kakšna nevarnost na duši ali telesu. Boji se za nje, ko so tako trdo preiskušani in pobiti. V veliki žalosti jih gleda, kako se oddaljujejo Bogu.

Pa tudi svetna gospa, nemara bogata, a večkrat še bolj obremenjena s skrbmi in težavami, ga jemlje v roke.

ROŽNI VENEC OČETA

Moč, delaven in odločen, ki nikdar ne pozabi vzeti s sabo poleg nalivnega peresa in

poslovne beležnice tudi rožnega venca. Včasih se ga ne sramuje moliti znan profesor, priznani inženir, slaven zdravnik, sposoben odvetnik, nadarjen umetnik, izkušen agronom v tistih trenutkih, ki jih utrgajo gospodstvu poklicnega dela, da pomire svojo krščansko dušo v tihi cerkvi pred tabernakljem.

ROŽNI VENEC STARIH LJUDI

Priletni babici polze jagode rožnega venca skozi uvele prste v cerkvi, kamor je pridrsala s trdimi nogami, ali pa na stolu ob ognju, če se ne more več premikati.

Stara teta je darovala vse svoje moči koristi družine. Sedaj pa, ko se približuje konec njenega življenja, posvečenega dobrim delom, menjava v skrajnem zatajevanju majhna opravila, ki jih še more izvršiti, s številnimi desetkami zdravamarij, ki jih prebira na svojem rožnem vencu.

ROŽNI VENEC UMIRAJOČEGA

Umirajoči se s tresočimi rokami drži rožnega venca kot svoje zadnje opore. Njegovi domači okrog njega tiho molijo rožni venec.

Molek bo ležal na njegovih prsih obenem s svetim razpelom in bo spričeval njegovo zupanje v božje usmiljenje in Marijino priprošnjo, ki ga je bilo polno njegovo srce, ki je pravkar nehalo biti.

ROŽNI VENEC CELE DRUŽINE

Skupno opravljeni rožni venec v družini združuje vse, odrasle in otroke. Čez dan jih je ločilo delo. Zvečer pa jih rožni venec ob Marijinih nogah združuje tudi z odsotnimi in s tistimi, ki so odšli za vedno, a je spomin nanje še živ v goreči molitvi. Posvečuje vez, ki družijo vse pod materinskim varstvom brezne Device, Kraljice presvetega rožnega venca.

ROŽNI VENEC JE MARIJI LJUB

Devica Marija je v Lurdu in Pompejih hotela pokazati z neštevilnimi milostmi, kako ljuba ji je ta molitev. K njej je vabila svojo zaupnico sv. Bernardko in spremljala zdravamarije deklince s počasnim spuščanjem jagod na svojem molku, ki se je svetil kot zlate rože ob njenih nogah.

Odzovite se, dragi novoporočenci, na ta vabila svoje nebeške Matere. Pripravite njenemu rožnemu vencu častno mesto v molitvah po svojih družinah, ki jih z veseljem očetovsko blagoslovljamo kakor tudi vse druge Naše sinove in hčere, ki so tu navzoči.

Prevedel DR. ALOJZIJ ODAR

V Fatimo sem romal

O Marijinih prikazovanjih v Fatimi smo zlasti med zadnjo svetovno vojno v domovini veliko slišali in brali. Ko smo se leta 1947 nekateri slovenski lazaristi-begunci iz Rima preselili v Madrid, se je v marsikaterem porodila tiha želja, da bi mogel obiskati Fatimo, zlasti ker je Portugalska razmeroma blizu Madrida. Po precejšnjih težavah se nama je dvema končno posrečilo dobiti potrebno dovoljenje, in tako sva se v začetku julija lanskega leta z Madrida podala proti Portugalski.

V Lisboni sva se dva dni pomudila pri soratih, kjer sva dobila potrebna pojasnila in priporočilo za ravnatelja Irijske globeli. V nedeljo 12. junija popoldne sva se z vlakom odpeljala iz Lisbone proti Fatimi. Zadnja postaja je nekako 10 km oddaljena od Fatime. Ker je bil drugi dan romarski dan — od maja do oktobra se vrže vsakega 13. v mesecu velika romanja — je bilo na postaji težko dobiti kako prevozno sredstvo. Po dolgem čakanju smo skupaj z dvema drugima najeli taksi, ki nas je v 20 minutah popeljal do Irijske globeli.

PRVI VTISI. — Pot iz postaje proti Fatimi ni nič kaj privlačna. Pelje preko strmih golih gričev, brez naselij in polj. Šele malo pred vasjo Fatima se začne nekliko bolj obljudena planota. Irijska globel, kakor se sedaj imenuje je 2 km. oddaljena od Fatime. Pot do globeli je slaba; država sedaj gradi veliko moderno cesto in poseben park za vozila. Okrog globeli je razmeroma malo hiš; ni pravih prenočišč, ni hotelov, celo gostiln je malo. Vse je preprosto in revno. Kakšna razlika v tem oziru med Lurdom in Fatimo. Sicer pa velika večina romarjev prenočišča niti ne potrebuje, ker noč prebijejo v globeli pred Najsvetejšim med molitvijo in petjem.

V GLOBELI. Irijska globel obsega nekaj čez 125.000 m² in je sedaj obdana z obzidjem. Tla so gola in kamnita in tudi prave ceste po njej ni. V teku so velika dela, ker hočejo vso globel izravnati in ji dati obliko podolgovate, na koncu zaokrožene ploščadi ter ob obzidju posaditi drevje.

V obzidanem prostoru se nahajajo zlasti naslednje zgradbe: Ob obzidju, nekako na sredi, se na levi nahaja velika bolnišnica in upravni prostori; na desni pa druga bolnišnica, dom duhovnih vaj in prostori Katoliške akcije. Nekako 300 m od vhoda na nasprotnem pobočju globeli se dviga velika bazilika romanskega sloga in ob

njej kapela Najsvetejšega. Bazilika je v glavnem dograjena, manjka le še notranja oprema. V sredi globeli stoji spomenik Srca Jezusovega, zgrajen nad studencem, ki ima po splošnem prepričanju čudežen nastanek. Vode je toliko, da zadosti potrebam romarjev obenem pa služi tudi celi bližnji okolici, ker kake dva km na okrog ni druge vode. Romarji nosijo vodo tudi s seboj na domove.

KRAJ PRIKAZOVANJA. Kakih 30 m severozapadno od studenca se nahaja kraj Marijinega prikazovanja. Danes je na tem kraju majhna, kake 3 m široka kapelica s čudodelnim kipom fatimske Matere božje. Pred kapelico in pod isto streho je nekoliko večja lesena lopa na stebrih. V njej stoji stebriček, ki je postavljen prav na mestu, kjer je rasel hrastov grm, nad katerim se je prikazovala Marija. Na ta stebriček ob romarskih dneh prenesejo Marijin kip, da je viden od vseh strani.

Zgolj človeško gledano Fatima nima nobene posebne naravne lepote in privlačnosti. Romanje je združeno z veliki žrtvami. In vendar število romarjev vedno narašča; 13. maja lanskega leta (1949) jih je prišlo čez 400.000. Neka notranja sila vleče ljudi na ta blagoslovljen kraj, kjer Marija deli tako bogate milosti.

LEPA DOŽIVETJA. Ob prihodu v globel sva se podala najprej na kraj prikazovanja pozdra-

vit in počastit Marijo. Le malo trenutkov sva mogla zbrano klečati, ker so vedno prihajali novi romarji in je vsak skušal priti čim bliže Mariji. Ker sva upala drugi dan priti bliže, sva si med tem ogledala baziliko in druge stavbe. V kapeli Najsvetejšega in v baziliki so cele dolge vrste čakale na spoved.

KRIŽEV POT. Ko je nastopila tema, se je na prostoru pred baziliko pričel slovesen križev pot. 14 duhovnikov nas je prijelo vsak po en velik črn lesen križ in smo se postavili v primernih razdaljah drug od drugega na veliki kvadratni ploščadi blagoslavljanja bolnikov. Pri vsaki postaji je škof ali kak drug duhovnik imel versko misel, vmes pa so množice prepevale ganljive spokorne pesmi. Name je ta pobožnost, zlasti tisti spokorni duh, ki je prešinjal vso ogromno množico, izmed vseh pobožnosti tega in naslednjega dne, napravil najgloblji vtis. Fatima izpolnjuje Marijino naročilo: delajte pokoro! Romarji se dobro zavedajo tega Marijinega naročila.

NOČNO ČEŠČENJE. Takoj po križevem potu se je pričelo nočno češčenje pred izpostavljenim Najsvetejšim, ki je trajalo vso noč do jutra. Med posameznimi skrivnostmi rožnega venca je škof iz Brage, vnet častilec Marije in eden izmed najdelavnejših širiteljev fatimske pobožnosti, govoril o Marijini poslanici sodobnemu svetu. Nakazal je razne vzroke sodobnega zla in zlasti povdarjal, kaj hoče Marija od nas. —Vso noč, posebno proti jutru, so prihajale nove množice romarjev. Ob 6 zjutraj je bila prva sveta maša na prostoru pred baziliko z obhajilom vernikov.

Prejšnji in ves ta dan so se okrog milostnega kipa Marijinega zgrinjale množice romarjev. Ganljivi prizori žive vere in neomajnega zaupanja v Marijo so se vrstili pred nami. Eni so po golih kolenih drsali okrog kapelice, s tiho molitvijo na ustnah, drugi so glasno molili rožni venec in spet drugi prepevali Marijine pesmi. Vsak se je hotel tudi s kakim nabožnim predmetom dotakniti milostnega kipa.

PRI MARIJI. Ob 7 in pol 8 sva imela določeni sveti maši v kapelici Marijinega prikazovanja. Neko posebno notranje razpoloženje prevzame človeka na tem mestu, kjer se je Marija skozi 6 mesecev prikazovala in naročala svetu, naj moli rožni venec, dela pokoro, neha z grehi žaliti Boga in se posveti Njenemu Brezmadežnemu Srcu. Darovala sva sveto mašo za naš narod in nato pred Marijo zmolila še posvetilno molitev slovenskega naroda Marijinemu

Brezmadežnemu Srcu z željo in prošnjo, naj ga Ona ohrani in vodi skozi sedanje viharje.

MAŠA BOLNIKOV. Ob 12 so v procesiji prenesli Marijo na prostor poleg oltarja pred baziliko, kjer se je tako nato pričela sveta maša. Človek bi moral imeti poseben dar, da bi mogle z besedo izraziti, kar je videl in občutil ko se je Marija skozi navdužene množice pomikala proti oltarju. Morje belih robcev ji je valovilo v pozdrav in iz 100.000 grl so odmevali vzkliki veselja in radosti. Ker sva stala na stopnicah pred oltarjem, sva ves prizor lahko nemoteno opazovala. Maševal je neki kanadski škof, ki se je tedaj nahajal kot romar tam. Po končani pridigi je šel z Najsvetejšim med bolnike, v zanje določen prostor na ploščadi pod stopniščem bazilike, in je vsakemu bolniku posebej podelil blagoslov z Najsvetejšim. S kako živo vero in zaupanjem so bolniki ves ta čas klicali: Marija, zdravje bolnikov, prosi za nas! Med še večjim navduženjem množice so po blagoslovu Marijin kip prenesli na kraj prikazovanja, kjer se je petje, molitev rožnega venca in poslavljanje posameznih skupin in župnij od Marije nadaljevalo do večera.

Časopisje poroča o enem čudežnem ozdravljenju ta dan, ljudje so pa govorili celo o dveh in treh. Po poročilih je bilo ta dan navzočih kakih 100.000 romarjev, med njimi 3 škofje.

Ko je nastopal mrak, je bila globel že popolnoma prazna. Kako se je njeno obličje v nekaj urah spremenilo! Vsepovsod tihota, mir, skoraj nobene žive duže, tako da se človeka, ki je bil še pred nekaj urami priča tako ganljivih množičnih prizorov, skoraj poloti neko sveto domotožje. Kdor pride v Fatimo na navaden dan, je verjetno razočaran. Ne more vedeti, kaj je Fatima, in ne pozna je, kdor je ni doživel na kak romarski dan.

SREČANJE Z OČETOM MALIH PASTIRČKOV. Ker se nama ni mudilo, sva ostala še čez noč v globeli in sva drugi dan ponovno maševala na kraju prikazovanja. Navzočih je bilo ta dan pri maši samo kakih deset oseb. Po posebnem naključju sva to jutro imela priliko pozdraviti očeta Jacinte in Francka, dveh malih vidcev, izbrancev Marijinih, in spregovoriti z njim par besed. Povedal je nakaj zanimivih podrobnosti iz življenja Jacinte pred njeno smrtjo. Govorila sva tudi z nekdanjo otroško prijateljico Lucije, ki biva prav blizu globeli. Pripovedovala je, da je Lucija ves čas, kar je v samostanu samo enkrat, v spremstvu lirijskega škofa bežno obiskala Fatimo. Niti na

Katoličani in apostolsko delo

Pod apostolskim delom se umeva delo, s katerim se ljudje pridobivajo za Kristusov nauk in za življenje po tem nauku. Ime ima to delo po znanih dvanajstih apostolih, ki jih je izbral Jezus Kristus sam v začetku svojega javnega delovanja, "da bi bili z njim in bi jih pošiljal propovedovat," kot pravi evangelist sv. Marko (3, 14). Ob koncu svojega zemeljskega življenja pa jih je razposlal po svetu. "Pojdite po vsem svetu in oznanjujte evangelij vsemu stvarstvu" (Mk 16, 15).

Apostolsko delo obsega **MOLITEV IN ŽRTOVANJE ZA DRUGE**. S tem dvojim si izprosimo od Boga milost, da moremo koga pridobiti za Kristusa. Brez milosti in božje pomoči sploh je namreč vse to delo zaman. Kristus je to sam jasno povedal. "Nihče ne more priti k meni, če ga Oče, ki me je poslal, ne pritegne" (Jan 6, 44). Ta pritegnitev pa je božja milost.

Vera, s katero vstopimo v nadnaravni svet, je dej našega razuma, naše volje in božje milosti. Če torej ni božje milosti, ni zveličalne vere. Brez vere pa ni mogoče biti pridobljen za Kristusa.

Toda z vero žele začnemo živeti nadnaravno življenje. Če pa hočemo vztrajati v tem življenju, to se pravi, če hočemo živeti po Kristusovem nauku, nam je potrebna milost na milost. Brez božje milosti se v nadnaravnem življenju ne doseže nič.

Milost božja pa je navezana na molitev in žrtve. Tako določa železni zakon nadnaravnega življenja. Brez molitve ni milosti.

Zato je pač razumljivo, zakaj mora apostolsko delo začinjati z molitvijo in žrtvovanjem za druge. Kjerkoli so opravljali sicer

kraj prikazovanja ni stopila, ampak je le za trenutek obstala pred vhomom v globel in pomohila, ob spominu na sveta doživetja otroških let.

SLOVO. Še enkrat sva se priporočila Mariji, ki izročila v varstvo sebe, svoje drage, vse slovenske begunce in trpečo domovino ter se okrog 12 poslovlila od Marije in Fatime, nad vse hvaležna Bogu, da nama je kot redkima zastopnikoma slovenskega naroda naklonil milost, obiskati svete kraje Marijinih prikazovanj v Fatimi in prebiti ob Mariji nekaj nad vse srečnih in nepozabnih ur. **JANEZ PRITEK CM**

druga dela, a so opuščali molitev in zane-marjali žrtvovanje, tam so doživeli neuspehe in razočaranje. Prej ali slej se je pokazalo, da je bilo vse delo zastonj. Kolikokrat so javni katoliški delavci, ki so sicer bili znani, to doživeli pri svojem delu. Sreča v nesreči je bila, če so spoznali, zakaj je ostalo njihovo delo brez uspeha. Bili pa so v veliko nesrečo katoliški stvari, če vzroka za svoj neuspeh niso spoznali in priznali, marveč so ga iskali povsod drugje.

Drugo, kar mora obsegati apostolsko delo, je **DOBER ZGLED**. Pač ni treba posebej dokazovati, da apostolski delavec ne bi nič opravil, če sam ne bo živel za stvar, ki jo oznanja. Povsod je dober zgled dobra pomoč na tem polju pa je nujno potreben. Apostolski delavec mora sam izvrševati veliko več, kot hoče zahtevati od drugih. Noben pouk ne sme biti tu zgolj teoretičen; vsak mora biti v lastnem življenju preizkušen. Kdor bi skušal vnemati druge za Kristusov nauk, sam pa bi ga v življenju ne izvrševal, je "brneč zvon ali zveneče cimbele", kot pravi apostol Pavel (1 Kor 13, 1), to se pravi kakor glasbeno orodje, ki je brez življenja in samo zase tudi nima nobene koristi. Koristno postane žele v rokah glasbenika.

Na tretjem mestu obsega apostolsko delo **POUČEVANJE, OPOMINJANJE, OZNANJEVANJE KRISTUSOVEGA EVANGELIJA IN VSA DRUGA DEJANJA, KI SO POTREBNA, DA PRIDOBIMO KOGA ZA ŽIVLJENJE PO VERI**. Lahko je umeti, da obstoji apostolsko delo prav za prav samo v tem tretjem. Molitev in dober zgled, ki smo ju zgoraj omenili, sta le neizogibna potrebna pogoja, da more biti apostolsko delo v tem ožjem pomenu uspešno. Ta dva pogoja pa sta tako bistveno potrebna, da brez njiju omenjena tretja sestavina apostolskega dela zgubi ves svoj smisel in pomen. Molitev more bivati sama zase, prav tako tudi dober zgled. Ta, tretja sestavina apostolskega dela pa ne more bivati brez molitve in dobrega zgleda.

Iz povedanega sledi, da se apostolsko delo giblje vse v nadnaravnem območju. Njegov namen je nadnaraven; prav tako pa tudi njegov smisel in pomen. Nadnaravna so tudi njegova glavna sredstva. V nadnaravni red, da tako rečem, morata biti povzdignjeni tudi metoda in taktika apostolskega dela. Kdor

bí torej hotel vrednotiti apostolsko delo le z naravnega stališča in kdor bi presojal vse, kar je s tem delom združeno, le z naravnega vidika, ta seveda apostolskega dela kratko malo ne more razumeti. Manjka mu potreben organ za to razumevanje. Slepem od rojstva zaman dopoveduješ, kaj so barve; glušec ne more zajeti zvokov. Prav tako je zgolj naraven človek slep in gluha za nadnaravni svet. Za njega tega sveta ni. Zato pač razumemo, da se mu apostolsko delo zdi nespačetno tratenje sil, v najboljšem primeru stvar, ki je odveč.

S tega zgolj naravnega stališča gledajo na žalost večkrat na apostolsko delo tudi mnogi izmed katoličanov. Zato seveda njegovega smisla ne morejo razumeti. Zdi se jim kaprica ali šport nekaterih zaneženjakov, ki se drugeje ne morejo ali ne znajo uveljaviti. Včasih imajo za nje še hujše izraze.

TEMU ZGOLJ NARAVNEMU GLEDANJU MANJKA BISTVENIH SESTAVIN KRŠČANSKEGA IDEALIZMA, KI GA OZNAČUJE POSEBNO VREDNOTENJE DOBRIN.

"Ena sama duša je več vredna kot vse vidno stvarstvo."

"Izguba milosti božje v eni sami duši je večja katastrofa, kot če bi se porušilo vse stvarno veselstvo."

"Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice."

Apostolsko delo izhaja s tega posebnega krščanskega vrednotenja dobrin okrog nas in v nas.

Najvažnejša stvar na svetu je reševati duše za večno življenje. "Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škoda trpi," je govoril Kristus. Duša pa se reši, če živi in umrje v posvečujoči milosti božji. S to milostjo se naseli v dušo božje kraljestvo. Vso milost pa nam je zaslužil Jezus Kristus s svojo smrtjo na križu. Mi pa jo prejemo po veri v Kristusa, po njegovih zakramentih in z življenjem po Kristusovem nauku.

Smisel apostolskega dela pa je ravno reševati duše za večno življenje, pomagati jim do milosti božje in božjega kraljestva, pridobiti jih za vero v Kristusa in za življenje po Kristusovem nauku.

IZ POVEDANEGA SLEDI, DA JE APOSTOLSKO DELO NAJVAŽNEJŠE DELO NA SVETU, PRAV ZA PRAV JE EDINO VAŽNO DELO. Vse drugo je končno precej indife-

rentno, le rešitev duše ni indiferentna zadeva. Pa naj gre za mojo dušo, ali za tvojo, ali za dušo kogar koli. "Vsaka je več vredna kot vse vidno stvarstvo. ALI VERUJEMO, DA JE TO RES?"

"Preživite v strahu čas svojega bivanja v tujini (to je na tej zemlji, zakaj domovina je v nebesih), ker veste, da niste z minljivimi rečmi, s srebrom ali zlatom, odkupljeni... marveč z dragoceno krvjo Kristusa kot nedolžnega in brezmadežnega Jagnjeta," je pisal apostol Peter (1, 18).

Apostolsko delo se more opravljati na več načinov. Izvrševati ga more posameznik ali pa cela organizacija.

Že sama naravna pamet pa tudi življenjska skušnjava nam povesta, da bi bilo apostolsko delo, ki bi ga opravljal vsak zase, v našeni času nezadostno. Brez dvoma je koristno in potrebno, a samo zase nezadostno. V naši dobi se namreč napad na vero v Boga vrši na organiziran način. Proti organizaciji pa more uspeti le organizacija. Ker se delo razkristjanjevanja vrši na organiziran način, se mora tudi apostolsko delo opravljati organizirano. Potrebo organizacij za apostolsko delo je začel močno naglašati papež Pij XI. Na vso moč je pozival katoličane, naj ustanove take organizacije; škofom je naročal ustanoviti jih. Te organizacije so znane pod imenom Katoliška akcija.

KDO NAJ OPRAVLJA APOSTOLSKO DELO

Vsaka religija je socialna in osvojevalna. Religiozni ljudje so namreč prepričani, da je vera najvažnejša človekova stvar; zato hočejo za vero pridobiti tudi druge ljudi. Pravi religiozni človek je za to nujno apostol, oznanjevalec svoje vere. Večkrat postanejo naravnost fanatični zgled za to mohamedanski Arabci. Po severni Afriki se mohamedanska vera silno širi. Vsak arabski trgovec, ki zaide med poganske severno afriške rodove, je tudi oznanjevalec svoje mohamedanske vere, ki jo oznanja z vsem ognjem in prepričanjem.

Katoliško vero oznanja katoliška hierarhija z duhovništvom in redovništvom. Kristus je namreč določil, da mora imeti tisti, ki naj oznanja njegov evangelij, pooblagčenje od Njega samega. Izročil pa je to pooblagčenje svoji Cerkvi. V njej pa imajo poslanstvo najprej papež in škofje; potem pa tudi druge osebe, ki ga prejmejo od papeža ali škofa.

Na svojo roko torej nihče ne more opravljati apostolskega dela.

Toda Cerkev ni samo za škofe, duhovnike in redovnike. Ni samo njihova; marveč je vseh vernikov. **KATOLIŠKA CERKEV JE NAŠA CERKEV.**

Ko smo bili krščeni, smo postali njeni udje. Zato imamo pravico, da se za njeno rast zanimamo. Pravico imamo, da ji pri njenem delu pomagamo.

Katoliška Cerkev je s svojim božjim Ustanoviteljem v tako tesni zvezi, da sestavlja z njim eno skrivnostno telo, čigar glava je Kristus, udje tega telesa pa so verniki. Kot udje skrivnostnega telesa imajo vsi verniki še bolj utemeljeno pravico sodelovati pri nalogah Cerkve.

Katoličani se žal premalo zavedajo svoje pravice sodelovati pri poslanstvu Cerkve. V zadnjih stoletjih so se Cerkvi odtujili. Krivi so temu **HUMANIZEM** na prehodu iz srednjega v novi vek, **PROTESTANTSTVO**, ki je nastopilo v 16. stoletju, in **INDIVIDUALIZEM** iz 18. in 19. stoletja. Humanizem je podrl vzor krščanskega človeka, ki je bil usmerjen v večnost; na njegovo mesto je postavil človeka, ki mu je glavno torišče ta zemlja. Protestantovstvo je v mnogih ljudeh porušilo avtoriteto Cerkve, jo pri mnogih zasovražilo, še pri več ljudeh pa ji je vzelo spoštovanje. Mnogi so pod njegovim vplivom začeli razlikovati med krščanstvom in Cerkvijo. Hoteli so še ostati kristjani, a ne več cerkveni. Individualizem je trgjal še ostale vezi, s katerimi veže Cerkev svoje vernike. Katoličani so mnogokrat postali neobčutni drug za drugega. Uspehi in porazi Cerkve so se začeli smatrati za zadevo škofov in duhovščine, ki vernikov nič ne briga.

Tak individualizem in partikularizem med katoličani na pomenita pogubno zmoto. Nihče ne more živeti kot katoličan, ne da bi se menil za druge. Nimamo pravice ostati brezbržni do svojih bratov. Bogastvo vere in milosti nam ni dano le v osebno uživanje. Živeti moramo skratka tudi za druge, če nečemo izgubiti svojega krščanskega imena. **STARI PREGOVOR: VSAK ZASE IN BOG ZA VSE, JE POGANSKI.** Bog bo terjal iz naših rok duše naših bratov. "Kje je tvoj brat," te bo vprašal. Kaj boš takrat odgovoril? Beseda: ali sem mar jaz varuh svojega brata, te ne bo opravičila. Tako se je izgovarjal Kajn...

SODELOVANJE PRI POSLANSTVU CER-

KVE JE DOLŽNOST KATOLIČANOV. Hočemo reči, da ni dano na izbiro katoličanom, ali sodelujejo ali ne. Zato tako sodelovanje ni predmet za "prosti čas" kot kakšno drugo zanimanje, tako da bi ga mogel kdo brez krivde opustiti, če bi mu ne prijalo.

Po nauku papeža Pija XI. je dolžnost sodelovati pri poslanstvu Cerkve ali kar je isto dolžnost apostolskega dela utemeljena v **DVEH ZAKRAMENTIH, V SKRBI ZA LASTNO KRŠČANSKO ŽIVLJENJE, V LJUBEZNI DO BLIŽNJEGA IN V HVALEŽNOSTI DO KRISTUSA.**

Zakramenta, ki nalagata to dolžnost, sta **KRST** in **BIRMA.**

S krstom postanemo člani Cerkve in udje skrivnostnega Kristusovega telesa. Kot člani Cerkve se pač moramo prizadevati za napredek svoje Cerkve, in kot udje skrivnostnega Kristusovega telesa smo v živo interesirani na rasti in počutju tega telesa. Katoličan ni dolžan samo sprejemati verskih blagrov, ki mu jih daje Cerkev, marveč mora tudi še drugim k njim pomagati, zlasti tistim kristjanom, ki se za nje ne menijo bodisi brez lastne krivde ali pa tudi no lastni krivdi. Omenili smo že, da se zavedni pripadniki vseh religij dobro zavedajo, da morajo tudi druge pridobiti za dobrine, ki jih daje njihova religija. Zato je razumljivo, da bi pasivnih, to je nedelavnih, mrtvih katoličanov ne smelo biti. **VSI MORAMO BITI AKTIVNI, DELAVNI, OSVOJEVALNI.**

Z birmo postanemo Kristusovi vojaki. Vojaki pa se morajo boriti za njegovo kraljestvo. Krotkemu gospodstvu Jezusa Kristusa morajo pridobivati tudi druge. Birma je posebni zakrament katoliške aktivnosti.

Krščeni smo in pri birmi smo bili. Ali pa kaj mislimo na dolžnost apostolskega dela, ki nam jo nalagata ta dva zakramenta!

APOSTOLSKO DELO NAS SAME ZBOLJŠUJE IN JE ZANESLJIVO MERILO NAŠEGA LASTNEGA KRŠČANSKEGA ŽIVLJENJA. To delo nam pridobiva kreposti in jih veča v nas. Največja krepost pa je ljubezen. "Če bi ljubezni ne imel, nisem nič, in mi nič ne koristi," je zapisal apostol Pavel v svojem slavošpevu o ljubezni v prvem pismu Korinčanom (12, 2—3). Ljubiti moramo svojega bližnjega zaradi Boga. Ljubezen do bližnjega pa se kaže zlasti v skrbi za njegov dušni blagor. Ako torej ne skrbimo tudi za dušni blagor svojega bližnjega, je to znamenje, da v nas ljubezni ni ali pa da se vsaj še ni zadosti okrepila. "Kdor namreč ne ljubi svo-

jega brata, ki ga je videl, kako more ljubiti Boga, ki ga ni videl? In to zapoved imamo od njega, da naj, kdor ljubi Boga, ljubi tudi svojega brata" (1 Jan 4, 20—21).

Po tem, koliko apostolsko delaš, se torej razodeva, koliko je v tebi samem krščanskega življenja. Če nič ne storiš za človeka poleg tebe, ki se zgublja in pogublja, vendar ne moreš trditi, da mu skazuješ ljubezen. Če pa brata poleg sebe, ki ga vidiš, ne ljubiš, kako boš ljubil Boga, ki ga ne vidiš. Nagib za ljubezen do Boga in do bližnjega je namreč eden ter isti, namreč Bog. Če pa ljubezni nimaš, nisi nič, in ti vse drugo nič ne koristi.

Apostolsko delo po tem takem ne more biti šport, ki si ga ta ali oni kristjan izbere, marveč je bistvena sestavina krščanskega življenja.

Apostolsko delo, smo rekli, je utemeljeno tudi v LJUBEZNI DO BLIŽNJEGA. Ta ljubezen se nam nalaga za to, ker je to delo potrebno. Bog namreč rečuje ljudi po ljudeh. Mogel bi storiti drugače, a ni. Ustanovil je Cerkev, ki sestoji iz ljudi, da bi v njej ljudje reševali ljudi. Bog si je izbral ljudi za pomočnike pri reševanju ljudi. Sodelovanje vernikov pri poslanstvu Cerkve je danes neobhodno potrebno. Če pa je potrebno, je jasno, da imajo verniki tudi dolžnost sodelovati. Zavezo ljubezni, ki nam nalaga usmiljenje za telesno bedo našega bližnjega, nam nalaga tudi usmiljenje za duhovno bedo.

Duhovna beda je nevarnejša ko telesna, čeprav se tisti, ki je v njej, tega ne zaveda. A prav to, da se je ne zaveda, je na njej najbolj nevarno. Za dušo gre, za nje večno usodo. Če se zavedam, "da je ena sama duša več vredna kot vse vidno stvarstvo", kako bi smel biti brezbrizen, če se moj bližnji v duhovni bedi pogublja, če mu moram že v telesni bedi pomagati, kaj šele v duhovni. Danes se mnogo govori o telesni bedi ljudi in kako jo odpraviti ali vsaj omiliti. Na žalost je besedi več kot pa uspehev, čeprav so tudi ti marsikje precej vidni. Nikdar pa bi katoličani ob govorjenju o telesni bedi ali celo zaradi tega govorjenja ne smeli pozabiti na duhovno bedo glede nadnaravnih reči, v kateri toliko ljudi danes živi. Socialne in karitativne akcije so krvavo potrebne, saj bi brez njih tudi apostolske akcije ne mogle biti uspešne; toda še bolj kot socialne in karitativne akcije so potrebne apostolske. Poleg telesnih del usmiljenja nam katoliški katekizem ukazuje tudi duhovna dela usmiljenja.

Ne bodi brezbrizen za bedo svojega brata. Ne za telesno, ne za duhovno. Toda ob du-

hovni bedi tako radi zmignemo z rameni: ceš, kaj me briga. Dušni nastir naj se briga za to. Ni moja stvar to, Ni tako! Vsem nam nalaga ljubezen do bližnjega, da pomagamo tistim, ki so v duhovni bedi. Ali veruješ v velikansko vrednost vsake človeške duše? Če veruješ, zakaj ne pomagaš reševati?

Končno je utemeljena dolžnost apostolsko delati tudi v HVALEŽNOSTI, KI SMO JO DOLŽNI KRISTUSU. Kristus nas je odkupil za ceno lastne krvi; izkazal nam je s tem velikansko dobroto. Beri le Pavlova pisma zlasti njegovo pismo Rimljanom. Čeprav ne boš vsega razumel, to boš pa le spoznal, kako silno naglaša apostol Pavel vrednost Kristusovega odrešilnega dela. Kristus nas je rešil, pravi, greha, smrti, bremen stare zaveze in sužnosti satanove. Pridobil nam je svobodo božjih otrok, zaslužil milost in nas napravil za dediče božjega kraljestva in svoje sodediče. Kristus srčno želi, da bi se vsi ljudje zveličali. Za zveličanje ljudi pa je potrebno, da vsi verniki sodelujejo s Cerkvijo pri njeni nalogi. Torej... Ta razlog, ki nam ga nalaga hvaležnost do Kristusa, verni katoličan pač lahko razume.

KAKO NAJ SODELUJEM PRI APOSTOLSKEM DELU

Potreb, ki kriče po sodelovanju nas vseh pri apostolskem delu, je toliko, da ne vem, kje bi začel z nagtevanjem. Tudi načinov, kako sodelovati pri tem delu, je dolga vrsta. Treba je le odpreti oči in ušesa.

Zelo koristno apostolsko delo je že tisto, ki GA MORE OPRAVITI VSAKDO POSAMIČ, ZASEBNO. Vidiš, da je tvoj znanec ali prijatelj zašel v težko duhovno krizo. Stopil je na pot gotove moralne pogube. Vera se mu je že zamajala. Zgrabili so ga pogubni čari velemesta. Hitro gre z njim navzdol. Kaj boš storil? Ali boš brezbrizno gledal katastrofo, ki se naglo približuje tvojemu zancu in prijatelju? Ali boš le žalostno ugotovil; kaj hočemo; zopet nova žrtev tujega velemesta. Toliko se jih je že izgubilo. Sedaj še ta. Koliko se jih še bo? Prokleta velemesto. Taka pasivna resignacija ni na mestu. Če se človek notaplja, ga boš skušal rešiti. Če hiša gori, boš začel gasiti, ne pa ugotavljati, da je letos veliko požarov in bogve, kje je vzrok za nje... Tu na gre za dušo tvojega znanca in prijatelja. Ali ne boš vsega storil, da ga rešiš. Molil boš k Bogu za milost, zakaj brez milosti ni mogoče rešiti duše. Z lepim lastnim zgledom boš kazal nesrečnemu zancu

in prijatelju, kako bi mogel tudi on pošteno živeti. Ob primernem času ga boš opozoril, opomnil in prosil, naj premisli, kam drvi.

Ob drugi priložnosti boš komu ponudil dobro katoliško knjigo ali verski list, opozoril ga boš na primerno božjo službo in ga k njej povabil. Nemara ga boš spremil k kaki verski prireditvi. Božji Duh veje, kjer hoče. Nič ne vemo, kje vse čaka koga božja milost. Če se ji odzove, je rešen, če pa gre mimo, če jo prezre ali odbije, se je oropal cele verige milosti, ki je bila na prvo navežana.

POMAGATI PA MORAMO TUDI CERKVENI HIERARHIJI IN DUŠNIM PASTIRJEM PRI APOSTOLSKEM DELU, KI GA VRŠE. Tu gre za službeno opravljanje apostolskega dela. Cerkveni uradni organ sam tega dela ne zmore. Ga je preveč, nekaj pa ga je takšne narave, ki ga on sploh ne more opraviti. Katoliški verniki imajo tu široko polje. Pomagajo naj **PRI ŠIRJENJU VERSKEGA TISKA**, ki je izredno važno sredstvo modernega apostolskega dela. Zbirajo **NAJ GLOTNA SREDSTVA**, ki so potrebna, da se moreta vršiti božja služba in apostolsko delo. Vsi vemo, da se brez finančnih sredstev to dvoje za stalno in urejeno ne more goditi. Pametnemu človeku tega pač ni treba dokazovati.

Iz naše srede je vstal misijonar in odšel v daljno misijonsko deželo oznanjat Kristusov evangelij. Svojo svetno kariero je zavrzel. V božji službi je zastavil svoje zdravje in življenje. Ali bo res preveč, če ga s svojimi gmotnimi prispevki podpremo, da bo mogel uspešno opravljati misijonsko delo.

LJUBEZEN JE IZNAJDLJIVA. Odrpte oči ima; zato takoj opazi, kje je treba pomagati.

Naš čas zahteva od katoličanov še posebej **TRI STVARI**. Prva je ta, da se zavedo nevarnosti, v kateri živijo. Druga je ta, da s skupnimi močmi ustavijo razkristjanjevanje vsega življenja. Tretja pa je ta, da se upro novemu poganstvu in napadajočemu brezbožništvu.

Da pa se morajo te tri stvari doseči, so poleg duhovnikov potrebni še organizirani laiški apostolski delavci.

"Kakor že večkrat v zgodovini Cerkve, — je nisal papež Pij XI. v znani socialni okrožnici *Quadragesimo anno* — stoji tudi sedaj nam nasproti svet, ki je po velikem delu zopet padel skoraj v popolno poganstvo. Da bi se ti sloji zopet privedli k Kristusu, ki so ga zatajili, bo treba izmed njih samih izbrati in vzgojiti Cerkvi pomožne borece, ki dobro

poznajo njih mišljenje in hotenje. Ti bi s pristrčno bratsko ljubeznijo dobili dohod do njih src. **PRVI IN NEPOSREDNI APOSTOLI DELAVCEV MORAJO BITI DELAVCI, PRAV TAKO PA APOSTOLI INDUSTRIJCEV IN TRGOVCEV INDUSTRIJCI IN TRGOVCI.**"

Tu je utemeljena **KATOLIŠKA AKCIJA**, ki je sodelovanje organiziranih vernikov pri uradnem apostolatu Cerkve pod vodstvom cerkvenega načelstva z namenom, da se vse zasebno, družinsko in socialno življenje osvaja za Kristusa Kralja.

Katoliška akcija ima po svetu razne organizacije, v katerih njeni člani apostolsko delujejo. Vzporedno s temi organizacijami opravljajo enakovredno apostolsko delo Marijine družbe.

Katoličani moramo **SPOŠTOVATI** apostolsko delovanje teh organizacij in njenih članov. Ceniti ga moramo, kot ga ceni Cerkev. Prav nič ne čuti katoliško, kdor to delo omalovažuje, se mu posmehuje, iz njega norčuje, ali pa ga celo sovraži in podira, kolikor more.

Stražna je slepota takih katoličanov. Komaj še zaslužijo ime katoličanov, saj njihovo ravnanje dokazuje, da jim manjka bistvenih sestavin krščanskega idealizma, o katerih smo zgoraj govorili.

Katoličan, ki ne mara duhovnika in apostolskih delavcev, je na nevarni poti.

PREVZETI NAS MORA MISEL O VREDNOSTI ČLOVEŠKE DUŠE in O NESKONČNI CENI KRISTUSOVEGA ODREŠILNEGA DELA.

Z apostolskim delom vseh vrst sodelujmo pri reševanju za ceno Kristusove krvi odkupljenih duš, najprej duš naših rojakov, potem pa tudi drugih ljudi.

IDEAL KATOLIČANA JE KATOLIČAN — APOSTOL — REŠEVALEC. Vsako nesebično delo za druge je plemenito; to za dušice pa je dvakrat plemenito.

Slovenskih ljudi v emigraciji se že oprijemlje misel, da ima ceno samo dolar in v primerni razdalji za njim argentinski peso. To je usodna materialistična zmeta. Duša je več vredna kot kupi dolarjev in pesov. Delo za reševanje duš ima dosti večjo ceno kot zbiranje dolarjev in pesosov.

Laiški apostolski delavci trdno vztrajajte pri svojem prepričanju, da je edino važno delo reševanje duš.

Ni pravega katoličana brez apostolskega dela.

DR. ALOJZIJ ODAR

BOŽJA PREVIDNOST V ŽIVLJENJU NARODNEGA VODITELJA

V. USODA TRDOVRATNEGA LJUDSTVA

Izraelci so se dolgo mudili v sinajskem gorovju. V 10. pogl. svoje 4. knjige Mojzes slovesno opisuje odhod izraelskih rodov na daljno pot proti obljubljeni deželi. V drugem letu, v drugem mesecu, dvajsetega v mesecu, se je dvignil oblak iznad prebivališč postave. Izraelovi sinovi so odrinili v redu, po katerem so potovali. Najprej je odrinil prapor tabora Judovih sinov s svojimi krdeli. Po trije rodovi v eni skupini so odhajali t. j. 150.000 mož. Štiri take skupine, skupaj šeststo tisoč mož. Po prvi skupini so nosili dele razdrtega svetega šotora; po drugi pa opremo svetišča s skrinjo zaveze. Ko so dvignili skrinjo zaveze, je Mojzes molil: "Vzdigni se, Gospod, in razkrope naj se tvoji sovražniki, in tisti, ki te sovražijo, naj beže pred tvojim obličjem." Kadar pa so se ustavili, je molil: "Ustavi se, Gospod, pri množici Izraelovih tisočnij!" Gospodov oblak pa je bil nad njimi.

Bil je mogočen pohod. Cel narod na potu, bliža se obljubljeni deželi. Pričakovali bi, da so jim srca polna hrepeneja po deželi, v kateri se pretaka mleko in med, tako da utrujenosti in drugih nevšečnosti napornega potovanja niti ne čutijo. Toda ljudstvo se ni nič spremenilo, vsi veliki čudeži, ki so jih doživljali, niso mogli vzbuditi v njih močne in žive vere in iz nje izvirajočega zaupanja v modro in vsemogočno božje vodstvo. Takoj v naslednjem enajstem poglavju, je moral Mojzes potožiti: "Ljudstvo je začelo glasno godrnjati pred Gospodom, da se mu slabo godi." Drhal, ki je bila med njimi, (tako imenuje Mojzes Neizraelce, ki so se

mu v Egiptu pridružili in med potjo najbolj rušili disciplino) se je vdala poželjivosti in Izraelovi sinovi so z njimi potegnili in tarnali: "Kdo nam bo dal mesa jesti? Spominjamo se rib, ki smo jih v Egiptu zastoj jedli, kumar, dinj, luka, čebule in česna (nad tri tisoč let star judovski jedilnik). Sedaj pa naše življenje hira; ničesar ni, naše oči ne vidijo drugega kako: mano!"

To nehvaležno in nespametno tarnanje je šlo tudi Mojzesu na živce, dasi sv. pismo trdi, da je bil Mojzes "zelo krotak, bolj kot vsi ljudje na zemlji". Tedaj je Mojzes rekel Gospodu, čigar jeza se je silno razvnela: "Zakaj tako hudo ravnaš s svojim hlapcem in zakaj nisem našel milosti v tvojih očeh, da si naložil name breme vsega tega ljudstva? Jaz sam ne morem nositi vsega tega ljudstva; kajti pretežko je zame. Ako hočeš tako z menoj ravnati, me rajši, prosim, usmrti, če sem našel milost v tvojih očeh, da ne bom gledal svoje sreče!" — To je zopet primer preproste, odkrite in zaupljive molitve, po katerem se moremo naučiti govoriti z Bogom v molitvi, kakor preprost otrok s svojim očetom.

Bog pa je ljudsko tarnanje uslišal v njihovo kazen. Naročil je Mojzesu, naj zbranemu ljudstvu pove božji odgovor: "Tarnali ste glasno pred Gospodom in govorili: kdo nam bo dal mesa jesti? V Egiptu se nam je vendar dobro godilo! Gospod vam bo dal mesa jesti. Jedli ga boste ne samo en dan, ne dva dni, ne pet dni, ne deset dni, ne dvajset dni, marveč cel mesec dni, dokler vam ne zasmrdi in se vam ne zagabi. Kajti zavrgli ste

Gospoda, ki je med vami, in tarnali pred njim govoreč: Zakaj smo vendar šli iz Egipta?" — "Tedaj se je dvignil veter po Gospodovem ukazu in prinesel prepelice od morja sem ter jih nasul na taborišče, dan hoda daleč v vsako smer okrog taborišča, okrog dva komolca visoko od tal. Ljudstvo je bilo pokonci ves tisti dan, vso noč, ves naslednji dan in nabiralo prepelice; kdor je malo nabral, jih je imel deset mer (kupov)." In jedli so goitno in požrešno, pa pri tem menda pozabili na hvaležnost Gospodu. "Meso je še bilo med njihovimi zobmi, ko se je vnela Gospodova jeza zoper ljudstvo." Saj bi oboleli zaradi prehitrega in nezmernega uživanja mesa, a Bog jih je udaril še s silno veliko nesrečo, z neke vrstjo kuge, da jih je zelo mnogo pomrlo. Zato so imenovali tisti kraj "grobovi poželjivosti".

Bog včasih usliši vsiljive prošnje, čeprav je uslišanje v časno škodo prosilca, da nas s tem nauči one modrosti iz žive vere, ki odločitev popolnoma prepušča Bogu in ki pri vsaki, še tako nujni prošnji pristavlja: ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi. Reši nas tako, kakor je bolj v tvojo slavo in naše zveličanje.

*

Izraelska krdela so potovala od Sinaja naravnost severno in so pri Kadesu prišla na mejo obljubljenega kanaanške dežele. Na pragu so se ustavili, da vse potrebno pripravijo za pohod v domovino, ki jim jo je Bog sam pripravil. Na božje povelje je Mojzes poslal dvanajst oglednikov — iz vsakega rodu po enega —, da si ogledajo deželo, in jim je podrobno naročil: "Oglejte si deželo, kaka je, in ljudstvo, ki v njej prebiva, je li močno ali slabo, ali ga je malo ali mnogo; in kaka je dežela, ki v njej prebiva, je li dobra ali slaba; in kaka so mesta, ki v njih prebiva, ali so odprta ali so utrjena; in kaka je zemlja, je li mastna ali pusta, je li drevje po njej ali ne. Srčni bodite in prinesite s seboj nekaj sadu dežele."

Začetkom avgusta so ogledniki odšli in so se vrnili po štiridesetih dneh, prinesli so s seboj grozd, ki sta ga nosila dva moža na drogu (še dandanes v Palestini do 40 cm dolgi grozdi niso redkost), tudi nekaj granatnih jabolk in smokev. Mojzesu in vsej zbrani občini so poročali: "Prišli smo v deželo, kamor si nas poslal.

Zares teče v njej mleko in med in tole je njen sad. Toda ljudstvo, ki biva v deželi, je močno in mesta so utrjena in zelo velika. Nikakor ne moremo iti nad ljudstvo, ker je močnejše kot mi." In so razvpili pred Izraelovimi sinovi deželo: "Dežela, ki smo jo prehodili, je dežela, ki žre svoje prebivalce. Vsi ljudje, ki smo jih videli v njej, so ljudje visoke postave; videli smo tam tudi velikane, zdelo se nam je, da smo kakor kobilice, in tako smo se morali tudi njim zdeti." To silno pretirano in deloma lažljivo poročilo je udarilo v ljudstvo, da je zagnalo krik in vpilo ter jokalo tisto noč. Nastopili so zoper Mojzesa in Arona: "O, da bi bili umrli v egiptovski deželi, ali da bi umrli v tej puščavi! Zakaj nas vodi Gospod v to deželo, da pademo pod mečem? Naše žene in naši otroci bodo v plen. Ni li bolje za nas, da se vrnemo v Egipt?" Hujskačem se je posrečilo zametiti upor, da si izberejo novega poglavarja, ki jih naj pelje nazaj v Egipt. Tako je tik pred ciljem nastal nevaren položaj, ki je grozil prekrizati božje načrte. Res je bilo treba modro premisliti, kako bodo vdrl v deželo, ki je bila od drugih ljudstev že obljudena, a morali bi se vendar že naučiti, da jih vodi vsemogočni Bog, ki jih je doslej vodil skozi vse nevarnosti in jih tik pred koncem potovanja gotovo ne bo zapustil. Morali bi verovati njegov besedi in obljubi, saj je njegov sveti oblak bil z njimi.

Dva oglednika, Jozue in Kaleb, sta po resnici in stvarno poročala in razdraženo ljudstvo mirila: "Dežela, ki smo jo ogledali, je zelo, zelo lepa. Če nam je Gospod naklonjen, nas bo pripeljal v to deželo in nam jo dal. Le ne upirajte se Gospodu in ne bojte se ljudstva te dežele, kajti kakor kruh jih bomo pojedli. Brez obrambe so ostali, z nami je Gospod. Nikar se jih ne bojte!" Razjarjena občina pa ni bila sposobna mirno poslušati in trezno prevdariti teh besed, ampak ju je hotela posuti s kamenjem, če se ne bi bila prej umaknila na varno. Mojzes in Aron sta tedaj padla na svoje obličje pred vso zbrano občino Izraelovih sinov ter prosila Boga za zaslepljeno ljudstvo. In zopet — kakor že prej enkrat pod Sinajem — je Bog ponudil Mojzesu, da pokonča to nezvesto in trdovratno ljudstvo, njega

pa napravi za očeta novega ljudstva. Ir. zopet je Mojzes, kakor na Sinaju, prosil Gospoda, naj prizanese in se usmili ljudstva zaradi sebe in svoje svetosti. "Prebivalci te dežele so slišali, da si ti, Gospod, sredi tega ljudstva, da se ti, Gospod, razodevaš iz oči v oči, da tvoj oblok stoji nad njimi, in da ti hodiš pred njimi podnevi v oblačnem stebru in ponoči v ognjenem stebru. Ako torej to ljudstvo pokončáš kakor enega moža, bodo narodi rekli: ker Gospod ni mogel pripeljati tega ljudstva v deželo, ki jim jo je s prisego obljubil, jih je pomoril v puščavi. Naj se torej tvoja moč, Gospod, zdaj povelíča, odpusti krivdo tega ljudstva po svojem velikem usmiljenju, kakor si prizanačal temu ljudstvu od Egipta do semkaj."

VODITELJ PROSI ZA SVOJ NAROD! Ali ni v tej molitvi Mojzes še večji in sveta danes voditelj, ki bi molitev za svoje ljudstvo imeli prav tako za vladarsko modrost kakor diplomacijo, vojsko in mednarodne zveze? Molitev je tudi v javnem delovanju na vseh poljih važen in zelo merodajen faktor. Ker se ta faktor danes premalo ali nič ne upošteva in uporablja, ima satan, oče laži, večjo moč in lažje delo — v gorjé narodom. Če pa voditelji ne molijo, bi morali mi tem več, tem gorečnejše moliti zanje, da bi se zavedali svoje odgovornosti pred Bogom in svojo oblast po božji volji rabili v resničen in vsestranski prid ljudstva. Na splošno premalo molimo v ta namen. Mala Fatimska Jacinta je pred svojo smrtjo večkrat opozarjala, da Mati božja hoče, naj za svetne vladarje in oblastnike molimo za razsvetljenje in milosti, ki njihov voljo dovolj močno nagibajo, da po božjih zapovedih vladajo v miru in pravičnosti.

Kakšen je bil božji odgovor na Mojzesovo molitev? Tako je rekel Gospod: "Odpuščam po tvoji besedi! Toda kakor resnično živim: Vsi tisti možje, ki so videli moje veličastvo in moja znamenja, ki sem jih storil v Egiptu in puščavi, pa so me vendarle desetkrat skušali in niso poslušali mojega glasu, **NE BODO VIDELI DEŽELE**, ki sem jo s prisego obljubil njegovim očetom. Nihče od vseh teh, ki so me zaničevali, je re bo videl." In zapodil jih je od meje obljubljenе dežele nazaj v puščavo proti jugu: "Jutri se obr-

nite in odrinite v puščavo po poti proti Rdečemu morju!" "Kakor ste glasno govorili pred menoj ("o, da bi bili umrli v tej puščavi") resnično tako vam bom storil! V tej puščavi bodo popadala vaša trupla, vsi, kar vas je bilo prešteti po po vsem vašem številu od dvajset let in više, ki ste godrnjali zoper mene. Nikar kor ne pridete vi v to deželo, razen Jozeta in Kaleba. Vaše ctroke, o katerih ste dejali, da bodo v plen, pa popeljem tja in spoznali bodo deželo, ki je vi niste marali, vaša trupla pa bodo popadala v tej puščavi. Vaši sinovi bodo pastirovali po puščavi štirideset let in se pokorili za vašo nezvestobo, dekler ne razpadejo vaša trupla v puščavi. Kakor je bilo število dni, v katerih ste ogledovali deželo, štirideset dni, se boste pokorili za svoje krivde za vsak dan eno leto štirideset let, da spoznate, kaj to pomeni, če se od vas odmaknem."

Malo se zamislimo v te besede božje pravičnosti. — Z istimi besedami, s katerimi so godrnjali, je Bog izrekel nad Izraelci svojo sodbo in jim naložil kazen. Zaradi njihove trdovratnosti, pomanjkljive vere in nezaupanja v božje vcdstvo, jim je Bog za štirideset let odložil izpolnitev svoje lastne obljube in njihove dolgoletne želje. — Iz tega dogodka smemo upravičeno sklepati, da je tudi od nas odvisno, kdaj nam božja pravičnost naše želje in svoje obljube izpolni. Mi mu moramo to omogočiti z zvestobo božjim zapovedim in z otroško zaupno vdanostjo. Če n. pr. narod želi ujedinjenje in na to dela po svojih močeh in svojem spoznanju, potem se more zgoditi, da Bog zavoljo narodove nepokorščine zadržuje izpolnitev njegovih želja; ni še prišel čas, a ne po krivdi božji, temveč po krivdi naroda samega. V tem smislu moremo tudi z božjega stališča trditi, da ima narod svojo usodo sam v svojih rokah. Kako važno je torej za voditelje in za narode same, da spoznajo naložo, ki jo jim je Bog narkazal, in da jo skušajo vedno v skladu z božjimi zapovedmi izpolniti. Narod, ki od Boga naloženo nalogo vrši, bo živel in obstal.

Deseteri ogledniki, ki niso po resnici poročali, so primer lažnjive propagande. S pretiravanjem in povečavanjem ovir, so občino Izraelovih sinov do mozga prestrašili, da so bili nedostopni za vsako

pametno in pomirjevalno besedo. Oba resna in verodostojna oglednika so hoteli s kamni pobiti; Mojzesa, čigar previdnost in modrost so tolikokrat preizkusili, niso poslušali, mu do besede niso pustili. — In kaj so dosegli? Da so morali težave in odpovedi puščavskega življenja nadaljevati, ko so imeli bujno bogastvo obljubljenega dežele tik pred očmi, dokler niso do smrti utrujeni in izčrpani popadali v puščavi. — Podobne lažnive propagande nam niso neznane, doživeli smo jih in jih še doživljamo. Vprav vsled ljudske nerazsodnosti in lahkovernosti ima brezbožni komunizem med narodi olajšano delo in žanje uspehe, ker nasedajo njihovim lažem kakor muhe na med. Svetega Duha prosimo za tisto luč vere, v kateri bomo znoli ločevati laž od resnice, satanove zvižace od božjega vodstva.

*

Mojzes je po štiridesetih letih pripeljal novi izraelski rod na vzhodni rob obljubljenega dežele. Sam ni smel vstopiti vanjo. Ko je moral drugič iz skale priklicati vodjo žejnim godrnjajočim krdelom, je z Aronom za hip podvomil — kazen za to pomanjkljivo zaupanje je bila: "Ker nista

verovala vame, da bi me kot svetega izpričala pred očmi Izraelovih sinov, zato ne bosta pripeljala te občine v deželo, ki jim jo bom dal." Zadnji dan svojega življenja se je Mojzes na božji ukaz podal na goro Nebo (1200 m nad Mrtvim morjem). Od tam je gledal kanaansko deželo, ki jo je Bog dajal Izraelcem v last, vanjo pa ni smel vstopiti. Še enkrat je mož božji blagoslovil vseh dvanajst Izraelovih rodov, vsakega posebej. Čudovit je spev, ki je privrel iz njegovega srca, tolikokrat žaljenega, potrtega, s skrbjo napolnjenega — a še bolj polno je bilo ljubezni do ljudstva in zvestobe Bogu, ki ga je trdovratnemu ljudstvu postavil za vodnika. Potem je umrl, imel je tedaj sto in dvajset let, a oko mu še ni otemnelo, a njegova moč še ni opešala. Spremljevalci so ga v dolini pod goro pokopali, za njegov grob rihče ni vedel do današnjega dne. Bog ni dopustil, da bi ljudstvo, tako hitro nagnjeno k malikovalstvu, začelo na grobu Mojzesevem malikovati, zato je pustil grob skrit. Le duh Mojzesev naj bi živel nad narodom, in njegov nauk in zakoni naj bi ostali vsem nepozabni.

Škof GREGORIJ ROŽMAN

Udeležba delavcev v vodstvu podjetij

1. ZA KAJ GRE

Demokratizacija političnega življenja in uzakonitev ljudskih političnih pravic, ki je pred več ko 150 leti nastopila svojo zmagoslavno pot po svetu, je v našem veku vzbudila podobno sporedno gibanje, ki zahteva demokratizacijo tudi gospodarskega in socialnega življenja.

Nič ne more biti bolj logičnega in naravnega! Čim je kak narod toliko politično dozorel, da je vsemu ljudstvu zaupano vodstvo države, mu dolgo tudi ni več mogoče zabrnjevati pravice, da ne bi imelo odločujoče besede pri vodstvu gospodarskih in družabnih ustanov. Da je delovno ljudstvo na gospodarskih ustanovah zainteresirano bolj ko kjerkoli, je več ko jasno. Saj je podjetje, delavnica, tovarna tisti kraj, kjer preživlja večji del svojega življenja. Od položaja in razmer v podjetju zavisi njegova lastna dobrobit in eksistenca njegove družine. Razumljivo je, da delavec na tem področju, ki je tako odločilnega pomena za njegovo celotno življenje, ne mara vse svoje življenje igrati podrejene vloge, v odvisnosti izvršujoče le to, kar mu drugi ukazujejo. — Za čemer delavec stremi, je gospodarski red, v katerem bo polno spoštovano in vrednoteno njegovo človeško dostojanstvo. Delavstvo hoče, da ni gospodarstvo nad človekom, temveč da se gospodarstvo podredi človeku v vseh svojih

stopnjah; v proizvodnji, razdelitvi in porabi dobrin, tako da more delavec polno razviti svojo osebnost v moralnem in materialnem redu, bodisi kot posameznik ali kot hranilec družine.

Tega cilja pa delavstvo doseči ne more, dokler je pod "železnimi gospodarskimi zakoni", ki jih je uvedla industrializacija.

V obstoječem gospodarstvu je popolen gospodar proizvodnje — kapital, čeprav je sam po sebi neživa snov, ki zadobi svojo vlogo oplojen z delom človeških rok. Toda kapital se ne zadovolji s tem, da bi bil le instrument v službi proizvodnje, ampak je on, ki vlada nad stvarmi in ljudmi, pri čemer pozna le en zakon: lastno korist in dobiček brez ozira na javno blaginjo.

Delo pa, ki je stvaritelj proizvodnje in oče bogastva, pa je potisnjeno na podrejeno mesto in se z njim postopa kakor z blagom, ki je postavljeno na delovni trg, čigar cena zavisi od povpraševanja in ponudbe.

Sicer delavstvo v našem času ni izročeno v tako brezobzirno eksploatacijo kapitalu kakor je bilo še v preteklem veku. Delo ne stoji več brez obrambe napram kapitalu. Sindikalne organizacije, pa tudi državna socialna zakonodaja v vseh naprednih državah ščitijo delavca.

Toda kljub socialni zaščiti, ki jo delo uživa, se njegov podrejen položaj nasproti ka-

pitalu v samem proizvajalnem procesu in tudi v tovarni ni spremenil. Delavstvo rado prizna kapitalu vlogo koristnega pomagala v proizvodnji; mu prizna tudi primerno rento; prizna mu tudi pravico do ustrežajoče nagrade za riziko, ker organizira in financira proizvodnjo; v obstoječem gospodarstvu se kapitalu celo ne odreka pravica do zmernega obička, ki naj služi kot bodrilo za kapitalne investicije.

Delavstvo torej — vsaj ono, ki stoji na krščanskem stališču — ne zanika in ne odpravlja lastninske pravice. Bori se le proti temu, da bi si kapital, ki je le pomagalo v proizvodnji, lastil gospodujoč položaj nad delom, ki je glavni činitelj proizvodnje. Delavstvo hoče, da se človeka, zaradi njegovega dostojanstva kakor tudi zaradi prvenstvene vloge, ki jo ima v produkciji, postavi na pravo mesto, to je na prvo mesto v podjetju in gospodarstvu.

Zahteva po soudeležbi delavcev v vodstvu podjetja ni drugača kot borba za socialno pravičnost, ki naj delu vzame značaj proletarstva, značaj nenaravne in krivične podrejenosti človeka mrtvi snovi — kapitalu.

V našem vprašanju gre torej za socialno reformo, ki naj da boljši pravni temelj za odnose med delom in kapitalom v samem podjetju. V podjetju mora delo imeti zagotovljen takšen položaj. A noben drugoten element, ne kapital in ne kredit ne bo mogel imeti ne pravno ne dejansko prevlasti nad njim.

2. KRŠČANSKO DELAVSTVO ODLOČNO ODKLANJA PATERNALIZEM KAKOR SOCIALIZEM

Ako se zahteva reforma podjetja, ni s tem že rečeno, da se sprejme vsaka rešitev. Krščansko delavstvo odločno odklanja **paternalizem**, s čimer se označuje zadržanje podjetnika, ki se do delavcev, ki jih ima zaposlene v podjetju, vede tako nekako pokroviteljsko kakor oče (pater, zato paternalizem) do svojih otrok.

Delavci gotovo nimajo nič proti temu, ako gospodar daje razne pobude glede organizacije dela in se briga za socialni položaj svojega delavstva. Kar delavci največkrat odklanjajo, je oblika tega skrbstva: podjetnik naklanja eno in drugo ugodnost delavcem, a ne, kakor bi delavstvo do njih imelo kako pravico, temveč zgolj kot ljubezensko uslužnost, pri čemer lastništvo in kapital ostane nesporno vzvišena nad delavcem. Kljub temu, da je takšno skrbstvo od strani podjetnika večkrat res plemenito in širokosrčno, se delavec vendarle čuti podrejenega, kar je tudi v resnici. Kajti podjetnik mu pač iz dobrosrčnosti nakloni kako dobroto, ne smatra ga pa za sposobnega, da bi mogel on sam soodločati o svojem položaju v podjetju.

Delavstvo dobrohotnega razumevanja podjetnika za delavske probleme ne odklanja, nasprotno ga celo pozdravlja, pod pogojem seveda, da podjetnik izpolnjuje zahteve **pravičnosti**, to se pravi, da delovno razmerje in delovni pogoji ustrezajo menjalni pravičnosti, in drugič, da je osebe v podjetju pritegnjeno k soodločanju in inicijativi pri samem

vodstvu podjetja, tako da niso več le delavci ampak sodelavci, kar more na najbolj učinkovit način zbližati delo in kapital.

Krščansko delavstvo pa prav tako odklanja **materialistični socializem**, ki ne pozna osebne časti in veljave delavčeve osebnosti, ampak se bori za prevlast kolektivne koristi nad koristjo posameznika v tem svojem prizadevanju in na osnovi materialistične miselnosti, ki mu je svojska, ne upošteva bistva človeške narave, ne priznava duhovnih vrednot, temveč je delavec zanj le šahovska figura, ki jo po svojem "planu" premika samovoljno sem in tja, ne da bi delavec smel sam kaj odločiti o svoji usodi. Po načinu, kako se materialistični socializem dan danes javlja v modernem komunizmu, je za delavca enako zahteven in krivičen tiran kakor liberalizem. Državna tehnokracija, ki je značilna za komunistično gospodarstvo, ni boljši patron kakor je kapitalistična tehnokracija. V prizadevanju za izpolnitvijo "plana", za razmah državnega gospodarstva in okrepitvijo strankarske politike je komunizem vklestil delavca v prav tako težke verige kakor kapitalizem, ki ima pred očmi tudi le večanje lastnega dobička.

Z zahtevo delavcev po udeležbi v vodstvu podjetja, noče imeti krščansko delavstvo nič skupnega ne z enim ne z drugim gori omenjenih sistemov. Zahtevana reforma naj delavcu omogoči polen razmah njegove osebnosti, postavi naj ga na ustrežajoče mesto v proizvodnji in naj obenem zadovolji njegove upravičene materialne in moralne potrebe.

3. ČESA SE OD REFORME PRIČAKUJE

Krščansko delavstvo, ki je glasnik naznačene reforme, je globoko prepričano, da je njegovo prizadevanje v popolnem skladju s krščanskim pojmovanjem človeka in vrednotenjem človekove osebnosti. Delavec je razumno in svobodno bitje kakor je podjetnik. Zato mu je v podjetju in v ekonomiji treba odmeriti ustrežajoče mesto; kot poklicnemu članu delovne skupnosti pa tudi pravico, da s polno odgovornostjo soodloča v gospodarskih in socialnih zadevah podjetja.

Od takega sodelovanja delavstva in podjetništva se s polno upravičenostjo pričakuje naslednji sadovi:

1. Povečanje proizvodnje.

V obstoječem gospodarskem sestavu delavec nima polnega interesa na podjetju, ker nima v njem nič odločati. Nima niti veliko interesa na tehničnem izboljšanju, ker vsako tehnično izboljšanje poveča le profit podjetnika, ne zniža pa cene izdelkov.

Čim bo pa delavec pritegnjen k vodstvu podjetja — ali osebno ali po zastopnikih — bo takoj z drugačnimi očmi zasledoval dogajanje v podjetju. Gledal bo, da se odstrani, kar proizvodnjo ovira, in da se uvede, kar je njegova lastna izkušnja in izkušnja tovarišev doznala kot primerno in dobro.

Dosedanje izkušnje s pripustitvijo delavcev k vodstvu podjetja, o čemer bomo kasneje govorili, so pokazala, da se povsod zveča proizvodnja, kjer kapital ne nastopa več kot izključen gospodar v podjetju.

2. Večja zastopnost v podjetju.

Dosedanje zadržanje kapitala napram delavstvu dejansko izziva razredni boj. Vemo, da so v dobi neomejenega kapitalizma liberalni ekonomisti analizirali delavčev doprinos k proizvodnji le kot delovno moč, kot stroj, ki se rentira le, dokler je v pogonu.

Dandanes je v tem pogledu že marsikaj drugače. Tudi kapitalizem se je v gotovem smislu počlovečil, ker je to v njegovem lastnem interesu.

Pa tudi danes se delavec v podjetju ne čuti domače. Manjka mu še vedno zavest varnosti in stalnosti, do česar ima kot človek pravico. Često je delavec žrtev razmer, katerih vzroka ne pozna in ki bi se po njegovem mnenju mogle preprečiti. Postane žrtev krize v podjetju ali splošne gospodarske stiske, izgubi zaslužek, ne da bi ga kdo kaj vprašal, ne da bi sploh zvedel za pravi vzrok.

Delavec bi hotel vedeti, v čem je smisel njegovega dela, kakšna je njegova vloga v podjetju. Skrajno ga zanima, kaj je sad njegovega dela, v čem je napredek in kje so težave "njegovega" podjetja. Tudi v tej točki je dosedanja izkušnja pokazala, — čim se je revidira dosedanji odnos med delom in kapitalom, — da nastane takoj večja povezanost delavca s podjetjem, kar ustvarja znosnejše razmerje med delodajalcem in delojemalcem.

3. Udeležba delavcev na sadovih proizvodnje.

Reforma notranje zgradnje podjetja ne bi bila popolna, ko ne bi istočasno bila določena tudi udeležba delavcev na sadovih proizvodnje. Gre predvsem za načelo. V kolikšni meri in obliki naj se to načelo izvaja, je stvar vsakokratnega konkretnega dogovora delavskega sindikata s podjetjem.

Kajti, čeprav reforma zasleduje cilje, ki gredo po eni strani preko dosedanjega delovnega razmerja v novo družabno pogodbo, ki jo priporoča že Pij XI., v okrožnici Quadregesimo anno, in po drugi strani segajo tudi preko sedanje oblike kapitalizma, so vendar poborniki reforme soglasno prepričani, da mora delavstvo slej ko prej ostati organizirano in bo tudi v novi obliki delavski sindikat najmočnejša karta v rokah delavstva.

4. KAKO IZVESTI REFORMO

Podlaga za reformo podjetja naj bi bila pogodba med kapitalom oziroma njegovimi predstavniki, in delom, oziroma zastopniki delavskega sindikata.

Delo ne sme imeti manjših pravic v podjetju kakor kapital, to je osnovna zahteva. Delavcem se načelno prizna pravica, da je vsak lastnik vsaj ene delnice (če je podjetje last delničarjev), ki mu daje pravice do glasu v zboru delničarjev. Posest delnice daje delavcu obenem pravico do pripadajoče dividende pri delitvi dobička. Lastništvo podjetja pa ne more prisiliti delavcev, da bi poleg delnic, ki jih prostovoljno kupijo, morali tudi z ostalim svojim premoženjem jamčiti za podjetje (kakor je to slučaj pri zadrukah z neomejeno zavezo).

Po novi reformi vodi podjetje Upravni svet, v katerem so enako zastopani kapital, delo in vodstvo podjetja. Delavci naj bi bili zasto-

pani z 2—4 zastopniki, ki imajo v svetu posvetovalen glas.

Kjer je pa šef podjetja istočasno lastnik podjetja, pa se mu postavi ob stran **posvetovalni odbor** iz delavskih zastopnikov, ki s podjetnikom obravnava vsa vprašanja finančnega, tehničnega, gospodarskega in socialnega značaja, ki se tičejo podjetja. Poleg tega se ustanovi **razsodišče** za nastale spore med podjetnikom in delavci.

Nekatere moti vprašanje avtoritet, češ, kako bo v podjetju mogoče vzdržati red, ako se podrejene pripusti v upravni svet?

Na ta pomislek bi se lahko odgovorilo, da je avtoriteta tudi sedaj kompromitirana, ker stoji izključno na strani kapitala. Okolščina, da si kapital lasti vso oblast v podjetju, je poglavitni vzrok slabo prikrite napetosti med podjetjem in delavci. Ako bodo delavci zadoobili odločujočo besedo ob strani kapitala, bo s tem ravnovesje med obema proizvajalnima činiteljema samo popravljeno in bo avtoriteta s tem le pridobila.

Sicer se pa nikakor ne misli, da bi se upravni svet vtikal v kako stvar in hotel urejevati in odločati v stvareh, ki so itak tekoči posli šefa podjetja in administracije. Šef bo ostal še vedno vodja podjetja z vso oblastjo in odgovornostjo, ki jo taka služba zahteva. Naloga upravnega sveta bo posvetovati se v zadevah, ki se tičejo položaja delavstva v podjetju ali o resnih vprašanjih podjetja samega in bo izvajal le neko splošno nadzorstvo nad vodjo in upravo podjetja.

Kakšno vlogo pa naj bi pri vsem tem imela država?

Načelno prevladuje naziranje, naj bi se vloga države omejila na najpotrebnejše. Njena kompetenca naj se omeji na nadzorstvo nad izvrševanjem pogodbe, ki je bila svobodno sklenjena med delavstvom in podjetništvom.

5. KAJ JE BILO DO SEDAJ STORJENEGA

a) Zamisel pritegniti delavstvo k vodstvu podjetja se je porodila v Nemčiji. Prvi, ki jo je izvedel, je bil katoliški industrijalec **Franz Brandts**, član katoliške organizacije "Arbeiterwohl", ki je v svoji predilnici v München-Gladbachu leta 1872 osnoval delavski odbor, sestavljen iz najstarejših delavcev, ki je imel pravico spreminjati in dopolnjevati pravilnik, ki je urejal delo v tovarni, upravljati podporno blagajno, bolniški fond in se brigati za stanovanjsko namestitve delavstva.

Znani krščanski socialni delavec profesor **dr. Franz Hitze** je šel že dalje in je 1881 zahteval resnično soupravo delavcev v podjetju. To pobudo je praktično izvedel v svoji tovarni za parkete industrijalec Heinrich Frise.

Ti početki delavske souprave podjetij so skromni in nepopolni. Delavci udeležbe v vodstvu podjetij niti niso zahtevali, ampak jim je bila ponudena od strani podjetnikov. Delavstvo še ni bilo organizirano, ni imelo še stanovske, ne razredne zavesti. Kasneje, ko so prišle delavske strokovne organizacije do veljave in moči, se za to stvar niso brigale niti niso raznim soupravnim odborom, ki so tu in tam na pobudo podjetnikov nastali, pri-

pisovali posebne važnosti. Nasprotno: ti delavski odbori so bili takoj osumljeni, da so le orodje v rokah sebičnih podjetnikov, ki bi s takimi mahinacijami radi ustvarili videz nekakšne domačnosti in dobrotnega pokroviteljstva nad delavci z namenom, da bi ga tem lažje zlorabljali v sebične namene.

Vse do prve svetovne vojske to vprašanje ni bistveno napredovalo, v glavnem zaradi odpora delavskih sindikatov.

b) Po prvi svetovni vojski so nemški komunisti, misleče da je prišla njihova ura, pričeli zasedati tovarne in formirati tovarniške svete (spartakovci), ki naj bi prevzeli vodstvo na ta način socializiranih, oziroma sovjetiziranih podjetij. Kasneje je zakonita oblast napravila red, toda spomin na te tovarniške svete je med delavstvom mnogokje ostal živ. Zato je po novi weimarski ustavi bil v Nemčiji poleg rednega parlamenta osnovan še "Narodni gospodarski odbor" kot nekak gospodarski parlament, ki je med drugim sprejel tudi zelo omiljen zakon o osnovanju svetov v podjetjih. Stvar pa ni dolgo trajala in je bila le bolj prehodnega značaja, ker so se med tem delavski sindikati znova organizirali in okrepili ter prevzeli celotno zastopstvo delavskih interesov napram lastništvu.

c) Druga svetovna vojska je v marsičem spremenila gospodarski položaj ene in druge države in tudi tu obravnavano vprašanje močno pospešila.

Že med vojsko so vlade vojskujočih se držav v svrhu redne vojne proizvodnje in miru v zaledju smatrale za umestno, vzdrževati tesne stike z delavskimi organizacijami in jim nuditi večje možnosti soodločanja v samih podjetjih. Poizkus se je zelo dobro obnesel. Zato se je v merodajnih krogih pričelo resno razpravljati o novem načinu sožitja delavca in podjetnika, da bi se to, kar je postalo potrebno in koristno med vojsko, uvedlo kot trajna ustanova.

Za gospodarstvenike je bil seveda merodajen ugoden gospodarski učinek nove reforme. Drugi so pa opozarjali tudi na njen socialni in etični značaj. Pričeli so motriti delo z drugimi očmi: Ne le kot snovni činitelj, ampak kot doprinos razumnega človeka k proizvodnji. Odkrili so v delu duhovni element in pričeli govoriti o delavcu kot sodelavcu.

Tako so že med vojsko nastali v Angliji, Kanadi, Avstraliji in v USA v mnogih podjetjih odbori po čisto zasebni pobudi, v katerih so delavci imeli enako zastopstvo z lastništvom in vodstvom podjetja. Delavski zastopniki so z delegati podjetja razpravljali o načinu, kako izboljšati in dvigniti proizvodnjo. Vlade v to novo nastajajoče razmerje med delom in kapitalom med vojsko niso z zakoni posegale, pač pa so ga pospeševale z dobrohotno neuradno podporo.

d) V desetletju po drugi svetovni vojski pa se nam nudi sledeča slika:

V USA je predsednik trgovinske zbornice leta 1945 v imenu zastopane ustanove izrazil željo, naj se poizkus sodelovanja podjetnikov in delavcev nadaljuje na sledeči osnovi: Podjetnik prizna delavstvu osnovno pravico, da se organizira v strokovnih organizacijah

in da zahteva kolektivno pogodbo. Delavstvo pa podjetniku prizna lastninsko pravico in svobodne roke v svobodni konkurenci, ki je svojska v kapitalističnem sistemu, in "temelj gospodarstva, miru in napredka".

Brošura, ki je kasneje izšla iz vrst podjetnikov, odklanja soudeležbo delavstva v vodstvu podjetja z motivacijo, da ob takem vodstvu niso mogoče hitre odločbe, ki jih moderno gospodarstvo zahteva. Razven tega brošura poudarja, da delavstvu manjka potrebnega znanja, da bi moglo soodločati pri vodstvu podjetja. Delavec ne more biti odgovoren za vodstvo podjetja in ga istočasno kritizirati.

Kljub temu je v USA leta 1948 bilo še vedno 278 večjih podjetij, ki so obdržala "produksijske odbore".

V Angliji je večji del odborov v podjetjih, ki so nastali med vojsko, v povojnem času zopet zginilo. Zadeva je prepuščena popolnoma zasebni pobudi. Vlada ni izdala še nobene tozadevne odredbe, čeprav se v okviru Delavske stranke vrše razprave o "gospodarski demokraciji".

V škandinavskih deželah, na Danskem, Norveškem in švedskem obstojajo v vseh podjetjih z več ko 25 delavci mešani odbori na osnovi sporazuma med osrednjo podjetniško in delavsko organizacijo. Vendar nimajo stvarne pravice sovodstva podjetij. Njihov delokrog je preučevanje pogojev, ki naj izboljšajo proizvodnjo, in skrb za strokovno vzgojo delavstva. Pač pa je podjetnik dolžan informirati delavce o gospodarskih in tehničnih pogojih podjetja. Ne švedskem sme odbor zahtevati vpogled v bilance.

Na splošno pa so ti odbori organi za medsebojno obveščanje in sodelovanje.

Tudi v Italiji, v Švici in na Holandskem že delujejo označeni odbori v podjetjih. Zankrat samo še po zasebni pobudi. V Italiji se pripravljata tozadevni zakon, v Švici odbor izvedencev preučava vprašanje.

Imamo pa že nekaj držav, kjer je sovodstvo delavcev v podjetjih z državnimi zakoni določeno.

V Franciji ukazuje zakon od 16. maja 1946 navedene odbore (Comités d'entreprise) za vsako podjetje, ki šteje več ko 50 delavcev.

Podoben je zakon v Belgiji od 20. septembra 1948.

V Avstriji se zahteva odbor že za podjetja z 20 delavci (zakon od 28. maja 1947).

V Nemčiji je Zavezniški nadzorni svet 10. aprila 1946 nasvetoval slično ustanovo.

Tudi Finska, Luxenburg in Španija imajo tozadevne zakone, niso pa še izvedeni v praksi.

Vsi odbori so mešani in paritetni: sestavljeni iz enakega števila zastopnikov podjetja kakor delavcev.

Njih kompetenca se razteza na socialno, tehnično, gospodarsko in finančno področje. Podjetnik je dolžan posvetovati se z odborom o vseh važnih vprašanih, ki se tičejo podjetja in štirikrat na leto dato odboru točno poročilo o stanju podjetja. Odbor skrbi za stanovanjsko vprašanje delavstva, kontro-

lira nakup sirovin in cene izdelkov, ima pravico do vpogleda v bilanco, delavci morejo delegirati člane v upravni svet podjetja, itd.

6. NOVE POBUDE

Že pričujoči sumarični pregled nam kaže aktualnost in daljnosežnost nakazanega vprašanja in veliko revolucijo, ki se v sodobnem gospodarskem svetu odigrava. Delavstvo prihaja do svojih pravic. Tisti, ki so bili včeraj le izvrševaltelji odkazanih nalog, so danes sodelavci in soodločujoči činitelji v vodstvu gospodarskega življenja.

Mnogo idejnih pobud za reformo prihaja od katoliške strani.

Na lanskem francoskem socialnem tednu v Lille se je to vprašanje obširno obravnavalo. Tudi nemški Katholikentag v Bochumu (1949) je bil ves posvečen le temu vprašanju. Ko so letos v juniju (za sveto leto) delegati mednarodne katoliške delavske strogovne organizacije zborovali v Rimu, je glavni tajnik Maurice Bonladoux prebral na zborovanju obširno spomenico, ki je obravna-

vala vprašanja dostopa delavcev v vodstvo podjetij, kar je vzbudilo veliko pozornost in živahne razprave med navzočimi delegati.

Na splošno med izvedenci prevladuje mišljenje, da bo pri uvedbi reforme potrebno iti postopoma in to bodisi glede obsega kompetence odborov (na katera področja naj se razteza), bodisi glede narave kompetence (pravica informiranja, pravica razpravljati, pravica soodločati).

Še bolj etnotno pa je prepričanje, da čaka podjetništvo in delavstvo spricho nove oblike sožitja dela in kapitala ogromna vzgojna naloga. Šef podjetja se bo moral odvaditi mišljenja, da ima "le on vedno prav". In delavci bodo morali premagati skušnjavo, da bi uganjali demagogijo. Čim bo nova miselnost v obeh taborih vsaj toliko napredovala, potem bo podjetnik, ki hoče razumeti težnje delavstva in njih željo po sodelovanju, vedno tudi našel med delavstvom dovolj razumevanja in koristnih sodelavcev.

DR. IVAN AHČIN

SOCIJALNI OBZORNIK

STANOVANJSKO VPRAŠANJE

Stanovanjska kriza je svetoven problem. V Evropi je 20 odst. stanovanj prenapolnjenih ali takih, da ni varno bivati v njih. Le v Holandiji in Švici ni tkzv. "lukenj" ali "brlogov". Drugod je še vedno mnogo stanovanj, ki niso primerna in vredna tega imena. Gospodarsko-socialni svet Združenih narodov je ugotovil, da primanjkuje 8 milijonov stanovanj v svobodni Evropi. Vojna je porušila največ stanovanj v Grčiji (20.7%), nato v Avstriji (8.7). Nemčija ni šteta.

Stanovanjski problem — je povsod pereč. Skušajo ga rešiti z gradnjo novih stavb. Največ gradijo v švedski. Tam zgradijo po osem stanovanj na 1000 prebivalcev. Drugod je tem- po gradnja počasnejši. V Združenih ameriških državah zgradijo letno po sedem stanovanj, v Angliji po šest, na Norveškem po pet, v Holandiji po štiri, v Franciji po dve stanovanji na 1000 prebivalcev.

MEDNAROD. ŽOSISTIČNA KONFERENCA

Blizu slavnega kraja Waterloo, kjer je bil končno premagan Napoleon, se je v začetku septembra vršila ves teden mednarodna konferenca katoliške delavske mladine. 459 zastopnikov raznih narodnih žosističnih organizacij je prišlo na to konferenco. Prve dni so razpravljali o veliki uri, ki jo doživlja delavstvo sveta. Poseben pomen v tej silni revoluciji življenja ima delavska mladina. Nato so razpravljali o bistvenih točkah žosistične rešitve problemov delavske mladine. Zadnje dni je bil na vrsti manifest, ki ga je ob zaključku konferenca naslovlila na mednarodne oblasti in na vse mlade delavce. Poseben značaj je dajala tej konferenci enotnost duha in krščanska ljubezen med delegati tako različnih držav in različnih barv.

PAPEŽ ŽOSISTOM

Na jubilejnim kongresu belgijskih žosistov je papež poudaril potrebo apostolata delavcev med delavci. Dejal je, da ima zaupanje v delo žosistov. Obenem je omenil, da mora biti delavski apostolat povezan s celotnim apostolatom v Cerkvi. Če bi prišlo do pretiranega poudarjanja delavstva na škodo drugim stanovom, bi to dovedlo do velike škode. V tem smislu delajo marksisti. Krščanski roborniki za delavske pravice pa morajo imeti pred seboj celoten krščanski pojem o družbi. Samo tako je mogoče priti do bolj krščanskega in bolj človeškega družabnega reda.

PAT KEEGAN

Za tem imenom se ne skriva kak filmski igralec, ampak predsednik mednarodnega žosizma. Ta m'adi delavec v tekstilni tovarni je začel žosistično organizacijo med angleško delavsko mladino. Pozneje je postal tudi njen predsednik. Leta 1947 so ga poslali v Združene države, da bi tudi tam postavil temelje tej prenotrebni zvezi mladih katoliških delavcev. V Kanadi se je istega leta vršil v Montrealu mednarodni žosistovski teden. Tam so ga izbrali za predsednika mednarodnega urada JOC.

Izžarevaloča ognjišča — Nekatero delavske družine, ki so izšle iz žosistovske organizacije v Belgiji, se združujejo v krog "izžarevajočih ognjišč." V družinskem okolju nadaljujejo apostolat tako na verskem kot na socialnem polju. Bivši žosist-predsednik Verhoeven je napisal zanj spet novo knjigo "Svetost v družini". V knjigi poudarja, da so tudi poročeni poklicani k svetosti. Kaže jim, kako gre do proti njej v vsakdanjem delu in v skrbi za družino.

Kmečki mladi v Parizu — Francoska mladinska zveza KA je priredila 12. maja velik

kongres v Parizu s 70.000 udeleženci. Na njem so mladci poudarili svojo voljo graditi nov kmečki svet. Kmečki svet že več let trpi, ker nekako visi med dvema civilizacijama. Kmečki človek je navezan na preteklost. Če se tradicije preveč drži, ni prav. Preti mu pa tudi druga nevarnost — iz mesta. Če vse sprejme, kar se mu ponuja iz mesta, spet ni prav. Nihanje med tema skrajnostima se pozna v vsem kmečkem življenju, če ga gledamo z zgolj tehničnega ali pa z idejnega stališča.

BELGIJSKI SOCIALNI TEDEN

Konec avgusta so se zbrali flamski socialni delavci na 32. socialnem tednu v vseučiliškem mestu Louvainu. Glavna misel predavanj in razpravljanj je bila: "Krščanski družbeni nauk in moderna družba". Skušali so ugotoviti, kako so katoličani izvedli nauke, ki so jih papeži podali v svojih socialnih krožnicah in kaj je treba danes storiti.

V Liege (Lüttich) so se septembra zbrali tudi Valonci na prav tako 32. socialni teden. Obravnavali so ta vprašanja: Razvoj socialnega vprašanja, kako se to vprašanje postavlja danes, Delavske organizacije zadnjih petdeset let, Pogled kršč., socialističnih in komunističnih organizacij na današnja družabna vprašanja.

BOJ ZA ŠOLO

V Franciji in Belgiji "divja" vsako poletje boj za šolo. Letaki vabijo starše in otroke v državne in zasebne šole. Celó od hiše do hiše hodijo propagandisti. V bolj skriti obliki gre ta boj prav za prav skozi vse leto. Pri tem se poslužujejo tudi daril, ki se otrokom razdeljujejo.

Katoličani so si najprej pridobili pravico do zasebnih šol, katerih izpiti veljajo kot na državnih šolah. Vendar je bilo denarno težko vzdrževati te šole. Katoličani so dejansko plačevali državne in še svoje šole. Zato so si priborili v parlamentu državno podporo za vzdrževanje teh šol. Sedaj zgleda, da je prišel nov trenutek za doseg popolnih pravic. Novi belgijski prosvetni minister Harmel je katoliški človek, bivši predsednik Katoliške akcije. V kratkem bo predložil vladi in parlamentu nov zakon o šolah, ki bo obojne šole izenačil glede državnih podpor. Tudi v Franciji imajo veliko upanje, da bo podoben zakon sprejet.

Ne živeti za proizvodnjo — "Podjetje ni narejeno zato, da bi prinašalo denar, ampak da bi omogočilo ljudem, ki v njem delajo, živeti. Treba je proizvodnjo, da je mogoče živeti, in ne živeti, da se proizvaja. Če se prevrne ta red in če se da denarju popolna oblast vladanja brez ozira na skupno blaginjo in na delavčev dostojanstvo, potem je to neka vrsta kapitalizma, ki ga Cerkev obsoja z isto strogostjo kot materialistični in brezbožni komunizem." Tako piše francoski škof Fauvel iz Quimperja v postnem listu.

Palestinski begunci — Zadnje statistike povedo, da je vseh palestinskih beguncev okoli 600.000. Vsi so seveda Arabci, ki so bežali

pred židi. Na ozemlju Libanonske države jih je 135.000. Okoli 25.000 jih živi po šotorih ali kasarnah. V Siriji jih je 81.000. V Jordaniji 93.000. Na ozemlju, ki pripada egiptski državi, oziroma je kontrolirano od Jordanije, pa je še 300.000 beguncev.

Nepismeni Portugalci — V žosistovskem mednarodnem vestniku poroča dopisnik s Portugalske, da je 50 % delavcev tamkaj nepismenih. Šolski zakon sicer obvezuje otroka s sedmim letom, da hodi v šolo. Zaradi nemarnosti staršev in zaradi slabih gospodarskih razmer pa otroci ne posejajo šole mnogo časa.

30 let Mednarodnega delovnega urada — Minulo je 30 let, odkar posluje Mednarodni delovni urad. Ob tej priliki je ta urad izdal knjižico z naslovom: "30 let boja za socialno pravičnost". Knjižica je pisana preprosto, ni draga (1.20 švic. fr.) in je izšla v francoščini, nemščini, angleščini in kasteljanščini. Popisuje probleme, ki so bili zadnja desetletja na socialnem polju in kako jih je delovni urad reševal.

Svetoletni cilj — Sveto leto, v katerem živimo, mora po besedah sv. očeta v nas "poživiti lakoto in žejo po socialni pravičnosti in bratski krščanski ljubezni". Sveto leto nam torej kliče v spomin odgovornost, ki jo imamo do bližnjega kot poedinca in do skupnosti sploh. Ta svetoletni klic nam vzbuja, če ga razmišljamo, vrsto vprašanj: Koliko smisla imam za delavca, ki z menoj potuje, z menoj sedi, z menoj stanuje? Ali čutim njegove potrebe? Vem za njegovo revščino, za njegovo trpljenje? Imam spoštovanje do njega. Se oziram na njega? In naši sosedi? In naš odnos do podrejenih, nadrejenih?

Prvi maj — Zgodovinarji nam pravijo, da se je prva manifestacija na dan 1. maja vršila 1. 1886 v Chicago (USA). To je bilo v časih ko je bil delavni dan dolg od 14 do 16 ur. Ta prva manifestacija je bila torej v znamenju delavskih zahtev po uvedbi osem urnega delavnika.

Praznovanje 1. maja se je raztegnilo na mednarodno pozorišče 1. 1890, ko je Druga Internacionala pozvala delavstvo k mednarodni manifestaciji za osem urni delavni dan. Tako je iz zgodovine razvidno, da ima prvi maj ne toliko namen slaviti delo in delavstvo, ampak pozivati delavstvo k skupnemu nastopu za doseg tistih pravic, ki delavcu kot človeku pripadajo, doseči spoštovanje delavčevega dostojanstva in delavčeve osebe. V tem znamenju se giblje delavsko gibanje po vsem svetu.

Delavstvo je bilo večasih žrtev le enega družabnega ustroja, danes je žrtev dveh sistemov, ki mu jemljeta spoštovanje. Na eni strani ogroža delavstvo kapitalizem, ki je po besedah "Osservatore Romano" brezbožen po svojem ustroju, na drugi pa komunizem, ki je brezbožen po svojem filozofskem nauku.

ZREN

KATOLIŠKI MISIJONI

MISIJONSKA NEDELJA 22. OKT.

Kakor nalašč za misijonsko nedeljo nam je prišla v roke gornja krasna slika: Sveti oče Pij XII. s Kitajci. Kakor oče med otroci.

Papež je duhovni oče vseh ljudi, vseh narodov, kakor nas Slovencev, tako Kitajcev in drugih. In če je papež naš skupni oče, potem smo si mi vsi med seboj bratje.

In bratje se ljubijo med seboj...

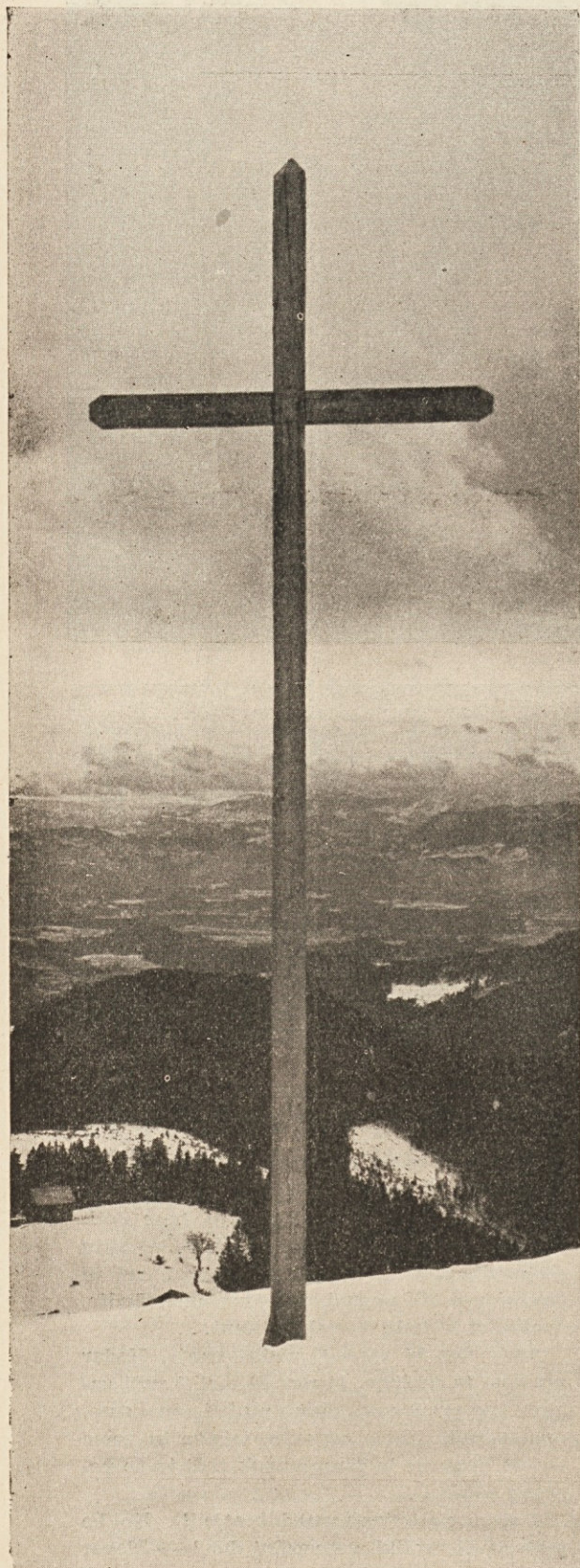
Kako lepa in požrtvovalna je bratska ljubezen! Kaj vse storiš in žrtvuješ za brate in sestre v domovini, da jim olajšaš pomanjkanje! Vse to bi jim rad privoščil, česar si deležen ti sam. Kar hudo ti je, kadar se imaš ti dobro in lepo, pa ne moreš iste sreče dati svojim dragim...

Tako nam mora biti hudo tudi ob misli na naše brate in sestre v Kristusu, ki pa so že brez Kristusa in njegove Cerkve, brez Poti, Resnice in Življenja. Mi se kopljemo v obilju duhovnih dobrot, oni pa tavajo v "temi in smrtni senci": pogani, mohamedanci, Judje, brezbožci in tudi vsi nekatoličani...

Vsak dan bi morali misliti nanje. Kadar prosimo in molimo, bi morali moliti tudi zanje: kar prejmemo, nismo prejeli samo zase, ampak tudi zanje; odgovor dajemo in bomo dajali Bogu ne le zase, ampak tudi in še posebno zanje...

Oni so naši "najmanjši bratje"! Ko bo prišel tisti "veliki, grozopolni dan" — blagor

nam, če nas bo Kristus povabil: "Pridite, blagoslovljeni... Zakaj, karkoli ste storili kateremu teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili..." Gorje pa nam, če nas bo tedaj Kristus preklel: "Pojdite izpred mene, prokleti, v večni ogenj — česar niste storili mojim najmanjšim bratom, tega niste meni storili..."!

Na to našo bratsko dolžnost do vseh tistih bratov, ki tavajo daleč od Kristusa in Cerkve, nas hoče vsaj enkrat na leto prav gotovo vse spomniti sveta Cerkev — na svetovni misijonski dan: misijonsko nedeljo, predzadnjo v oktobru. Ta dan naj bi se vsi katoličani zgrnili okrog papeža kot en mož — k topli misli, k obilni molitvi in žrtvi in k velikopoteznemu delu za misijone, za širjenje Cerkve.

Letošnja misijonska nedelja je vsa v znamenju luči Svetega leta in pa v znamenju misijonskih težav, pa kljub njim polna upanja. Sveto leto kliče vse človeštvo k velikemu obratu k Bogu, v dobi, ko sile pekla grozeče kot nikoli ogrožajo božje kraljestvo na zemlji, zlasti njega širjenje in rast v nekaterih velikih misijonskih deželah. A mi verujemo, da bo z našim krepkim sodelovanjem končno Božje in Marijino Srce zmagalo in da bo nastopila v dogledni bodočnosti zlata doba širjenja Kristusovega kraljestva na zemlji, misijonov.

Prav te misli izraža okrožnica predsednika Družbe za širjenje vere, nadškofa Constantinja, ki jo je za letošnjo misijonsko nedeljo poslal katoličanom vsega sveta in jo zato, prevedeno na slovensko, tudi našim rojakom podajamo.

Ta glas Cerkve za misijonsko nedeljo, naj ne bo "glas vpijočega v puščavi", vsaj med nami Slovenci ne. Saj mi vemo, kaj se pravi, živeti pod pritiskom, v suženjstvu brezbožnih sil, in kaj, dihati sončno svetlobo božjih otrok. Saj smo na lastni koži doživeli, kako usoda enega naroda zavisi od položaja drugih narodov. Saj razumemo, kako potrebno je, združiti vse, kar je še dobrega v človeštvu, pod eno idejo in eno zastavo: v sladki jarem evangeljskega krščanstva in v "božjo državo na zemlji" — Cerkve Kristusovo. Saj smo prepričani, da za človeštvo obstoji samo ena izbira: ali zapasti brezbožstvu ali osvojiti ves svet za Kristusa.

"Pokoncu glave, vaše odreženje se približuje", tako je naš narodni klicar nekoč klical vstajajočemu slovenskemu narodu. "Pokoncu glave, vaše odreženje se približuje", more in mora danes naš narod klicati domovini in vsemu človeštvu...

MISIJONSKI POZIV IZ VATIKANA

Sveto leto 1950 nam pomeni zmagoslavje duha, premirje v žalostni borbi krvavečega človeštva in polet vseh src k neskončno dobremu Očetu, ki želi v svoj usmiljeni objem zajeti vse človeštvo.

Tudi iz najoddaljenejših misijonskih krajev prihajajo v Rim misijonski škofje, misijonarji, misijonarke in verniki, da se poklonijo papežu, ki je, poln vseodpuščajoče ljubezni, bolj kot kdaj "dobri Kristus na zemlji".

Ob namestniku Kristusovem triumfirata edinstvo in vesoljost, pred njim se rasne, barvne, kulturne in narodnostne razlike razblinjajo v nič.

Vsi so njegovi otroci: belo, črno in rumenopolti, naj govore kateri koli jezik.

Ta prizor je tako veličasten in sijajen, da celo pogani in ločeni bratje, občudujoč vzvišeno lepoto in svetost Cerkve, hite v Rim, žejni luči in tolažbe.

V svetem letu je bilo proglašeni za svetnike med drugim tudi nekaj svetih misijonarjev. V veličastnih obredih kanonizacij ni gledati toliko kako suho ugotavljanje gotovih zgodovinskih dejstev o življenju in čudežih kandidata, ampak veliko bolj živo resničnost njih misijonskega delovanja, ki se še sedaj nadaljuje, v postoterjeni meri.

Treba je poudariti, da je to Sveto leto prevažno tudi za misijone, kajti milosti odrešenja se razliva v posebno veliki meri ne le na katoliški svet, ampak tudi preko najoddaljenejših misijonskih pokrajin.

Ponekod doživljamo kar masovna spreobrnjenja. Tam pa, kjer so za misijonstvo nastopili težki časi, se misijonarji, tuji in domači, krepko drže.

Takole piše neki misijonski škof: "Ne bom pisal o pomanjkanju in težavah, ki jih moramo prenašati, tudi o največji ne: da smo oropani svobode. Udali smo se v vse. Svoje

Da, resnično — odrešenje se približuje; a treba ga bo vase sprejeti in ga vsem neodrešenim posredovati — odrešenje v pokristjanjenju sebe in razkristjanjenega sveta in v pokristjanjenju še nekatoliških dežela!

Kristus je nosilec tega odrešenja — Odrešenik, mi pa bodimo njegovi sodelavci: Rešujmo — reženiki!

Misijonska nedelja je dan za to.

L. L. C. M.

misijonarje moram neprestano občudovati. Nisem še čul pritožbe iz njihovih ust. In to me najbolj krepi."

Zadnje leto je prišlo v Rim več misijonarjev in misijonark, ki so bili dalje časa po zaporn in so veliko pretrpeli. Pa niso bili nič pobiti. Neki domači duhovnik je opisovanje svojih muk zaključil: "Telesno sem trpel, a duhovno sem se radoval, kajti cuti sem, da je z menoj Kristus." Ta dobri duhovnik je s tem nehote ponovil misel svetega Pavla: "Silno se veselim v vseh mojih stiskah" (2 Kor. 7, 4).

Neki škof iz Daljnega Vzhoda piše tole: "Od vseh strani mojega misijonskega področja mi poročajo o živahnem verskem prebujanju med verniki in o velikem zanimanju za Cerkev pri poganih. Ne rečem preveč, če izjavim, da Cerkev v teh časih morda prvič v zgodovini tukajšnjih misijonov vzbuja samo od sebe se porajajočo in iskreno naklonjenost ljudskih mas."

"Kljub sovražni propagandi in — kar nesmiselno se mi zdi — prav radi nje narašča število krstaželnih iz dneva v dan; verniki, ki jih že leta ni bilo blizu, prihajajo na dan in k zakramentom; kar jih je bilo pa že doslej dobrih in vnetih, jih prevzema nova apostolska gorečnost."

"Splošno mnenje je, da sedanje prilike, kakor so tudi težke, vendarle veliko pripomorejo k poglobljenju našega dela. Vsi so tudi mnjenja, da je treba na vsak način ohraniti kar se da vse misijonske ustanove pri življenju, kajti čas obilne žetve ni daleč."

Da jim pomagajmo ohraniti njih ustanove in jih še pomnožiti, zlasti na široko razpresti mrežo semenišč za vzgojo domačih duhovnikov, to je enotna prošnja misijonarjev.

Ljubljeni bratje! V tem svetem letu pomnožite svojo misijonsko dejavno ljubezen: molite več, darujte več in vzgojite še več poklicev za misijone...

"Žetev je namreč velika, a delavcev je malo" (Mt 9, 37). Potrebujemo misijonarjev, vsak dan več, in potrebujemo sredstev za skoro neprestano obnavljanje naših misijonskih ustanov, ki se rušijo zdaj tu zdaj tam.

Uverjen sem, da moja prošnja, ki jo kličem v svet v imenu naših občudovanja vrednih poslancev evangelija, ne bo zadela v prazno.

Sveta Kongregacija za širjenje vere
† Celso Constantini, nadškof

PROSTRANO POLJE

Kristus je svojim v svoji oporoki naročil: "Pojdite po vsem svetu in učite vse narode in krščujete jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha!" (Mt 28, 29) Zato gredo katoliški misijonarji po vsem svetu, uče vse narode, da jih spravijo polagoma v ovčjak Kristusov. Toda **VZHODNI DEL KRISTUSOVE CERKVE SE JE LOČIL OD ZAHODNEGA DELA.** Nastal je **RAZKOL, KI ŠE DANES NI ZACELJEN.** Drugo največjo rano je zadal **PROTESTANTIZEM** v 16. stoletju, na kateri tudi krvavi sveta Cerkev še danes. Razen tega je pa še dandanes večina človeštva poganska, ki pravega Boga ne pozna. Poleg tega imamo še 306 milijonov mohamedancev, ki enega Boga priznavajo, in do 17 milijonov Judov, ki tudi časte Boga, ne priznavajo pa Kristusa in Njegove Cerkve.

MISIJSKO POLJE, KI JE OBENEM TUDI UNIONISTIČNO, JE SILNO VELIKO. Za pokristjanjenje poganskih narodov skrbe **KATOLIŠKI MISIJONI**, ki spadajo pod kongregacijo "De propaganda fide." Ta kongregacija je preje skrbela tudi za ločene kristjane, toda l. 1917 se je ustanovila kongregacija za vzhodno Cerkev, ki ima v oskrbi vse katoličane, ki so se iz pravoslavlja in drugih vzhodnih cerkva zedinili s katoliško Cerkvijo in ki se trudi za zedinjenje še ločenih.

DA BI BILI KATOLIČANI ENOTNI

Cirilmetodijska ideja obsega najprvo **KATOLIČANE**, da bi bili ti edini v veri in cerkveni skupnosti, da bi ne bilo med njimi razdorov, prepirov, ampak da bi vladala med njimi ljubezen in edinost.

DA BI SE LOČENI BRATJE POVRNILI

Dalje obsega cirilmetodijska ideja **DELO ZA ZEDINJENJE VZHODNE CERKVE Z ZAPADNO CERKVIJO**, ki se edina imenuje katoliška t. j. vesoljna cerkev. Ima pa katoliška Cerkev pet **VZHODNIH OBREDOV IN RIMOKATOLIŠKI OBRED**, kateri so vsi enakovredni in enakoveljavni. Vzhodna Cerkev obsega predvsem slovanske narode, ki so po večini pravoslavni ali z drugo besedo "pravoverni". Grki so jih potegnili v razkol in sedaj je okrog 150 milijonov Slovanov, ki so ločeni od katoliške Cerkve in imajo grško-bizantiski obred. Okrog 5 milijonov se jih je zedinilo s katoliško Cerkvijo.

Razkol se je pričel v letu 859 v Carigradu. Njega oče je carigrajski patriarh Fotij. Ta je v svojem prvem pismu do papeža Nikolaja zatrjeval svoje popolno soglasje z vero rimske Cerkve. "Najboljša skupnost," pravi Fotij, "je verska skupnost." Dve leti pozneje je istemu papežu pisal, da različnost navad in obredov ni v nasprotju z versko edinostjo. Ko pa je bil od papeža obsojen, je za svoj razkol iskal verskih pretvez. V okrožnici vzhodnim patriarhom je strastno napadel katoliško Cerkev in ji očital pet zmot. Carigrajski patriarh Kerularij, ki je končno izvršil razkol (1054), je Latincem očital že 22 zmot.

Križarske vojske so — ne brez krivde križarjev — poglobile prepad med vzhodno in zahodno Cerkvijo. četrta križarska vojska in ustanovitev carigrajskega latinskega cesarstva (1204 do 1261) je vzbudila strastno mržnjo Grkov proti Latincem. V zvezi s to mržnjo se je med Grki ukoreninilo prepričanje, da so Latinci najhujši krivoverci ali celo pagani.

Ali je vzhodna Cerkev pravoslavna, t. j. pravoverna? Grki pravijo, da je vzhodna Cerkev Cerkev prvih sedmih vesoljnih zborov. A značilno je, da v "Cerkvi vesoljnih zborov" od sedmega cerkvenega zbora dalje ni bilo potem nobenega "vesoljnega" cerkvenega zbora več. Mnogi vzhodni bogoznanci (zlasti profesor A. P. Lebedev, Svetlov in Filarev, metropolit moskovski) celo priznavajo, da **JE VESOLJNI CERKVENI ZBOR SPLOH NE-MOGOČ, DOKLER SE NE DOSEŽE ZEDINJENJE S KATOLIŠKO CERKVIJO.**

Nauk prvih sedmih cerkvenih zborov je popolnoma pravoveren, ker so se ti zbori vržili **POD PREDSEDSTVOM PAPEŽEVEGA DELEGATA IN JIH JE KATOLIŠKA CERKEV VEDNO PRIZNAVALA.** Lepo pravi metropolit šeptički, da se nauk vzhodne Cerkve razlikuje od nauka katoliške Cerkve samo toliko, kolikor se razlikuje nauk sedanje katoliške Cerkve od nauka iste Cerkve v 9. stoletju, ko je **CERKEV VSAJ V JEDRU (implicite) ŽE VEROVALA VSE SEDANJE VERSKE RESNICE KATOLIŠKE CERKVE.**

Glavna ovira zedinjenja vzhodnih kristjanov s katoliško Cerkvijo je nauk o **PAPEŠTVU.** Kdor prizna prvenstvo in nezmotljivost

rimskega papeža, ta bo rad priznal vse, kar uči katoliška Cerkev.

DA BI KRIVOVERCI SPOZNALI ZMOTE

Pri unionističnem delu gre tudi za to, da se zedinijo s katoliško Cerkvijo RAZNE PRO-TESTANTSKE SEKTE. To zedinjenje je pa mogoče samo na ta način, da se protestantje odpovedo svojim verskim zmotam in sprejmejo v celoti katoliško vero. Tudi med protestanti so težnje in želje po zedinjenju. Tudi oni se shajajo na razne sestanke in se menijo, kako bi dosegli edinost. Toda katoliška Cerkev, ki uči čisti nauk Jezusov, ne more sprejeti v svojo čredo protestantov, ker resnica in zmota se ne moreta nikdar združiti. Preje se morajo protestanti okieniti resnice, ki je le ena in je edino le v katoliški Cerkvi. Pač pa katoliška Cerkev moli za spreobrnjenje vseh krivovercev, da bi spoznali svojo zmoto, se ji odpovedali in sprejeli nauk, kakor ga ona uči.

DA BI JUDJE PRIZNALI KRISTUSA

Z JUDI imamo skupno stari zakon. Bili so nekdaj izvoljeno ljudstvo, iz katerega je bil izšel Odrešenik sveta, Jezus Kristus. Toda Judje ga niso priznali, oni še vedno pričakujejo Odrešenika. Katoličani molimo tudi za spreobrnjenje Judov. Le malo se jih spreobrne h katoliški veri. Znano je čudežno spreobrnjenje Juda Alfonza Marija Ratisbonnea. Rojen je bil v Strassburgu 1. maja 1812. Po stanu je bil odvetnik. Dne 20. januarja 1842 je imel čudežno prikazen v cerkvi sv. Andreja delle Fratte v Rimu. Prikazala se mu je Brezmadežna s čudodelne svetinje. Njegov brat Marija Todor, rojen 20. decembra 1802 istotako v Strassburgu, je tudi bil odvetnik. Tudi on je postal katoličan. Oba sta umrla leta 1884 in sicer Teodor v Parizu, dne 10. januarja, Alfonz pa v Jeruzalemu dne 6. maja. Teodor je ustanovil kongregacijo, ki se imenuje "Duhovniki naše ljube Gospe Sionske". NJIH NAMEN JE MOLITI ZA SPREOBRNENJE JUDOV. Generalna hiša se nahaja v Parizu.

Teodor je ustanovil tudi "SESTRE NAŠE LJUBE GOSPE SIONSKE". Tudi njih namen je MOLITI ZA SPREOBRNENJE JUDOV. Te sestre imajo v Turčiji tri zavode, v Palestini dva; v Jeruzalemu in v Ain Karem (sv. Janez v gorovju).

DA BI SE SPREOBRNILI MOHAMEDANCI

Zelo važno vprašanje je MOHAMEDANSTVO. Mohamedancev je nad 300 milijonov in se še vedno širijo po Afriki in tudi v Aziji.

Sveta stolica je uvaževala važnost vprašanj iz mohamedanstva in je za proučevanje tega ustanovila pri Vzhodnem institutu v Rimu posebno stolico za mohamedansko vprašanje in postavila za profesorja konvertita iz mohamedanstva.

Mohamedanska vera je mešanica krščanstva, judovstva in poganstva. Z velikim fanatizmom so mohamedanski Arabci širili svojo vero in jo še širijo. Nekdaj katoliške dežele v Mali Aziji, Siriji, Palestini, v severni Afriki in po raznih drugih deželah Azije in Evrope so si z ognjem in mečem podvrgli in jih mohamedanzirali. Krščanski, ločeni Grki so v svoji mržnji do Latincev in Zapada klicali v 15. stoletju: "Rajši pod turški turban kot pod papeško tiaro". To se je zgodilo. Nekdaj mogočni patriarh v Carigradu je postal suženj sultanov.

DA BI RAZSVETLILA LUČ NJE, KI ŽIVE ŠE V TEMI

Večina človeštva pa je še dandanes POGANSKA. Za poganske dežele ima skrb cerkvena kongregacija "De propaganda fide," ki razpošilja misijonarje po vseh poganskih deželah. Društvo za širjenje svete vere (DŠV), ki ima v Rimu svojo centralo, pa zbira doneske, ki se porabijo za misijone, in organizira molitve vseh vernikov za vse nevernike. Primanjkuje pa zelo misijonarjev, ker misijonsko polje je obširno, a ženjcev je malo.

MOLIMO, VSAJ MOLIMO — ZA VSE!

Sveta katoliška Cerkev moli za vse. V posvetilni molitvi na čast presvetemu Srcu Jezusovemu molimo najprvo za katoličane, dalje za grešnike, potem da bi Gospod bil kralj ne samo vernih, ki niso nikdar odpadli od njega, temveč tudi odpadlih sinov, ki so ga zapustili, da se skoraj povrnejo v Očetovo hišo, da ne poginejo od uboštva in lakote. Naj bo Gospod kralj tistih, ki jih loči verska zmota ali razkol, naj jih pokliče nazaj v zavetje resnice in k edinosti vere, da bo kmalu ena čreda, en pastir. Kralj naj bo tudi vseh tistih, ki žive še v zmotah poganstva ali islama, naj jih reši iz teme in privede k luči in v božje kraljestvo. Naposled molimo v tej lepi molitvi tudi za spreobrnjenje Judov.

Na veliki petek moli sveta Cerkev v liturgiji za vse ljudi in vabi v svoj ovčjak vse kristjane in nekristjane.

Molimo za to združenje človeštva v Kristusovo kraljestvo na zemlji. Cerkev moli zlasti na Misijonsko nedeljo in praznik Kristusa Kralja — koncem oktobra.

ANTON MERKUN, USA

Naše misijonsko sodelovanje

Ni dvoma, da je sodelovanje katoličanov pri misijonski akciji Cerkve potrebno in dolžnost. Zanimivo je vprašanje,

KAJ MORAM IN KAJ MOREM

storiti za misijone, zlasti okrog misijonske nedelje.

Že če si čisto skromen katoličan, brez kakega stremljenja po popolnosti katoliškega življenja in dejstvanja, imaš ob misijonski nedelji po volji Cerkve marsikako dolžnost. Kajne, da ne boš hud. če te na to malo opozorim; saj veš, da je ne le Timoteju, ampak tudi meni naročil Apostol narodov: "Oznajnuy besedo, nastopaj, bodi prilično ali neprilično, prepričaj, svari in opominjaj z vsem potrpljenjem in učenjem." (2 Tim 4. 2, 3)

KAJ MORAŠ?

Misijonska nedelja je najprej čas SPOZNA-NJA MISIJONOV. Kajti ne zahteva Bog od tebe, da žrtvuješ kaj za nekaj, česar ne poznaš. Zato je treba misijonstvo, problem rasti Cerkve, najprej malo bolj spoznati, začutiti, doživeti! Iz spoznanja potem brž in lahko preideš v dejanje. Kajti ko misijonski problem spoznaš, se zavzameš zanj, vzljubiš sodelovanje pri njem — in samo po sebi umevno in naravnost v zadoščenje, utéšenje ti je sodelovanje, žrtvovanje. Zato je dolžnost katoličanov, na misijonsko nedeljo ali okrog nje **poglobiti, obogatiti svoje poznanje te prevažne strani življenja Cerkve.**

Če kdaj, te dni vzemi v roke **kako misijonsko knjigo ali "katoliške misijone"** ali "Oznani-lo", ki bo tudi pisalo o misijonih; pa ne prebiraj samo tistih zanimivih misijonskih zgodb, ampak se loti branja tudi kakega članka. V cerkvi **poslušaj božjo besedo**, ki je ta dan o misijonih. Udeleži se kake misijonske prireditve kot n. pr. v Buenos Airesu zborovanja Družbe za širjenje vere na misijonsko nedeljo popoldne v dvorani na Belgrano in pa akademije, ki bo povezala misijonsko misel in praznik Kristusa Kralja na zadnjo nedeljo v oktobru v Collegio de la Salle, Riobamba, tudi v Buenos Airesu.

Drugo, kar je tvoja dolžnost okrog misijonske nedelje, je **MOLITEV ZA MISIJONE**, ki jo cerkev tako priporoča in misijonarji tako prosijo zanj. Kajti "ni nič, kateri sadi, ni nič, kateri zaliva, ampak kateri daje rast, Bog" (1 Kor 3. 8). Misijonarji se trudijo, da, mi jih lahko še tako z raznimi pripomočki podpiramo —, ne bo misijonskih sadov, ako ne bo Bog vsega blagoslovil. Blagoslov pa na vsa dela človeštva prihaja z molitvijo in notranjim žrtvovanjem. Zato misijonski predstojniki gledajo, da dobe na svoja misijonska polja ne le delavcev, ampak tudi molil-

cev: kartuzijane, karmeličanke in druge, ki ne delajo z vnanjim apostolatom, ampak le z molitvijo in žrtvijo. Če kdaj, so danes zlasti najbolj prostrane misijonske dežele kot n. pr. Kitajska in sploh vsa ogromna Azija potrebne zlasti naše molitve, kajti druga pomoč trenutno marsikam niti ne dospe.

Zato bodo Slovenci, po svetu razkropljeni, vsak na svoj način okrog misijonske nedelje, obnovili svoje **včlanjenje v DŠV (Družba za širjenje vere)** oziroma se včlanili nanovo, pa seveda predvsem zato, da se obvežejo vsak dan zmoliti: Oče naš, Zdravo Marijo in Sveti Frančišek Ksaverij, prosi za nas — za misijone in da to obveznost tudi redno izpolnjujejo. Tu povdarjamo, da je lahko član DŠV vsak nad 12 let star katoličan, tudi če radi revščine kdaj ne more plačati članskega prispevka, samo da moli.

In tako smo pri tretjem, kar mora vsak pravi katoličan storiti vsaj ob misijonski nedelji: Kaj **DAROVATI ZA MISIJONE**. "O, boš dejal, "že spet denar, vedno daj in daj..." Da, denar! Treba je za misijone tudi denarja in še veliko denarja. Nekaterim to kar ne gre v glavo. Mislijo, da naj služi ta "mamona iniquitatis" samo svetnim potrebam in grehu. Nasprotno, denar kakor vse stvarstvo mora služiti večji časti božji in večni sreči človekovi. Kaj je denar drugega kot le sredstvo za izmenjavanje tvarnih dobrin. In za kaj je Bog ustvaril tvarne dobrine, čemu naj služijo? "Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate et superexaltate eum in saecula! — Slavite vse stvari Gospodove Gospoda, hvallite in poveljučujte ga vekomaj!" pravi psalm. Vse tvarne dobrine bi morale končno služiti temu velikemu cilju: večji časti božji in zve-ličanju človeštva, ki naj to čast večno Bogu daje. Temu mora služiti tudi denar. Je pa na svetu baš nasprotno dandanes: Denar služi povečini satanu, grehu, zlu, služi v veliko večji meri žaljenju kot pa čaščenju Boga, pogubljanju kot pa reševanju človeka, podiranju kot pa gradnji Cerkve. **Katoličani se moramo vse bolj zavedati velikega poslanstva denarja v kraljestvu božjem; moramo zbirati gore denarja in z njim razvijati vse drugače obsežno misijonsko akcijo, Denarja za misijone bi moralo bito vedno na pretek, nikdar ga pa ne bi smelo manjkati. Dovolj je drugih ovir in zaprek in težav: na strani satana in njegovih pomagačev, na strani človeške slabosti v dušah in v Cerkvi, na strani narave, ki tudi misijonarjem trnje in osat rodi... vsaj te ovire — denarne, naj bi ne bilo. Pa je velikokrat to bistvena, najhujša ovira pri rasti Cerkve, da denarja ni...!**

Zato sveta Cerkev poziva vse katoličane, naj se združijo v Družbi za širjenje vere oziroma Družbi Svetega Detinstva Jezusovega in naj **mesečno prispevajo "božji državi"** svoj **davek**, svoj vsaj minimalni gmotni prispevek.

Malo — v primeri z ogromnimi potrebami svetovnega misijona — zahteva Cerkev (v Argentini sedaj 50 centavov mesečno), a če bi vsaj to vsi katoličani prispevali, kako vse drugače bi bili opremljeni misijonarji in misijonske ustanove, kako velika ovira bi odpadla, kako bolj razraščeno bi že bilo danes drevo Cerkve po svetu...! — To vse je tako preprosto jasno, da mora prepričati vsakega katoličana, ki količakaj še katoliško čuti. Zato ti, ki te vrstice razlaže bereš, pomni, da si v sebi ubil že dobršen del katoličana, ako imaš še pomisleke proti temu minimalnemu gmotnemu prispevku misijonom na oltar. Premisli vse s katoliškim srcem, pa boš priznal, kako upravičena je ta zahteva Cerkve nate, in boš rad doprinesel svoj "obolus", ko te bodo prišli prosit zanj.

To je torej v kratkih besedah povedano in utemeljeno vse, kar **moraj** storiti za misijone, zlasti ob misijonski nedelji, ki je pred durmi. Stori to — in boš imel mirno vest, pa blagoslov božji nad seboj!

KAJ MOREŠ?

Ni pa nobena skrivnost, da je takih katoličanov, ki bi sodelovali pri misijonskem delu v vsaj tej minimalni meri, na žalost le velika manjšina. **Večina ne stori za misijone niti tega.** Na teh je vsekakor velik del krivde, da se Cerkev tako počasi širi in da zamudi toliko dragocenih toliko odločilnih ur v zgodovini osvajanja sveta za Kristusa.

Tistim katoličanom, ki svojo vsaj minimalno misijonsko dolžnost izpolnjujejo, je to nesodelovanja večine v veliko skušnjava: "Zakaj bi samo nekateri sodelovali...? Če drugi ne, pa še jaz ne bom!" Toda ne le, da tej skušnjavi ne podležejo, ampak celo njej povsem nasprotno ravnaajo. Ne rečejo: "Če drugi ne, pa še jaz ne bom..." ampak: "Če drugi ne, bom pa jaz toliko več", namreč sodeloval.

Da Cerkev kljub večini nedelavnih katoličanov vendarle v misijonih vsaj kaj malega doseže, je **zasluga prav teh katoličanov, ki ne store le to, kar morajo, ampak store za misijone vse, kar morejo.** Ali ne bi bil tak idea len katoličan tudi ti rad...?! Zato naj te na kratko opozorim še na to, kaj moreš storiti v današnjih razmerah za misijone.

BODI MISIJONSKI PROPAGANDIST! To se pravi, ne skrbi samo za svoje lastno misijonsko mišljenje in sodelovanje, ampak naj ti bo pri srcu tudi skrb za širjenje misijonske misli med drugimi, sodelovanje pri misijonih tudi od strani drugih, tvojih domačih, znancev, članov iste organizacije, itd. To tvoje sodelovanje je lahko ali organizirano ali pa ne, to se pravi, lahko kar sam zase širiš misijonsko misel in navajaš k molitvi in delu za ta ali oni misijonski namen, lahko pa vključen bolj ali manj tesno v kako misijonsko skupnost, organizacijo. Jasno je, da Cerkev posebno priporoča **organizirano sodelovanje**, kajti z združenimi silami se dosežejo veliko

večji uspehi kot pa z nepovezано akcijo posameznikov.

Med nami lahko neorganizirano dosegaš misijonske cilje n. pr. če širiš med znanci "Katoliške misijone" in drugi misijonski tisk, če zbereš recimo na poročnem slavlju kako vsoto v podporo temu ali onemu slovenskemu misijonarju, če pridobivaš nove ude za Misijonsko mašno družbo... Organizirano pa že sodeluješ, če n. pr. sodeluješ pri kaki misijonski prireditvi, če si sotrudnik **Slovenskega dužnopastirskega misijonskega odseka** v Buenos Airesu, ki te kot takega od časa do časa naprosi za sodelovanje pri tej ali oni misijonski akciji, še posebno pa, če si celo član tega odseka, to je, da se udeležuješ sestankov, sej in se s tem usposabljaš za vodstveno misijonsko akcijo.

DARUJ KAJ VEČ ZA MISIJONE! — Članarina DŠV je le najmanj, kar naj bi kot svoj letni misijonski davek vsak katoličan prispeval za širjenje Cerkve, Cerkev pa vabi tiste, ki zmorejo še kaj več, da prispevajo več, vsak po svojih močeh, recimo v papeško misijonsko Družbo sv. Petra apostola za vzgojo domače duhovščine. **Zlasti pa se zelo priporoča, da vsak narod finančno podpira misijonarje svoje narodnosti**, ki se bore kot njega zastopniki na osvajalni fronti Cerkve, v misijonih. Na ta način so, izdatno več kot dolžnost, sodelovali številni naši rojaki pri Dr. Janeževem rentgenskem skladu, bodisi z vplačili bodisi z dobitki bodisi z nakupom srečk. Tako sodeluješ, če vpišeš svoje drage, žive in mrtve, v MMD. Tako sodeluješ, če zbiraj in oddajaš rabljene znamke za misijone. Tako bodo storili več kot dolžnost oni, ki bodo zbrali skupaj za brevir salezijanskemu novomažniku Pavlinu v Hongkongu. Tako bo spet množica rojakov sodelovala pri gradnji Poderžajevе cerkve v Bengalskem misijonu v Indiji.

Pri tem naj nikogar ne moti resnično dejstvo, da bi se taki denarni prispevki dali koristno uporabiti za tudi tako pereče naše domače slovenske potrebe, recimo našega izseljenstva. Da, tudi to je potrebno prav tako. A ne opustiti ene potrebne akcije radi druge, ampak treba je zadostiti obema. Geslo: **Eno je treba storiti in drugega ne opustiti** — zlepa ni kje tako na mestu kot v tem primeru.

MOLI VEČ ZA MISIJONE! — Kot član DŠV imaš dolžnost vsak dan zmoliti člansko molitev. To je že veliko, ako zmoliš res vsak dan. Toda nekatere duže, ki imajo posebno široko srce za zadeve božjega kraljestva na zemlji, bi rade vsaj z molitvijo še malo bolj pomagale. Tu je možnost po mili volji. Spet pa je skupna ali organizirana molitev še posebno dragocena. Zakaj? Prvič, ker je Bogu še bolj všeč: Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, sem jaz med njimi... je dejal Kristus. Drugič pa, ker se iz psiholoških raz-

logov s pomočjo organizirane akcije in skupnih molitev doseže več molitve in boljše molitev.

še posebno slovenski misijonarji potrebujejo in pričakujejo naših molitev, ker so po sili razmer povsem odrezani od zaledja — domovine in so v dvakrat težkem položaju. Zato bomo pa na našo misijonsko nedeljo popoldne v Buenos Airesu na Belgrano imeli misijonsko molitveno uro, ki jo bomo posvetili pred vsem slovenskim misijonarjem. Zato bo od meseca decembra naprej vsako prvo nedeljo v mesecu ob 16 na Belgrano misijonska molitvena ura, ki se je bodo udeleževali pač vsi tisti, ki bi radi kaj več molili za misijone. — Zlasti pa je priporočati, da se čim več rojakov oklene "živega rožnega venca za slovenske misijonarje", ki ga organizira Slovenski dušnopastirski misijonski odsek v Buenos Airesu. Vsak, ki pri tem živem rožnem vencu sodeluje, mora dnevno zmoliti gotovo desetko rožnega venca, a vsak mesec za drugo skupino slovenskih misijonarjev. V ta namen dobi mesečno posebno podobico, na kateri je natisnjeno, za katere misijonarje mora moliti tisti mesec. Kdor bi se hotel vplesti v ta živi rožni venec, ki obsega sedaj že okrog 90 molilcev v Argentini, naj se javi Slovenskemu dušnopastirskemu misijonskemu odseku.

Pri molitvi omenimo tudi ŽRTVE ZA MISIJONE, to je voljno sprejemanje kakršnega koli telesnega ali dušnega trpljenja ter odpovedi s prošnjo k Bogu, da jih sprejme in sadove njih zaslužnja nakloni misijonom. Cerkev je postavila poseben Misijonski dan bolnikov — Binkošti, na katerega vabi vse telesno trpeče, naj tisti dan, pa tudi sicer, darujejo svoje trpljenje za misijone. Če kdo med nami veliko trpi, in ni jih malo takih, naj se sredi največjih telesnih ali dušnih bolečin spomni Kristusa, ki je na križu še vse huje trpel za rešenje človeštva, in naj tudi on, kot drugi Kristus, velikodušno daruje vsaj nekaj svojega trpljenja poganskim dušam v rešenje in Cerkvi v rast. Njegovo trpljenje bo plodnosno zanj in za bližnjega in v božjo čast; tako trpljenje pa je vse bolj znosno, je lahko resnično "sladki jarem in lahko breme"...

POSTANI MISIJONAR, MISIJONARKA!
— To je pač največ, kar more kdo žrtvovati za širjenje Cerkve po svetu, da se žrtvuje sebe popolnoma vsega za misijone — v misijonskem poklicu. "Žetev je velika, delavcev pa malo" — ponavlja za Kristusom tajnik Svete Kongregacije za širjenje vere nadškof Constantini v svoji okrožnici za misijonsko nedeljo. Mnogi mislijo, da danes ni čas za misijonske poklice, češ saj ne kaže hoditi na Kitajsko — pod komuniste, saj bodo še te misijonarje, ki so že tam, prej ali slej pregnali... Toda Cerkev svojih otrok nikdar ne zapusti... Zato mora kljub težkim razmeram na Kitajskem z misijonskim delom nadaljevati in mora pripravljati nove misijonarje, da bodo prodirali na Kitajsko celo v primeru preganjanja, še celo pa, da v času, ko spet zasije polna svoboda širjenju Cerkve v tej

veliki deželi, naravnost preplavi Kitajsko z misijonarji in misijonarkami. — Treba pa je tudi imeti pred očmi, da predstavlja Kitajska le eno četrtino in manj celotnega misijonskega ozemlja, na katerega mora Cerkev pošiljati misijonarje. Ostale tri četrtine pa so skoro na stežaj odprte osvajalcem Kristusovim. In za te dežele je današnji čas tista ura, ko bi jih bilo treba preplaviti z misijonskimi delavci. Japonska, Indija, Siam in druge zadnjeindijske dežele, črna Afrika in v bližnji bodočnosti zlasti Koreja — to vse kliče po delavcih, ki jih pa ni in ni v zadostni meri, in tako se tudi za te dežele zapravlja dragocena prilika njih vključenja v Cerkev... Kako so bili veseli slovenski jezuiti v Indiji, ko jim je po dolgih letih prišel na pomoč novi slovenski sobrat p. Jože Cukale... Kako prav bi prišel v čaotunski misijonski bolnišnici poleg zdravnika dr. Janeža ne le rentgen, ampak tudi slovenski bolniški kurat, ki sta zanj mons. Kerec in dr. Janež tudi prosila, ko je bil še čas za odhod, a zaman... Kake nade stavijo številni slovenski lazaristi na Kitajskem, gg. Jereb, Pokorn, Kopač, Prebil, Volbank in drugi na močno skupino slovenskih izseljencev v Argentini, pričakujoč, da bo iz njih vrst zrasla nova četa sodelavcev za slovenski Baragov kitajski misijon... Slovenski fantje in dekleta, bogoslovci in duhovniki! Ne mislite, da je Bog v teh časih nehal izbirati in klicati v vaših vrstah...! Kliče, kliče še vedno in morda danes še posebno... samo: Srd svojih ne zakrknite, ko božji klic zaslišite...

Tako. Dovolj je povedanega o tem, kaj moraš in kaj moreš storiti za širjenje Cerkve, te edine uspešne sile proti brezbožnim silam, ki groze osvojiti svet. Dovolj, morda še preveč... A je napisano le malo in le površno. Toda premisli, prosim, pozorno vsaj to in stori pogumno vsaj to... pa boš ljub svojeju Kralju Kristusu, kar ti mora biti najvišja želja.

"Kdor more razumeti, naj razume..."! Kdor pa ne razume, naj mi oprosti, da sem ga morda mučil s temi vrsticami...

L. L. C. M.

STARSI!

Misijonska družba sv. Vincencija Pavelskega (lazaristi) sprejema slovenske fante v svojo Apostolsko šolo v Escobarju (45 km od Buenos Airesa), kjer jim je stalno na razpolago kot podravnatelj in profesor slovenski duhovnik-lazarist. — Vsa pojasnila daje ustno ali pismeno Lenček Ladislav C. M., Victor Martinez 50, Buenos Aires.

KAJ PIŠEJO NAŠI MISIJONARJI

KAKO JE V ČAOTUNGU?

“Se hace le que se puede”, bi na gornje vprašanje odgovoril Argentinec. Marsikako podrobnost pa izvemo iz zadnjega pisma misijonskega zdravnika dr. Janeža, ki ga tu objavljamo:

Čaotung, 10. avgusta 1950

Po nekaj mesecih molka naj se Vam zopet javim. Morda si mislite, da imam že zavezan jezik ali da sem od strahu skoprnel ali pa celo, da že več jezika nimam... a je še vse pri starem. Moik je včasih na mestu, zlasti dandanes, ko dneva ne smeš hvaliti pred večerom in jutra ne pred nočjo. Nekaj odmora je pa tudi prav, da ne bodo v Vašem listu vedno pisma samo nekaterih... Morda tudi nismo zanimivi, odkar smo “za bambusom” (treba je akomodirati tudi frazo “za železno zaveso”, si je mislil gospod doktor, ko se je takole izrazil, op. ur.!). No, pa zanimiv je svet okrog nas vsekakor še in najbrže v mislih ali na zemljevidu marsikateri od Vas še kdaj pohiti na naš konec, kjer je res toplo in bo morda celo vroče postalo, prej ali slej. O tem ne bom pisaril, saj bo čas sam pokazal, kar pirnese s segoj, časopisi in radijo bodo pa tudi Vam brž na nos nesli, še več kot bo pa res.

Torej kako je pri nas? Na eni strani zelo živahno, na drugi mrtvo in dolgočasno. Mladina je živahna in novi svet njej pripada. Narod pa je star in v joma čepi. Trgovina tudi počiva. Roparji so ostali pri svojem poklicu, in ker je revščina večja, je njihova aktivnost temu primerno porasla. Že 8 mesecev smo v novih okoliščinah, a če bi delal bilanco, še ne bi mogel narediti kakih pravih zaključkov.

Hvala Bogu, v naši hiši se v bistvu ni mnogo spremnilo in smo zaenkrat še sami svoji gospodarji. Silno smo se bali uničujočih davkov. Predložiti smo morali naše račune; od dohodkov so nam naložili nekaj manj kot 2%, kar smo jim nemudoma plačali, za kar smo bili na zidu in v časopisju pohvaljeni, češ da razumemo dolžnost. Menda jih je malo, ki jo razumejo... Birokracije ne manjka, vedni akti in popisi, vedno v istem slogu, da znamo že vse napamet. Novodošli radi k nam zahajajo, zlasti na rentgen; pridejo na pregled (zdravljenja so deložni le višji), prosijo to in ono, ker menda razen jezika ničesar nimajo — pardon, oblast tudi! Smo kar v dobrih odnošajih in nam nihče še ni krivice storil. Včasih tudi kdo kaj plača. Meni je njihov zdravnik prinesel zavitek cigaret v zahvalo za pomoč, prihodnji dan so imeli pa oni praznik in sem moral poslati tja tri zavitke cigaret kot dar bolnišnice... Sestra prednica in moj kitajski kolega sta dobila slaščice, a jima jih ni bilo treba v trojni meri vrniti kot meni cigarete. Za tisti praznik smo kajpada tudi nalepili na stene polno raz-

nih vzklikov, ki smo jih lepo iz časopisa prepisali, da nam ni bilo treba misliti. Preveč misliti je za možgane škodljivo, ker možgani se v današnjih časih kmalu postarajo in se lahko zmotijo... Zato je treba kopirati, napopati in stvar deževju prepustiti.

Petja, plesanja, sestankov in podobnega ne manjka; tudi jaz grem zraven, a le kot opazovalec, tako od daleč. Nad raznimi teorijami se ne razburjam, saj sem tudi drugod po svetu, na primer v Južni Afriki, ko sem se sprehajal po muzejih, videl iste teorije. Povsod so slikali človekovo razvojno drevo, čigar veja menda začne pri Notharcus Osborni, narkar se odcepljajo veje preko Pithecanthropov do goril, šimpancov, orangutanov, črnih, rumenih do najvišje veje — belih... Vrščika drevo še ni imelo, a hudobni jeziki sopotniki so menili, da bodo po tretji svetovni vojni že vrščiček dodali, ki bo označen z “Uebermensch”. Torej opiče teorije tu, opiče teorije tam, opiče povsod. Kdo bi se razburjal, čeprav si v biologiji študiral, da je o postanku človeka več teorij ter da je ena od njih celo religiozna. A sodobna “znanost” se zadovolji le z eno samo teorijo, kajti preveč teorij možganom škodi...

Bi se naj razburjal nad neprijaznimi obrazy ali besedami, ki padajo na račun katoliške vere? Tudi tega namreč pri nas ne manjka. Ko sem se po Braziliji sprehajal z angleškim protestantskim inženirjem, je ta neprestano godrnjal nad katoliškimi božjimi poti, romanji, štanti s svetinjcami in podobnim. Ko sva po Južni Afriki hodila, sem pa jaz godrnjal nad številnimi protestantskimi, a hermetično zaprtimi in s travo poraženimi cerkvami tamkaj, v njih bližini pa polno vabil na masonske plesse. Pozneje sva oba molčala in tako sem se navadil poslušati in molčati...

Pred kratkim smo v neposredni bližini doživeli “gentjernejsko nedeljsko jutro”, ki ga je moralo na svoji koži občutiti nekaj sto zdravih mladeničev, ki so po sosednjih ulicah in njivah obnemogli... Med njimi ni manjkalo naših bivših bolnikov. Zvečer so jih na drogovih nosili mimo mojega okna v končni mir... Odprl sem mrežo na oknu hrošču, ki je zašel v sobo, in ga spustil v svobodo: naj hrošč živi, če ljudje ne smejo... Ali bo temu sledila gentjernejska noč? Včasih se kar preveč sušlja.

In sicer? Tisti kozarčki z zdravili sedaj zanuženi počivajo, ker jih nihče ne naliha znova. Mladi pater s križem preko prsi in dolgo brado je šel po zobe in provijant za svoje gobavce v naselbini. Nazaj grede je na poti, kjer smo mi vozili njega dni naš rentgen, srečal neljube goste, ki so mu provijant ter zobe odnesli... Kdo bi še hodil iskat zdravila... Sestre so kot mравlje pridne, vedno na delu. Monsignor bi po 30 letih dela in življenja v Kini lahko pokleknil in tudi zav-

KRISTUSOVIM SESTRAM IN BRATOM SVETA

OJ VE, SVETLE SESTRE, MOČNI BRATJE V BRATU-KRISTUSU TRPEČI,
čreda, v hudourju časov v bran stoječa zlu v vihamem svetu,
stiskani kot grozdi v kolobarjih zlobe, v trenj prevratnih gneči,
v sajastih mrakovih naših dni prelomnih žive plamenice,
laži trgajoči krinko, skrivajočo večne smrti lice,
vé in vi, ki meča nočete pred vojvodom sveta odvreči —
slava vaši stanovitnosti granitni trdni in srčnostil!

VE IN VI IZMED VSEH NARODOV ZA KROGLE, GROB ODBRANI V JEČI,
ker bogovom-samosilnikom ne marate služiti, streči;
vé in vi brezdomke in izgnanci, kakor sužnji brez pravice,
brez domače trate, varne strehe, gorkega ognjišča, žlice;
vé in vi v brlogih bede zdihujoči k večnemu Očetu,
naj iztrga rokam zatiralcev in biričev bič besneči —
slava vaši v Bogu rodovitni bedi, miru in krotkosti!

VE IN VI, KI SLADKIM, V ZANKE ZVITIM VABAM NOČETE PODLEČI,
svoji zemlji, rodu, Bogu zvesto zvesti v sreči in nesreči —
slava vaši vztrajnosti jekleni brez omahovanj slabosti!
Vi, maziljenci, pastirji božje črede, sredi nje čuječi
pred zobmi volkóv v kožuhih ovčjih jo kot živ granit braneči,
da ne pomoré jih v hlinjeni krotkosti, v bratovstva obetu —
slava vašemu junaštvu, neustrašenosti in modrosti!

OJ IN VE, MUČENKE, VI, MUČENCI, SESTRE, BRATJE KRVAVEČI,
vé, borilke božje, borci za Resnice zmago se boreči,
ki okoli vaših čel krvavih venci se pletó bodeči —
slava vašim v Bogu prebogatim ranam, mukam in svetosti!
Vé in vi človeštvu boste odgrnili zarjo, dan blesteči
ter k pravici in prostosti pot utrli delavcu in kmetu —
slava vaši rešnji sledi, polni prave, zdrave preprostosti!

VE IN VI KRESOVI NARODOV, NA NJIH VRHUNCIH PLAMENEČI,
vé in vi glasnice in glasniki božji, križ voljno noseči,
ki vaš delež v svetu bili so le pljunki, korobač in kletev;
vé in vi učenske in učenci Kristusovi — k večni sreči
dušam pot kožoči, ki se zdaj bleščite v blaženstva občretu:
SEME VAŠIH ŽRTEV, KRI IN RANE VAŠE SO NEBEŠKA SETEV
NA CELINAH ZEMLJE ZA KRALJESTVA BOŽJEGA OBILNO ŽETEV!

OJ VE, SVETLE SESTRE, MOČNI BRATJE, KRISTUS, KRALJ, V KRDELO
zbira vas, da iz vodá pogube svet povrne v svoje luke!
Vé in vi, ki s križi v rokah ste razšli se v slehernó deželo,
da bi srp izbili satanovim rokam in oteli snope,
padajoče s klasjem praznim in nezrelim v zubljev žive kope
in zaprti med otroci smrtne sence večne smrti žrelo —
slava vašim soodrešeniškim žrtvam, rajskemu poslanstvu!

VE IN VI, KI NOČ IN DAN VOJSKUJETE SE S TOLPO POBESNELO,
da bi se v zadrge njihove peklenške čim manj duš ujelo;
vé in vi, ki Kristus vas poslal je iz Amerike, Evrope,
aa na Daljnem vzhodu, v Afriki privedete mu nove trope;
vé in vi, nebeški ribiči, ki mreže mečete med ščuke,
da ribarjenje bi vaše vedno več rib iz njih žrel otelo —
slava vaši rešnji žetvi v polju, izročnemu poganstvu!

VE IN VI, KI V HRAMIH VAŠIH SRC JE KRIŽA ZNAMENJE ŽIVELO
in vas varovalo, da ni vas udarno znamenje pomelo,
znamenje, napeto kot tetiva proti Kristusu, krščanstvu,
znamenje upora Bogu, ki viharilo je z bliski, s strelo
iz pesti božanstev novih in z oklepniki čez svet bobnelo —
kladivo in srp in snopi šib s sekiro ter navzkrižne kljuke:
slava vam, ki niste duše darovali blodnih čred božanstvu!

BLAŽENE VE VSE IN VSI VI, KI STE S SVOJO SMRTJO STRLI ŽELO
smrti in odpada od Resnice, ki iz blaznih ust je vrelo,
brizgajoč svoj strup v posode src, v upor dvigaje pest in čelo —
slava vam, ki niste duše darovali blodnih čred božanstvu!
Izza poveljčane grmade vaših žrtev se bo vzpelo
sonce novega miru, prostosti še nad vaše pozre vnuke —
slava vašim pričevanjem svetim v domovini in izgnanstvu!

OI, IZBRANKE IN IZBRANCI BOŽJI, VAŠE PRERODILNO DELO
srca novih borcev in borilk za Kralja-Kristusa bo vnelo,
da temé vladarja ter njegove trume zruši in poniža!
Da kraljestvo božje bo vsa srca in vse narode objelo,
je poročstvo vašá sveta setev, vaše žrtve, kri in muke!
O, NEBEŠKA CESTA SKOZI ČAS IN PROSTOR, CESTA ŽRTEV, KRIŽA —
MOČ, KI SVET PEKLU IZTRGA IN VSA LJUDSTVA KRISTUSU PŘIBLIŽA!

BOGDAN BUDNIK

••• ZA PRAZNIK KRALJESTVA BOŽJEGA •••

zdihnil: "crucis ponus et poemium — križa teža in plačilo..."

Naš pogled v bodočnost je umirjen. Dobre bolnišnice so tu redkost in jih je dosedaj vsakdo cenil. Dokler bo še količkaj pamet govorila, se ne bo uničevalo, kar je koristnega. V stavbi, kjer naj bi oni odprli bolnišnico, ki jo je že prejšnja oblast pripravljala, so naselili vse polno uradov. Kdo naj tudi da v teh časih vso potrebno opremo za bolnišnico. Na sestankih se priporoča naj se izvede sodelovanje med pravimi zdravniki in domačini-mazači in naj skupno skušamo poiskati kaj domačih zdravil. Seveda bo moralo biti tako, ker zdravil nam ne bo nihče pošiljal. Za zdravnike je sila trda: nekateri še igle ne znajo rabiti, o kakih specialistih pa ni niti govora. Kamilijanskemu doktorju je potekla pogodba ter te dni odhaja iz Kitajske. Že dva meseca iščejo ubogi patri novega doktorja, a ga ne dobe, tako da je njihova, več dni hoda od nas očaljena bolnišnica sedaj brez zdravnika. Mnogo se govori, tudi glede zdravja naroda, a malo stori. Vse naj bi se cepilo proti kužnim boleznim, a kdo naj vakcine da? Te dni so nam poslali v bolnišnico na koleri obolelega. Gorje, če nastopi epidemija! Nikjer vakcin! Samo sestanek še ni dovolj. Od vaših severnih sosedov ničesar nočejo, češ da imajo pri vsaki taki stvari slabe namene in je zato vse proti njim.

Le redko v teh razmerah pride do nas kako pismo in zelo zakasnelo, če pride. Pridejo nam pa skoraj vse številke "Duhovnega življenja" in "Katoliških misijonov". Te dni sem prejel aprilsko številko tega lista, dočim nekaj prejšnjih številk še ni prišlo. Lepa hvala za pošiljanje. Kako veselo je gledati, kako je vse pridno na delu in vse miga. Mesec avgust je in končana bo akcija za naš rentgen. Naj se ob zaključku akcije v imenu nas vseh prav lepo zahvalim vsem darovalcem, ki so se nesebično odzvali. Naš rentgen je v nekaj mesecih pregledal že nad 1000 bolnikov in številnim pomagal k zdravju, nam pa zelo ojašal delo. Pod rentgenom smo imeli že več operacij — med drugim smo odstranili kroglo iz jeter —, naravnali smo mnogo prelomov kosti, kar vse bi bilo brez rentgena nemogoče. Vedno imam na mizi seznam dobrotnikov in kadar pritiskam na rentgenski gumb, se jih spomnim. Moralna opora, ki ste nam jo s to akcijo dali, je še več vredna kot denar, ki ste ga žrtvovali. Moralna opora bo ostala nam in zanamcem, ko bo rentgen že davno plačan in denar potrošen. Hvala darovalcem v Argentini, Kanadi, USA in drugod. Ne bomo več prosili, dovolj ste nam dali! Naj bo ta rentgen v čast naši emigraciji po vsem svetu, dokaz, da smo v katoliškem gledanju merili še nekoliko dalje kot samo iz ljubljanskega gradu in da smo v tem gledanju zrli prerod sveta, ki naj čimprej pride. Jaz pritiskam na gumb, gledam rentgenove žarke in sem vesel in mislim na žarke Resnice, ki naj se razlije po vsem svetu. Veseli bodite tudi vi vsi, ki ste pomagali opremiti z modernim rentgenom

bolnišnico v oddaljenih, zapuščenih, obubožanih kitajskih hribih, kamor dandanes le še solze najdejo pot...

NOVI MISIJONAR

S kratko notico smo nekoč že obvestili naše bralce, da je odšel v Indijo mladi slovenski pesnik, duhovnik in sedaj jezuit p. **Jože Cukale**, iz Vrhlike doma, ki je študiral v ljubljanskem bogoslovju, potem nekaj časa živahno deloval med našim ljudstvom kot dušni pastir, nakar je nastopil tudi on našo skupno begunsko pot, na kateri smo ga pustili v Monigu pri Trevisu, ker je nekaj obolel, pa se je moral iti zdraviti. Ko je okreplil svoje telesne sile, je tudi v duhovnem pogledu napravil velik korak naprej — vstopil je k jezuitom, napravil noviciat in končno iz Bagnolija odšel v najplodovitejše izseljenstvo — v misijone v Indijo. Od tam je uredniku DŽ in KM pisal sledeče toplo pismo, ki lepo diha njegovo razpoloženje v novem poklicu, in ga zato kar se da v celoti objavljamo:

Kurseong, 24. avg. 1950

Dragi Lado!

Zadnjič sem bil v Darjeelingu in pri bratih Janezku in Francku (jezuitska brata Udovč in Drobnič, op. ur.) staknil "Katoliške misijone", ki si jim Ti, dragi prijatelj, krstnik in boter. Kar srce se mi je topilo, ko sem prebiral revijo, tako bogato in zanimivo, kakor jo zna oživljati samo goreče apostolsko slovensko srce. Želim in voščim Ti iz vsega srca, da krepko držiš to svetlo bakljo v rokah in prižiga neprestano v velikodušnih srcih Gospodov plamen, ki Ti je izročeno od Očeta Luči! Častitam!

Vem, da se Ti srce krči, ko gledaš razdejavanje, ki ga povzroča rdeči zmaj na Kitajskem, deželji katoliškega pa tudi slovenskega ponosa". Hudič je splezal v resnici na najvišjo streho sveta, ko že sega po Tibetu." kakor mi piše moj prijatelj Janez iz Avstrije; po človeško gledano, se utegne razlezi po vsem krvnem obtoku sveta — kakor strup... Pa ne božmo se! Božji Misijonar in Zdravnik ter njegova božja asistentka Marija, ki jo bomo poslej še bolj zaupno prosili, ko jo bo, kar so naša srca že dolgo želela, sveta Cerkev tudi uradno razglasila kot Vnebovzeto in Kronano... ta dva bosta že znala ozdraviti tega velikega bolnika in ranjenca, ki mu je ime "človeški rod".

Res, da se Skrivnostno Telo Kristusovo — Cerkev razvija normalno le v miru božjem. Toda v božji ekonomiji stoji tudi ta postavka, da mora Cerkev od časa do časa skozi krst krvi — po zgledu svojega Učenika. Pred dnevi sem bral čudovito lepe besede kardinala Newmana, ki bodo gotovo poživile tudi Tebe kakor so mene: "Za Cerkev ni nič novega, če se njeni otroci radujejo, čeprav ji od vseh strani grozijo udarci in sovražniki že tulijo pred njenimi vrati..."

PISMO MISIJONARKE

Nič ni novega za Cerkev, če njeni otroci ho-
dijo ponosno na delo v njenem vinogradu,
tudi v časih preganjanj, z veseljem na ustnih,
kakor bi jim sijali najbolj solnčni dnevi zma-
goslavja in uspehov." (Prospect of Catholic
Missioner, Newman).

Morda boš mislil, dragi Lado, da se čutim
osamljenega, ko sem jo na svoji begunski
poti udaril v čisto svojo smer. Veruj mi, še
nikoli nisem tako živo občutil resnice, da
sem ud čudovitega Skrivnostnega Telesa Kri-
stusovega. Čutim se tesno povezanega z vezni
trpečiga Gospoda z brati in sestrami po ječah
in taboriščih in na prisilnem delu v naši Slo-
veniji Jugoslaviji, Nemčiji, Sibiriji, Kitajski.
Čutim se povezanega z Vami, izseljenci po
svetu, kjerkoli ste... Še posebno se počutim
združenega z vsemi slovenskimi misijonarji!
Poročaj mi kaj, kaj je z dr. Janežem, s pri-
jateljem misijonarjem Kopačem, ožjim ro-
jakom Prebilom, z Wolbankom, mojim so-
šolcem in sobratom? Ali so prevzvišeni msgr.
Kerec in drugi tam ostali na svojih mestih?
Skupno leho orjemo in zato so mi neprestano
v spominu, zlasti pri sveti daritvi. Vem, da
jim veliko lahko pomagam, ne sam iz sebe,
marveč ker se vsako jutro daruje Jezus —
čisto Jagnje po mojih grešnih rokah zanje
Očetu v nebesih. Pod križem padli Gospod
bo spet vstal v vsej svoji slavi in čeprav z
najvišjimi žrtvami nas samih... Fiat, Deo
gratias et Aleluja!

Verjetno Ti je že prišlo na uho, da sem jo
ubral proti Indiji iz Campa, kjer sem nekaj
časa kaplanoval, tam nekje pri Napoliju. Go-
spa IRO mi je plačala vožnjo — ne sicer prav
rada — in tako sem srečno prirajžal v Bom-
bay 6. maja to sveto leto. Pustil sem na ladji
svoje cunje, da so si šle ogledat Ceylon,
Madras, itd., jaz sam pa sem si kupil vozni
listek do Kalkute, ker mi je ostalo v žepu
nekaj dolarjev. Tam me je ljubeznivo spre-
jel brat Lukan iz Rovt, p. Lojzek Demšar pa
me je vodil po obširnem misijonu 24. Parme
ganasa v Bengaliji. Bilo je tako čudovito
"toplo", da sem potem moral za dva dni
v posteljo, ker me je indijsko sonce malo
pregloboko pogledalo v oči... Zdaj sem pa že
skoraj 3 mesece tukaj pod indijskim Tri-
glavom in se pripravljam ter Boga zahva-
lujem za to veliko milost misijonskega po-
klica. Nikar se ne pozabi zahvaliti tudi Ti,
dragi Lado, zame.

V naslednjem gospod pater misijonar za-
ključuje s pozdravi, ki jih tudi objavljamo,
ker bodo tako hitreje prišli do naslovljencev:

Kako se počuti dr. Nace? Pozdravi mi ga
lepo, veš, sva bila vedno velika prijatelja!
Rad bi pisal spet prijatelju g. Tonetu Grė-
manu, če bi vedel, kje je. In če vidiš g. Hlad-
nika, prelep pozdrav! Ali se njegova sestra
Minka, moja faranka, dobro počuti v argen-
tinskih Zibržah? Imaš tudi moje logaške fa-
rane v glžini — Tomazinove in Trohove, ali
celo iz moje Vrhnike katere? Vsem tem in
celo iz moje znancem, zlasti dudovnikom, prev
lep pozdrav!

Slovenska frančiškanska Marijina misijo-
narka je pred kratkim pisala v USA pismo,
ki ga tukaj ponatiskujemo iz angleško-slo-
venskega tretjeredniškega glasila, ki ga v
Lemontu izdajajo slovenski frančiškani.

"Tu smo sedaj v času trpljenja in tihega
mučeništva; neprestano molimo in se žrtvu-
jemo, da bi bili kdaj vredni bratje mučeni-
kov. Bog nam za sedaj še usmiljeno prizna-
naša, samo revščina je vedno hujša in zaradi
tega je med pogani vedno več samoumorov
Niso nam še vzeli bolnišnice in šole za vzgojo
bolniških strežnic, vendar je delo jako težko,
ker od zunaj dekleta čuvažjo proti nam. Sku-
šamo delovati, kolikor se še da, nikoli
ne smemo obupati, ker vsak dan bolj doživ-
ljamo: čim hujše so Bogu nasprotne sile, tem
večja in bogatejša je milost v dušah. Vztra-
jali bomo v tem peklju in čakali, dokler nam
to dopuščā božja volja.

Treba je ostati tukaj in pomagati tem u-
bogim dušam, ker sicer bi omagale. Leto je
že preteklo, odkar smo že pod "rdečim ma-
kom", toda čutim, da je bilo to leto ena sa-
ma velika milost Kako zvesto Bog vodi vsak
trenutek življenja, ki mu je vse posvečeno!
Naša katoliška dekleta so se že dobro utri-
dila in samozavestno kažejo svojo katoliško
vero, ter se zanjo bore z rdečimi poganskimi
tovarišicami; pa tudi poganke, čeprav rdeče,
so se začele bolj za vero zanimati in jo ra-
zumevati. V nedeljo 7. maja smo praznovali
praznik Marijin — praznik Kraljice Kitajske.
Ves dan so dekleta, bolniško osebje in me
redovnice molile neprenehano rožni venec;
znova smo vse posvetili Kraljici Kitajske, da
bi ona utrdila vero v dušah. Vse katoliške
šole so v velikem neredu ali ustavljene in je
malo upanja, da bi jih mogli spet v jeseni
odpreti.

Na deželi je stanje še veliko bolj ostro
naperjeno proti katolicanom, vendar so ostali
stanovitni v svoji veri. Blizu našega mesta
je velika Marijina božjepotna cerkev. Od da-
leč prihajajo kitajski katoličani tudi v sku-
pinah; samo včeraj 7. maja jih je bilo 10
tisoč zbranih pri svoji Kraljici. Komaj se zju-
traj malo zdani, že pričenjajo gruče verni-
kov ob vznožju hriba prepevati križev pot in
ga na kolenih prepejejo do vrha hriba. Ves
dan se ponavljajo križevi poti ljudstva in ti
peti križevi poti se slišijo kot velikonočne
Jeremijeve žalostinke. V svetišču na gori se
vrste sv. maže ena z drugo in ljudstvo zbra-
no in pobožno ure dolgo na kolenih oprav-
lja svoje pobožnosti na čast Kitajski Kra-
ljici, božji Materi. Molitve in petje zunaj in
v cerkvi ne preneha ves dan. Prejšnji teden
je poromal v to svetišče naš kitajski zdrav-
nik z družino in mi je pozneje rekel: "Ma-
terj božji sem izročil obljubo, da hočem ži-
veti in ostati ud in otrok katoliške Cerkve, in
čeprav bi me to stalo življenje; hočem ga
žrtvovati za svojo vero." Poznam ga dobro
in vem da misli resno.

BARAGO-NA-OLTAR!

Razmišljanje ob obletnici

Slovenske jeseni bogato rode. Tudi tisto jesen pred 127 leti na god sv. Mateja je duhovno cvetje dozorelo v najzlahtnejši sad. Na ta dan je takratni ljubljanski škof Gruber posvetil Barago za duhovnika. Neopazno bi vse utonilo v pozabo, če ne bi božja Previdnost drugače preokrenila. Veliki vzori ne morejo v pozabo, dokler se še kje najde iskrena duša, ki ima smisel in čutenje do visokega in lepega. Naš Baraga je prevelik, da bi ga mogli izbisati iz slovenske narodne in verske zgodovine. Zato se spominjamo mejnikov njegovega življenja in ustvarjanja. Praznujemo obletnice, da nam spomini prineso novih spoznanj in novega navdušenja. Spomini na mejnike Baragovega življenja niso megljena romantika čustev, ampak so nova doživetja resničnosti, ki je bila nekoč doživeta in jo moremo zaživeti tudi mi. Poslanstvo velikanov-vzornikov je v tem, da se moč njihove osebne veličine preliva iz roda v rod. Narod more ob teh vzorih živeti stoletja. Poslanstvo svetnikov je v tem in Baraga je naš svetniški vzor. V njegovi duhovni veličini se more naš narod očigčevati in poglobljati.

More se, če se hoče. Baragovo svetniško življenje nudi dovolj možnosti posnemanja bodisi v verskem bodisi v narodnem smislu. Toda dejansko vplivanje Barage-vzornika na naše vsakdanje življenje je zaenkrat še precej dvomljivo. Pač zato, ker to zavisi od nas samih. Dvoje je namreč prvenstvenega značaja v sodelovanju z milostjo, ki naj jo nam posreduje svetnik. Najprej, da izbranca božjega "pritiramo" do čim večjega posredovanja pri Bogu za nas vse. V Baragovem primeru bi se to reklo: izprositi mu čast oltarja. Zakaj šele od Cerkve razglašenega svetnika moremo javno prositi pomoči in tudi le tak nam more biti v resnici spoznan in čegšen od vseh. Drugič pa je treba svetniškega vzornika sprejeti v srce. Treba je sprejeti Barago za svojega. Njegove čednosti posnemati. Iskati pomoči pri njem. Z razumevanjem spremljati delo za dovršitev Baragovega poslanstva med slovenskim narodom. Skratka, imeti je treba srce za Barago.

Človeka se včasih loti otožno razpoloženje, ko premišljuje o Baragovi zadevi. Toliko no-

vih svetnikov in blaženih sv. Cerkev proglašča. Sveto leto je posebno značilno v tem pogledu. Kaj je, da ravno mi Slovenci ne pride mo z Barago nikamor naprej? Seveda se božja dobrota ne da izsiliti, a izprositi se da. Baraga je s svetniškim življenjem storil svoje. Cerkev bo tudi ugodila, čim bodo pogoji izpolnjeni. Manjka samo uspešnost tretjega elementa, in to smo mi. V dveh stvareh pa je naša dolžnost. Omenili smo jih pravkar. Ena je naše sodelovanje pri delu za Baragovo beatifikacijo. Drugo pa je, da svoj dan napolnimo z Baragovo duhovnostjo. Prva dolžnost izvira odtod, ker so svetniki poslani med narode, zato da svetijo z božjo lučjo pravega krščanskega življenja. Druga pa iz tega, ker je poslanstvo svetnikov, da rode nove svetnike in utro med ljudmi pot božjemu blagoslovu in božjim načrtom.

Narekuje pa sodelovanje in delo pri Baragovi zadevi tudi hvaležnost. Na Baragovo priprošnjo smo iz števil, razvrščenih po neštevilnih taboriščih, postali ljudje. Begunsvo vprašanje je bilo Baragi zaupano v rešitev. Če je uspel pri Bogu v tako veliki stvari, ali mar ne bo še z veliko večjo gotovostjo v manjših? Zadnje čase postaja pereče drugo poglavje slovenske drame: Ohranitev vere in zdrave slovenske miselnosti med nami. Mogoče bi bilo spet najboljšje izprositi od našega svetniškega Barage rešitev teh težav, ki marsikom izmed poštenih Slovencev povzročajo resne skrbi. Baraga naj po skupnem prizadevanju vseh, postane steber — svetilnik slovenske zavednosti in vernosti. Ljudje iščejo svetlobe in luči. Zakaj ne bi iskali živega p'amenia vere ob Baragi? V bojih za ohranitev vere glejmo na Barago, ki je živel iz vere. Tudi rešitve iz krempljev zahrbtnega materializma iščimo v Baragi. Svoje načelo glede svetnih dobrin je povedal na dan svoje nove maše, ko se je odpovedal graščini in vsem rentam, rekoč: "Poslej nimam na svetu nobene dedičine. Ko bo prišel On, kateremu je ime Ljubezen, pozvat svojega služabnika, mu bom odgovoril: Tukaj sem, o Gospod, daj mi, kar je moje; daj mi krono, ki si jo dal svojemu apostolu Pavlu."

TONE OGRIN

4. NOČ V VELIKI REKI

Spet se je prismejala pomlad in razlila žarno svetlobo po svobodnih planjavah Velikih jezer. Prignala je od juga z razgrajajočimi racami in napihnjenimi oblaki dobre Indijance s psi in loki in bogatim plenom. Pokukala je skozi okno v misijonarjevo kočo in odtajala špranje na strehi, da bo dež nagajivo kapljal v stanovanje. Zaslíhal je Friderik njen glas, v krvi je začutil, srce je jelo biti sunkoviteje ob misli na nova pota, na duše ob jezerih med tajnostni pragozdov.

Pomlad se je pod blagodejno sončno lučjo razbohotila v poletje, dozorela v jesenske plovce in zmrznila v zimo. Še enkrat se je zavrtelo nebeško kolo z vsemi svojimi čari. Ves ta čas je bil prenapolnjen kot košara jesenskih sadov: Bog je dal sonce in dež, Baraga pa je garal in duše so rodile.

Kot kmet v večeru stoji Baraga ob mizi in lista po krstni knjigi, oziraje se na deio v teh dveh letih. Sleherna stran je pisana pol-ta pisanega življenja, vsega obsijanega z nebeško lučjo. Friderik boža te strani, zahvaljujoč iz dna srca Boga za bogate milosti, s katerimi je oplajal njegov trud. Dovolj je bilo dela, dovolj skrbi, pa dosti blagoslova v tem času.

Njegovi ljubljenci v Krivem drevesu. Priklenili so se h grudi, zarili se vanjo, ne mamijo jih več čarobne lovske noči. Peščena zemlja malo vrže, a navrtani javor toči sladki sok, da bo denarja za obleko in za tobak. Navezani so na cerkev in kot očeta poslušajo Friderika. Kako je vse dižalo ob teloviski procesiji! Pripravili so praznik v vsej svoji veličini.

Mali otoki katoličanov so raztreseni že po vsej okolici: na Bobrovem otoku, v Manistiku na oni plati jezera, v Maškigongu na jugu. Tu in tam že stoji skromen božji hram v čast edinemu pravemu Bogu. Bog je res dober. Omo-gočil je tiskanje otavskega molitvenika, ki ga sedaj pridno bero rdeči sinovi. Iz Ljubljane je sestra Amalija poslala dragocen zaboj z osemnajstimi oljnatimi Langusovimi podobami, denarjem in cerkvenimi predmeti. Najbolj pa se je božja pomoč pokazala oni dan na potu z malega otoka. Baragu in spremljevalcu je na čolnu zmanjkalo rib in krompirja, zadnje hrane, ki so jo imeli s seboj. Kje dobiti hrane sredi jezera? S skale, mimo katere so se vozili, se je dvignila jata galebcev. Takoj je prišlo Baragovim spremljevalcem na misel, kaj če tu galebi gnezdi. Ustavili so se, preiskali čeri in našli na njih 130 okusnih jaje, božjo pošiljko za na pot do doma.

Bogu je bilo vse delo všeč. Frideriku je bilo to jasno iz trpljenja, najzanesljivejšega pečata, s katerim zaznamuje Bog delo, ki mu je všeč.

Trpljenje, kdo bi govoril o njem! A bilo ga je za silo: hujskanje belih trgovcev z rumom, rovarjenje protestantov, zimska pota na krpľjah, ko cepaš kot hlod v sneg in na koncu poti ne čutiš več nog, voznja z lahkimi čolnom, ki bi ga črni valovi ob neki vožnji kmalu požrii. Tudi nada, da bi odšel k rodovom ob Gornje jezero, kamor je Friderika tako zelo gnalo, mu je po škofovi odločitvi splavala po vodi. Kako se vse ponavlja v življenju apostolov. Friderik bere pri sv. Pavlu: "Mnogokrat sem bil v nevarnostih na rekah, v nevarnostih na potih, v nevarnostih pred neverniki, v trudu in naporu, v pogostem bedenju, v lakoti in žeji, v pogostih postih, v mrazu in nagoti." To je pač apostolova usoda.

Tako. Drugi pastirji bodo pisali v to knjigo dneve svoje največje sreče, dneve novih krstov. On pa se odpravlja na jug, naprej za dušami. Hudo je Indijancem v Krivem drevesu, pa saj tudi njemu srce stiska. A Bog kliče.

Sredi čudovite okolice prav na robu svobodnega indijanskega ozemlja se stiska v objemu široke reke naselbina Velika Reka. Kup indijanskih koč se izgublja v jesenskem dimu.

Tu je že pred meseci Bog dal Baragi devetdeset krščencev v nekaj dneh, medtem ko jih je baptistovski pastor v devetih letih bivanja tukaj pridobil za svojo vero le deset. Baraga je sedaj ob svojem drugem prihodu, ko name-rava ostati dalj časa pri njih, začel od kraja. Treba je postaviti kočo, ki naj služi za cerkev, šolo in stanovanje, poiskati vernike in učence.

Delo postaja težje iz dneva v dan. Nad po-

Ob Baragi

V vijolični svetlobi cerkve prazne
motrim Tvoj v marmor izklesan obraz:
poteze trde, vali žimnih las,
oči uzrte v dalje neizrazne.

Kdo Ti je včrtal gube v trudno lice,
zgrbančil ustnice, postaral čelo?
So tudi Tebe vrgli na razpelo,
da čakaš klica zadnje prepelice?

Kdo vdíhnil Ti je barvo grde ruše,
ponudil trpko čutaro s pelinom?
V odgovor ustnici nad hermelinom
kot težek težek vzdih: Ah, duše, duše.

Janko

krajino leži duh satanske zlobe. Sovraštvo poganov dobiva po spletkah belih trgovcev vedno novega olja. Trgovci za rumom ugonablajo indijanski rod. Indijanci po cele dneve kolovratijo po naselju pijani. Še grše je videti, kako se opotekajo pijane Indijanke. Misijonar prosi in roti Boga, naj mu vendar pomaga, a zdi se, kot da bi se še nebo pogrnuje, z neprodinno črno plastjo in bi odbijalo goreče klice.

Frideriku je popolnoma jasno: ali pustijo Indijanci ognjeno vodo, ali pa so zapisani poginu. Zlu se je treba postaviti po robu, pa naj stavi na kočko tudi življenje. Zato nastopa proti žganju ob vsaki priliki. Posamezniki spoznavajo, kako ima misijonar prav, a drugi zakrkejo srca. Baraga jim je odveč tu, le kaj so ga potrebovali.

Lepega dne stopi Friderik do belih trgovcev. Prosi jih, naj vendar nehajo z zločinskimi trgovanjem. A naletel je na gluha ušesa in srca, vse pregloboko pogreznjena v strast po denarju. Še več. Iz maščevanja so pritovorili še večje količine žganja. Pijane Indijance so ščevali proti misijonarju kot največjemu njihovemu sovražniku; ga blatili in obrekovali.

Na kolena se zgrudi Baraga, kot da ga je pretežko breme pritisnilo ob tla. "O, Bog, pomagaj vendar!" Dolge ure prekleči, a odpor postaja hušji in hušji. Odnehati ne sme. Pa kar čuti, kako sovraštvo raste. Ta in oni ga jezno oplazi z očmi in stiska zoba, ko ga sreča. Položaj je vedno mučnejši. Baraga vsak večer dobro zapre okna in vrata. Kdo ve, kaj se utegne zgoditi.

V sredo zvečer, mrak se je že pritalpel skozi okno, je misijonarja spravil iz cerkve Indijance, dober katoličan. "Oče, hitro, strašna novica."

Baraga poklekne in odhiti pred cerkev.

"Pijanci iz vasi vas nameravajo ubiti nočoj. Protestanti so se zvezali s trgovci, ti pa so nahujskali Indijance, naj vas usmrte."

Baragi vztrepetajo črte na obrazu, a poskuša ostati miren. "Hvala, sin moj. Bom že pazil."

Indijance je zaskrbljen odšel. Kaj storiti? Da, bi kam zbežal ponoči? Ne, tega ne sme. V cerkvi je Najsvetejše, pa tudi straže imajo morda razpostavljene okoli naselja. Počakati jih bo treba v koči. Stopi preko praga in dobro zapahne vrata. Potem zapre okna. Nemir in negotovost se ga lotevata. Morda se bodo premislili? Sicer pa, do tega je moralo priti. O tem je bil prepričan, ko je prvič nastopil proti žganju.

Pred velik lesen križ se spusti na kolena. Tu bo dobil moči. Misli mu krožijo po getse-

manskem vrtu, kjer v mirni noči trpi Kristus. Kako blizu sta si sedajle, kako čudovito podobna. Kaj ni dejal Gospod, da pšenično zrno ne rodi sadu, če ne pade v zemljo in ne umrje?

Daleč nekje se začuje vpitje kot zamočlo grmenje.

Vidi jih Baraga v mislih. Bog ve, kdo med njimi je Judež? Morda kdo, ki mu je največ dobrega storil do sedaj. Grozno tuljenje se bliža in narašča. Friderik vstane in še enkrat poskusi, če so vsa okna dobro zaprta.

Potem spet poklekne: "Tebi, Mati nebeška, se izročim. Kakor je božja volja." Kričanje je prav blizu. Kot žareča lava se bliža pijana tolpa v divjih kletvah. Mogoče je že ločiti posamezne glasove.

"Bum, bum, bum," zaropota votlo po durih, kot da bi jih hotela močna pest sesuti v prvem mahu. "Odpri, hudič črni!" Potem po oknu in po stenah. Zbijanje in udrihanje hočejo prepiti pijani moški glasovi. "Bum, bum." Hvala Bogu, vrata se ne vdajo, pa tudi okna drže. Ropot ne preneha. S telesi se zaganjajo v vrata in s koli nabijajo po stenah. Radi bi človeške krvi kot sestradana zver. Kako so dolgi trenutki med divjim vpitjem, ko se lahko vsak čas pijana drhal vsuje skozi razbita vrata v kočo.

Morda se bodo naveličili, ko jim ne uspe vdreti. Ne. Sovraštvo kriči iz njih, po koči odmevajo divji udarci. Ko bi bili Indijanci trezni, bi zlahka prišli v prostor, tako jim pa pijanost ne da. A kaj če naenkrat obliže leseno streho reče plamen. Potem je vsak up na rešitev izgubljen.

Baraga je utrujen. Ves bled kot stena čaka na usodni trenutek. Sredi temne sobe kleči na močnem podu in moli. Moli tako goreče, tako iz srca, brez prestanka.

"O, Bog, ne šteje jim v zlo, zapeljani so. Daj, da bi spoznali vso nesrečo, ki jim jo prinaša žganje. Slovesno ti obljubljam, da do smrti ne pokusim več opojne pijače, pa naj umiram od mraza ali opešam od izhiranja. Naj bo zanje, da bi spoznali, kje je rešitev zanje."

Drhal od časa do časa kakor onemogla preneha, potem pa začne znova, močnejše in kruteje. Tolče in zbija eno uro, dve, tri, štiri. Potem se oddalji. Ni ji uspelo vdreti. Baraga prekleči do jutra, zahvaljujoč Boga za življenje.

Grozna noč je misijonarju vrtala v obraz nove poteze. Obenem je njegovo trpljenje oplodilo zemljo za novo rast. Temni oblaki nad Veliko Reko so se jeli razmikati. Sončna luč je dosegla duše in jih vzbudila iz temnih strasti k nebu, k Bogu. Pšenično seme je vzkalilo.

JANKO

Lep misijonski sad

V času svojega bivanja v španiji sem imel priliko spoznati enega izmed sinov dr. Wuja, bivšega kitajskega poslanika pri Sveti stolici. Wujeva družina šteje 15 članov: oče in mati in 13 otrok. Do zloma čankajškove vlade so vsi bivali v Rimu; lani in že pred lanskim pa so se razkropili po širnem svetu. Oče in mati

živita danes z mlajšim delom družine na Havajskih otokih, kjer oče kot univerzitetni profesor predava na tamkajšnji univerzi pravno modroslovje. Starejši sinovi in hčere nekateri dokončavajo svoje študije v Grčiji, Belgiji in Združenih severnoameriških državah. Najstarejši sin Edvard je doktor mednarodnega

prava; dokončal je študije v Rimu in napisal za dosego doktorskega naslova tezo: Kitajsko naravno pravo. Pred dobrim pol letom je prišel z družino v Madrid in dela kot izvedenec mednarodnega prava pri "Consejo Superior de Investigaciones Cientificas"; hkrati se pripravlja za diplomatsko službo.

Z Edvardom sva se spoznala na pragu cerkve Milagrosa v Madridu. Predstavil se mi je vljudno in prijazno ter me povabil, naj ga naslednjega dne obiščem na stanovanju.

Edvardovo stanovanje, urejeno po evropskem okusu, je preprosto in skromno kot je preprost in skromen on. V govorilnici me je čakala čedna kitajska družba: Dr. Edvard Wu z ženo in triletno hčerko čičáo in še nekaj njegovih prijateljev Kitajcev. Zelo so se zanimali za našo domovino, kmalu pa smo prešli na Kitajsko in govorili o položaju Cerkve, o misijonih, o slovenskih misijonarjih na Kitajskem in o naši slovenski misijonski akciji na splošno. Mala čičáo je razigravo skakljala po sobi, mi kazala igrače in od časa do časa pokleknila pred Marijin kip.

Wujeva družina je ena izmed uglednih in odličnih kitajskih družin. Oče je sloveč pravnik in državnik; dovršil je pravne študije v Šanghaju in se nato spopolnil na univerzah v Parizu in Berlinu. Iz konfucionizma je z družino kmalu prestopil v neko protestantsko sekto. Ko je predaval svojo stroko na univerzah v Združenih državah, se je oklenil eksistencialistične filozofije in se kmalu približal nazoru, ki pravi, da Boga sploh ni možno spoznati; zabredel je v agnosticizem. Pot v katoliško Cerkev mu je pokazala sv. Terezija Deteta Jezusa; njegovo spreobrnjenje moramo pripisovati poslanstvu, ki ga vrši v svetu duš ta izredna svetnica. Sam oče je takole zapisal: "Oče je katoliška Cerkev zmožna vzgajati take like kot je sv. Mala Terezija, ne vidim razloga, da ne bi postal katoličan tudi jaz." In drugod: "Ona me je naučila ljubiti Jezusa in našo Mater." Sv. Mala Terezija je s čudežno ozdravitvijo enega izmed Wujevih otrok pritegnila v sveto Cerkev tudi njegovo ženo. Tako so vsi proti koncu prejšnjega desetletja vstopili v katoliško Cerkev. Edvard je bil krščen l. 1939 v Pekingju. Družina goji izredno pobožnost do Male Cvetke; tudi Edvardova je ohranila to prelepo dediščino: v njegovi delovni sobi sem opazil na steni krasno podobo svetnice.

Iz razgovora sem spoznal, kako sijajno sta gospod in gospa podkovan v verskih resnicah; gospod dobro pozna sv. Tomaža Akvinskoga, saj mi ga je navajal celo doslovno. V

razpravah in osnutkih člankov iz njegove stroke, ki jih objavlja v angleščini, sem opazil njegovo izredno nadarjenost in odločno katoliško usmerjenost; sam mi je poudaril, da bo cerkvena načela vedno in povsod širil in branil. Ponosno in navdušeno mi je pravil, kako jia je oče v Rimu poučeval v krščanskem nauku. Vsak večer je moral cela družina, potem ko so odvečerjali, prisostvovati razlagi verskih resnic; gospa je dodala, da so bile te lekcije včasih tako dolge in naporene, da so posteno utrujeni legali k počitku. Oče je šel na globoko in neumorno sejal Kristusovo blagovest v srca svojih dragih. Res občudovanja vredni oče Wu! S svetim ognjem in z železno disciplino je hotel doseči, da se njegovim otrokom prav v srcu krščanstva vtisnejo božje resnice tako globoko v dušo, da ne bodo svetih resnic nikdar izgubili, pa naj se raztresejo kamorkoli po svetu. O, ko bi vsi krščanski očetje tako vestno izpolnjevali to svojo družinsko dolžnost! V tem Kitajcu imamo svetel zgled.

Dr. Wu je silno pobožna in, ne rečem preveč, svetniška duša. Vsak dan pristopa k obhajilni mizi. K pogostemu svetemu obhajilu je navajal tudi svoje otroke. Videl sem ženo mojega prijatelja, kako je nekega dne pri popoldanski maši prejela sveto obhajilo.

Zato se pa sv. Oče papež Pij XII. ni mnogo pomišljal, ko se je dal slikati z vzorno družino. Izjavil je: "Nimam navade, da bi se fotografiral s posamezniki, a slikanja s to družino se ne branim." Eno od teh fotografij mi je Edvard poklonil v spomin. (Objavljamo jo na naslovni strani KM. — Op. ur.) Na papeževi levici in desnici sta oče in mati; najstarejši sin Edvard je tretji z naše leve, poleg njega je žena. Duhovnik na skrajni levici je nek njihov prijatelj, Kitajec, s papeških uradov. Vsi ostali so sinovi in hčere nekdanjega kitajskega poslanika v Vatikanu.

Poldrugo uro sem bil deležen kitajskega gostoljubja v Edvardovi družini; vabil me je, naj še pridem, a čakale so me priprave na odhod v Ameriko. Kako prijetno sem bil presenečen, ko sta me gospod in gospa ob slovesu prosila za blagoslov. Obiskal sem v Španiji več dobrih katoliških družin, a nobena me ni prosila, naj jih blagoslovim; to je storila družina enega izmed sinov kitajskega naroda, ki je šele pred kratkim sprejela sveto vero; zato sem bil, pravim, toliko bolj presenečen. Tisti, ki znajo ljubiti sveto vero nad vse, znajo ceniti tudi njene dobrine. Podelil sem jim blagoslov iz vsega srca.

TONE ZRNEC CM

KATOLIŠKA CERKEV NA KOREJI

TEKMA S PROTESTANTI

Kristus je nekoč povedal priliko o sejalcu, ki je sejal dobro seme (Mt 13, 24—30). Ko pa so ljudje spali, je prišel njegov sovražnik in prišel je ljuljke med pšenico. Ljuljka pa se je pokazala šele, ko je bilje zraslo in šlo v klasje...

Na Koreji do leta 1882 ni bilo še nobenega protestantskega pastora. Po tem letu pa so, zaščiteni po že omenjenih trgovskih pogodbah, pričeli prihajati predvsem iz Severne Amerike v večjem številu. Po poročilu seuleskega vikarijata za leto 1921 skoraj ni bilo kraja, kjer protestanti ne bi imeli svojih agitatorjev. V komaj 40 letih delovanja so v.d.a. skoro trikrat prekosili katoličane, tako po številu vernikov kot misijonarjev.

Leta 1921 so imeli protestanti na Koreji 2420 tujih in domačih pridigarjev. Vodili so 3.021 ljudskih, srednjih, tehničnih in drugih šol ter mnogo raznih ustanov. Protestantovskih vernikov je bilo 214.089, in nekaj let kasneje, leta 1924, že skoro 300.000. V 6 protestantskih bogoslovjih se je vzgajalo okrog 800 bogoslovcev. Krona njihovega močnega šolstva je postala lepa univerza v Seulu, ki jo je finančno vzdrževala družina Underwood. V 19 moderno opremljenih bolnišnicah je bilo prostora za 700 postelj. Začeli so tudi z zdravniško bolničarsko šolo s 62 študenti. Izdajali so lepo opremljene knjige in časopise, ki so jih tiskali v lastnih misijonskih tiskarnah.

Kako so mogli protestantje doseči tako lepe in velike uspehe v tako kratkem času? Ker so razpolagali s številnim, izobraženim, z vsem oskrbljenim ter dobro plačanimi osebje in z izdatnimi denarnimi viri, ki so vsako leto dosegali in presegali vsoto 4.000.000 dolarjev. (DŠV zbere med katoličani za podporo vsem katoliškim misijonom sveta komaj tolikšno vsoto letno.) Skušali so pritegniti zlasti višje in srednje sloje, da bi tako dobili vodilne ljudi, ki bi jim potem sledila masa. A pri tem nižjih slojev niso zanemarjali. Njihovo delo ni bilo le versko, ampak morda še bolj vzgojno-človekoljubno. Mimogrede so mu pridruževali branje svetega pisma in protestantskega verouka. Še pred prihodom Japoncev so oni že vnašali na Korejo zapadne navade in ideje, ki so jih, tako kot japonski, korejski študentje sprejemali z obema rokama. Zlasti demokratska načela in načelo Wilsona o samoodločbi narodov so severoameriški protestanti zelo širili, pri čemer jim je prišel prav korejski prebujajoči se nacionalizem. S tem so se med narodom in zlasti med izobraženci zelo priljubili, kar je povzročilo veliko spreobrnjenj. Navdani s tem nacionalizmom so se Korejci leta 1919 dvignili v upor proti Japoncem, ki so ga pa le-ti krvavo zadušili.

Seveda pa protestantizem na sploh in tako tudi korejski še daleč ne predstavlja tiste enotne in močne sile kot katolicizem, kajti manjka mu edinstvi, ne prodre tako globoko v življenje posameznika in manjka mu cer-

kvene discipline. A kljub temu ostane dejstvo, da je na Koreji veliko več duš spoznalo Kristusa v napačni luči kot pa v pravi in da je veliko več Korejcev zasovražilo Cerkev kot pa vstopilo vanjo — pač ker je bilo veliko več protestantskih misijonarjev kot katoliških in so imeli veliko več možnosti za širjenje svojih zmot in krivoverstva kakor pa katoliški za širjenje edine resnice. "Ko so ljudje spali, je prišel sovražnik in zasejal ljuljke med pšenico..." Ko so katoličani spali in komaj kaj delali za pridobitev Koreje Kristusu in njegovi Cerkvi, so protestanti hiteli, da so se okoristili s tem žalostnim dejstvom katoliške nedejavnosti...

V TEŽAVAH Z JAPONSKIM NACIONALIZMOM

Rekli smo, da je s prihodom Japoncev Cerkev dobila svobodo in ni bila več preganjana. Toda svoboda ni bila popolna. Le kri ni več tekla, a japonski totalitarni režim je na različne načine dal vedeti, da mu kristjani niso priljubljeni. To pa ne morda toliko iz verskih kot iz nacionalističnih razlogov. Policija, ki je dejansko bila nad vsakim zakonom, ni pazila le na vsako dejanja, ampak tudi na vsako besedo in idejo, ki se je zdelo v prepreki z duhom režima. Tujci in misijonarji so bili pod stalnim policijskim nadzorstvom. Vsak misijonarjev gib in vsako obliko misijonske delavnosti so presojali in pretehtavali.

Zlasti po letu 1931 v času spora s Kitajsko radi Mandžurije, se je pričela velika propaganda in politična gonja za dvig japonskega duha.

Razumljivo, da je tako vzdušje škodovalo misijonskemu delu, ki se je zdelo, gledano z japonskega stališča, da je izven "plana", ker odvrta pozornost od stvari, ki bi morale biti najbolj svete vsem državljanom japonskega imperija. Vrhu tega pa, tudi ko bi katoličani sodelovali, bi bili le napol pri stvari, ker ne priznavajo cesarjevega božanstva. Zato se je zdelo "višjim" najbolj prav, da naj bi misijonarji v tej odločilni in kritični uri prenehali s krščansko "propagando", ker ne služi japonskim idealom. Še ena težava je motila japonske vladne ljudi: Tudi ko bi katoličani kot katoličani mogli pomagati pri uresničenju velikih zamisli, kako bi mogli resnično z vso dušo sodelovati pri stvari, ko pa japonsko Cerkev vodijo tuji škofje...

Kmalu je japonska vlada izrečno "prosilila" sv. Stolico, naj zamenja tuje škofe z domačini. Še pred japonskim napadom na Pearl Harbor se je to zgodilo na Japonskem, na Koreji pa le v Seulu, kjer je zasedel škofijsko stolico domačin, msgr. Ro.

V VOJNI

Položaj tujcev je z drugo svetovno vojno postajal vedno slabši. Nekaj mesecev pred napadom na Pearl Harbor ni smel noben tujec stopiti na vlak ali autobus brez posebnega dovoljenja in policijskega spremstva. Isti predpisi so veljali tudi za vse misijonarje na Koreji. Še isti večer po napadu na

Pearl Harbor so aretirali ameriške, avstralske in novozelandske misijonarje ter jih zastražili v njihovih stanovanjih. Niso pa ravnali z njimi grdo, razen v nekaj primerih. Dejali so jim, da so jih zastražili zaradi njih osebne varnosti. Prav tako so aretirali mnogo vodilnih katoličanov, katehistov in učiteljev ter jih dolgo in podrobno zasliševali, a končno izpustili. Življenja ni izgubil noben misijonar; le trije misijonarji sv. Kolombana na strateško važnem otoku Chei-Chu v Kitajskem morju so bili obsojeni na dva do štiri leta precej trdega zapora zaradi "vojninstva in ideoloških žalitev". Kmalu nato so morali vsi ameriški in britanski misijonarji zapustiti deželo oziroma so jih poslali v koncentracijsko taborišče severno od Seula. Odhod tolikih misijonarjev je težko zadel misijone.

Vojna je preprečila ne le prihod novih misijonarjev, ampak tudi pretrgala vsako dejavno pomoč od zunaj. Na domačine je padla vsa teža dolžnosti vzdrževanja svoje Cerkve. Res pa so se izkazali vredne mučeniških prednikov in zbrali vsaj za vzdrževanje duhovnikov in semenišč in najnujnejših misijonskih podjetij. To ni bila majhna stvar, če pomislimo, da je bilo med njimi le malo premožnih ljudi in da je draginja precej narastla, čeprav je bilo Koreji v glavnem prizanešeno z vojnim razdejanjem. Pokazalo se je, da je Cerkev na Koreji že toliko močna, da z božjo pomočjo sama vzdrži. Pomoč od drugod, bodisi v misijonarjih bodisi v denarju, bo pa še vedno nujno potrebna za nadaljnje osvojitve.

POVOJNE BRIDKOSTI

Z japonskim porazom se je zrušil njihov gospodarski in upravni ustroj, a tudi drugače je povzročil mnogo sprememb. Koreja je znova postala svobodna. Boriti pa se mora ne le s političnimi težavami, ki jih sedaj rešuje z orožjem, ampak tudi z gospodarskimi. Koreja je tvorila z Japonsko gospodarsko enoto. Zato je ločitev kar čez noč postavila korejsko gospodarstvo v popolnoma nove razmere. Vrhutega so morali Japonci izročiti visoka in važna mesta v upravi in industriji Korejcem, ki nimajo dovolj zmognih ljudi in ne morejo pridobiti potrebnih zmognosti in izkušenj v enem dnevu. Težave te vrste so pomagali premestiti ameriški oziroma ruski strokovnjaki. Prav tako teži deželo prevelika naseljenost. Koreja ne more vsem nuditi zasluzka in življenjskih potrebščin. Treba bi se bilo izseljevati — a kam?

POD KOMUNISTI

V povojnem času je dvignil glavo zlasti komunizem, ki je s svojim napačnim, lažnjivim, odrežljivim obrazom pridobil precej privrženec. Beda proletarcev in duševna razklanost izobražencev sta mu pripravila pot. Japonski nacionalizem in policijsko nadzorstvo pred in med vojno sta zavirala njegov razmah. Seveda ni bilo mogoče popolnoma zatreti podtalnega rovarjenja. Brž ko pa se je japonski imperij zamajal, so skušali prevzeti na Koreji vso oblast. V metodah se niso mnogo oziroma prav nič ločili od naših "tovarišev". Z veliko propagando, z grmadami slepivih obljub, z brenkanjem na narodno struno itd.

Gornja slika nam kaže slavalok, postavljen v pozdrav novemu škofu na Koreji. Vidimo, da je zelo moderno in okusno pripravljen. Pod njim Korejci v svojih značilnih belih oblačilih. — Spodnja slika pa kaže msgr. Byrneja, ki je papežev delegat za Korejo.

so skušali pridobiti ljudstvo zase. In ko zlepa ni šlo, sta "izdajalec in hlapec ameriškega imperiaizma" morala plačati s svojo krvjo.

V Rusih je "ljudska volja" dobila svoje vredne zaveznike. Pomagali so korejskim komunistom, da so se dovolj dobro ukoreninili severno od 38° vzporednika. Zato so po odhodu ruske armade od tam brez najmanjših težav obdržali popolno oblast. Že prej so namreč temeljito "očistili" deželo "proti ljudskih elementov". Ko bi mogli preiskati taborišča prisilnih delavcev v Sibiriji, bi najbrž med nesrečneži našli tudi Korejce. Mnogi delajo na prisilnem delu v rdeči Koreji, mnogo so jih pobili, precej pa jih je tudi ušlo na jug, v ameriško cono. Toda tudi na jugu dežele so komunisti poskušali obračunati z nasprotniki. Amerikanci so se držali v večjih krajih. Tovariši pa so osvobajali z umori, ropi in požigi v nekoliko oddaljenih vaseh. Zdi se, da Amerikanci tudi niso imeli mnogo interesov poiskati tovariše v njihovih roparskih gnezdih. Položaj na jugu (l. 1948) je bil podoben onemu v naših krajih za časa nemško-italijanske okupacije pred nastopom Vaških straž in Slovenskih domobrancev. Koliko je bilo žrtev, je težko reči. Zdi se pa, da precej, če so povsod tako divjali kot na otoku Chei-Chu, ki leži v ameriški coni. Na omenjenem otoku, ki je poseljen s 300.000 prebivalci, so pobili komunisti do leta 1948 15.000 ljudi, 90.000 pa jih je ostalo brez strehe. Ko so Amerikanci poslali na otok vojaštvo, so se rdeči umaknili proti središču otoka, od koder so nadaljevali z roparskimi pohodi, uboji in požigi.

Razumljivo, da take prilike niso ravno najboljše za misijone, zlasti še ker je za komunizem katoliška Cerkev eden prvih in največjih sovražnikov. Vendar so Rusi, če izvza-

memo razne sitnosti in nagajanja, pustili Cerkvi "še precej svobode". Tako so n. pr. mgr. Hongu celo dovolili zidati stolnico. Seveda tega niso delali iz usluge stolnici, ampak iz političnih razlogov. Istočasno pa so razširili ogromno komunistično in brezbožno propagando, zlasti med mladino. V vse šole so uvedli marksizem kot edino zveličavno vero. Razmere za Cerkev so se še poslabšale, ko so dobili vajeti v roke domači komunisti. Katoliško šolstvo je moralo popolnoma prenehati, vrstile so se zaplembe cerkvenega premoženja, začeli so z umori in zapiranjem vernikov in misijonarjev.

V JUŽNI KOREJI

V južnem delu Koreje pa je bilo mogoče popolnoma svobodno razviti misijonsko delavnost. Iz japonskih taborišč, zaporov in tujine so se vrnili zaprti in izgnani misijonarji. Ker niso mogli iti v rusko cono, so ostali vsi v južnem delu Koreje. Na posebni konferenci v Seulu so se domenili, kako bi najuspešnejše misijonarili. Zlasti moramo omeniti pomoč tisočim beguncev s severa, ki niso mogli odnesti iz "svobode" drugega kot obleke na sebi. Mnogi so prav po delih krščanske ljubezni vzljubili in spoznali krščanstvo. Draginja in rdeči teror sta precej zavirala misijonsko delo. Toda prav rdeča nevarnost je mnoge Korejce približala krščanstvu. Morda so začutili, da je le v krščanstvu tista sila, ki bo premagala komunizem. Zato so bila misijonska ppročilo iz južnega konca dežele pred sedanjo vojno precej optimistična. Govorila so o številnih krstih (n. pr. v Seulu za božič: 500 novokrščencev) in o krščanstvu prijaznem razpoloženju med protikomunističnim prebivalstvom.

Omeniti moramo tudi, da je leta 1948 Koreja dobila svojega apostolskega delegata mgr. Byrneja (glej sliko). Prej je bila Koreja odvisna od Kitajske oziroma Japonske apostolske delegature. Sedanji apostolski delegat je bil prvi Maryknoll-misijonar na Koreji. Japonci so ga pregnali, sedaj pa se je vrnil kot zastopnik sv. Očeta za vso Korejo.

Ob prihodu apostolskega delegata je bilo na Koreji 178.000 katoličanov, 161 domačih duhovnikov in 105 bogoslovcev. Prav tako so v ženskih redovnih družbah domačinke dobile znatno večino.

ZAKLJUČEK

Če gledamo na številke, 180.000 katoličanov med 22 milijoni prebivalcev Koreje ne predstavlja niti en odstotek. Vendar je vpliv katoličanov precej večji kot bi skleпали iz števila. A še večji je vpliv protestantizma in sedaj komunizma. Ni dvoma, da bodo korejski katoličani, kar jih je, po večini junaško vzdržali preizkušnje današnjih dni.

Posebno upanje pa nam vzbuja dejstvo, da je zapadni krščanski svet rešil Korejo pred komunistično nevarnostjo, ko je z nemajhnimi žrtvami uspel pregnati komunistične čete nazaj onstran 38° vzporednika, odkoder so vdrle, hoteč osvojiti celo Korejo. Ob proslavi te zmage v Seulu je general Mac Arthur pozval vse navzoče, da se z molitvijo zahvalijo Vsemogočnemu, in je sam glasno začel moliti: **Oče naš, kateri si v nebesih...** ARH C. M.

Pivnica predmestne gostilne je bila že napoln prazna zaradi pozne ure in zadušljiv zrak, poln tobakovega dima, je napolnjeval sobo in težko legal na prsi in silil h kašlju. Ura na steni je že kazala brez polnoč. V stranskem predelu pivnice je družba domačinov z glasnim hrupom igrala biljard, v srednjem delu pa je sedela družba fantov in že z napol hrupavi glasovi hrupno prepevala in si po vsaki kritiki navdušeno napijala. Napev in besedilo njihovih popevčic jih je izdajalo za sinove slovenskega rodu, kateremu pa s svojim surovim ponašanjem nikar niso delali posebne časti. Natakari jih je večkrat miril in opozarjal, naj ne pojo preglasno, pa so ga vselej odpravili s kakim novim naročilom in z bolj ali manj grobimi opazkami, ki pa jih na njihovo srečo natakari ni razumel. Njegovi pogledi pa so vendarle razodevali, da mu njihovo ponašanje ni posebno po volji. Neprestano se je plaho oziral k vratom, očitno v bojazni, da se ne bi pojavila kaka resna postava varuha reda in miru.

Pri svoji mizi v kotu pa je sam zase sedel Janez pri prazni steklenici. Nekaj se je bil sprl s svojo družbo in sedel zase. Bil je toliko trmast, da na vse prigovarjanje ni maral več med družbo in ta ga je končno pustila v miru. S pestmi si je podpiral glavo, kakor da je zatopljen v temne misli. Dvakrat je vzel iz žepa neko pismo in ga pazljivo čital, potem pa ga spet spravil.

Seveda ga družba, kateri je vino že krepko stopilo v glavo, ni mogla dolgo pustiti v miru. "Kaj pa premišljuješ, Janez?" je dregnil vanj Boris. "Še vedno rivec kuhaš? Daj, daj, spij z nami čašo vina, pa pozabi na tiste besede! Besede so besede — vino te spet ogreje in bodi z nami prijatelj, kot si bil!"

"Pustite me!" je nevoljno zarenčal Janez. "Jaz na motim vas, vi pa ne motite mene in amen!"

"Premalo si še pil," je znova silil vanj Boris. "Hola mozo, prinesite mu še buteljko vina! Na moj račun!"

"Ne bom pil! Dovolj imam za nocoj!" je odločno odklonil Janez na njegovo ljubeznivost. "Samo prosim vas, pustite me v miru!"

"Pustite ga, saj vidiš, da je zaljubljen!" je zakričal Peter in glasen krohot vse družbe je napolnil pivnico. Padale so vse mogoče dražljive opazke na njegov račun.

"V nedeljo je v Retiro metal oči za Micko, pa mu je pokazala roge! Najbrž mu je s pis-mom poslala košarico! E, Janez, zakaj pa hodiš za farškimi? V tistih babah je hudič! — Za črno se ozri, Janez, boš imel več sreče! — Mogoče pa je začel zahajati k postnim in začel delati pokoro! — Boste videli, kmalu bo imel oguljena kolena!"

Preglušljiv krohot se je razlegel po gostilni. Nekdo od družbe je vstal z dvema polnima kozarcema in opotekajoč se stopil do Janeza. Vino se mu je v curkih razlivalo iz prepornih čaš.

"Kaj se boš držal ko kislja jera. Na, pij, pa si preženi svoje črne misli iz glave!"

"Rekel sem že, da me pustite!" ga je resno zavrnil Janez. "Dovolj imam te vražje pi-jače. Bolan sem!"

V pivnico je stopila nova družba z nekaj dekleti. Pivska družba jih je sprejela z bur-nimi vzkliki.

"Zdaj se boš pa vendarle razživel, Janez," je znova silil vanj Boris. "Pusti Micko, glej, tale te bo znala bolje zabavati!"

Namignil je dekletom, ki so takoj razumela svojo vlogo in ga brž obstopila. Z najljubezni-vejšimi izrazi so ga začele božati po licih in laseh in ena je celo prisedla k njemu in se ga tesno oklenila.

"Preklete babe, pustite me v miru!" je glasno zagodrnjal in se odločno rešil njihovega objema. Sunkoma je vstal in skoraj jezno pogledal po družbi.

"Grem domov. Kdo gre z menoj?"

"Kaj si znorel? Zdaj, ko se pričinja naj-lепše, pa hočeš iti. Ne bodi čuden, Janez, saj gremo potem vsi skupaj!"

"Ob štirih zjutraj, seveda," se je razjezil Janez. "Imam dosti tega večnega ponočevan-ja. Če gre kdo z menoj, greva skupaj, če ne, grem pa sam."

"Saj je vendar nedelja jutri in boš spal do kosila. Kam pa se ti mudi?"

"E, morda gre pa k maši jutri? So ga že dobili farji v roke! Saj sem rekel, da je začel zahajati k postnim pridigam in da je začel delati pokoro!" se je norčeval Peter in vsa družba je bušila v bučen krohot.

Nekdo je hitel te pripombe pojasnjevati dekletom v njihovem jeziku in ta so se zvijala v neutolažljivem smehu.

"Don Juan va a ser muy religioso!", so se hotela zdaj norčevati tudi dekleta, ki so za-čela sklepati roke in pobožno zavijati oči, nad čemer se je vsa družba hrupno zabavala.

"Dominus vobiscum," je porogljivo zapela ena izmed deklet in vsa družba ji je še porogljiveje odgovarjala. Natakari je znova pri-hitel opozarjat preglasno družbo, naj bo ven-dar mirnejša.

Toda Janez je bil že zapustil pivnico in kmalu je utihnil razbrzdani hrup za njim. Globoko je vdihnil sveži zrak in zdelo se mu je, kot bi se mu bila neznanska teža zvalila z ramen. Srce mu je nemirno plalo, grabil ga je srd, pa vendar je čutil toliko moči, da se je odtrgal od zoprne družbe, ki mu čedalje bolj preseda. Da, naravnost zagabila se mu je, zagabilo to večno popivanje in zapravljanje z ženskami, ki ni imelo nobenega smisla in ni moglo voditi nikamor k dobremu koncu. Toda bil je kakor privezan na družbo in njegova usoda v njej kakor ukleta. Naj je napravil še toliko dobrih sklepov, vselej ga je znova zvalila — bila mu je kakor nepopustljiv diktator, ki se mu ni mogoče upreti. Vino, to preklete vino, ki mu je vedno znova zmešalo glavo in srce, da se je vdajal razbrzdanemu življenju,

ki je spočetka vedno sladko, potem pa zapusti tako bridko grenek okus! Pa kaj vino — temu bi se končno še uprl! Družba; družba je tista, na katero je priklenjen kot pes na verigo in se ji ne more odtegniti.

Ne more? He, kje pa je končno njegova volja, njegov možati ponos? Ali je že vsega izgubil in zapravlil v tej vražji družbi? Ali res ni mogoče začeti živeti s svojo voljo in se rešiti teh zlodjevih vezi? Začeti novo, resno življenje? Enkrat je treba poskusiti, če ne, ga bo sedanja pot vodila k čudnemu koncu, ki mu ni videti rešitve!...

Take in podobne misli so mu rojile po glavi, ki se mu je zazdela ta hip kot čebelni panj, v katerega krepko suneš in bučno zažumi v njem. Žila v sencih mu je tolkla, da je kar čutil njene utripe — nekaj od izpitega vina in tobaka, še bolj pa od dogodka, ki ga je bil pravkar doživel.

Hitel je po dolgi raztegnjeni ulici, da sam ni vedel, kam ga prav za prav zanašajo urni koraki. Končno se je spomnil, da bo moral stopiti na kako vozilo, sicer pred drugo uro ne bo prišel domov.

K sreči je prav ta hip privozil mimo omnibus. Ustavil ga je in smuknil vanj.

“Dober večer — ali pa že dobro jutro, Janez!”

Presenečen se je ozrl in zagledal na sedežu poleg sebe znan obraz, ki se mu je ljubeznivo nasmehnil.

“O, Jože, odkod pa ti v tej pozni uri?” se je razveselil Janez, ko je zagledal svojega znanca in sodelavca v tovarni.

“Bil sem na obisku pri svojih znanjih v San Martinu, pa sem se precej zamudil,” mu je pojasnjeval Jože. “In ti? Pa kar sam? Kje pa si pustil svoje štiri prijatelje?”

“Pustil sem jih tam... Preseda mi že to večno popivanje in zapravljanje... Saj to nikamor ne kaže.”

Jože se je ne malo začudil. Janez, da je končno sam spoznal svojo napako? Čemu pa naj to pripíše? Sicer ga je često svaril in opominjal, a so bile njegove besede vedno kakor bob ob steno. Zato je izgubil vsako upanje na kak uspeh in je svoje prizadevanje, da bi ga pripravil k resnejšemu življenju, opustil.

Kaj ga je neki nagnilo k nocošnjemu razpoloženju? Ni se mu mogel devolj načuditi. Toda takoj mu je vstal dvom v duši, če ni morda to le hipno razpoloženje, ki se bo ob prvi priliki spet razblinilo, kot že večkrat.

“V resnici se ti čudim, pa ne zameri, Janez. Priznati moram, da me tvoj sklep veseli — a ne morem se ubraniti bojazni, da bo veljal le za nocoj — saj veš, zakaj.”

“Kaj sem res tak cagovec, tak slabič, da ne morem vzdržati nobenega sklepa? Če pa ti rečem — zdaj pa za prmej — da je konec tega! Konec, za vselej!”

Jože se je vzradostil. Mogoče pa bo vendarle zdaj mož-beseda? Ni ga hotel vpraševati povzrokih in povodih, le bodril ga je in mu slikal bodočnost v vse lepši luči, če se v resnici zresni in začne z novim življenjem. Doma ga čaka posestvo in če se bo pametno zadržal, bo lahko dobil tudi vročno življenjsko

družico. Mar mu ni zadosti jasno, da ga prav zaradi sedanjega njegovega življenja nobena ne pogleda? In kako vesela bo njegová mati, ki ga tako hrepenéče pričakuje in ji bo lahko odkrito pogledal v oči, ko se bo vrnil, ne da bi mu bilo treba svoje povestiti pred njimi!

Janez ga je verno poslušal. Kakor balzam so mu Jožetove besede božale srca in čedalje odločneje mu rasel sklep, da v resnici zapusti sedanjo izkvarjeno družbo in začne resnejše življenje. Bil je vendar dober delavec in v tovarni so mu že sami od sebe povišali plačo. Lahko bi si bil že nekaj prihranil, pa je vse zapravlil v sobotnih večerih v svoji lahkoživi in nebrzdani družbi. Saj je bil svoj čas dober fant in lepo vzgojen. Toda prišla je nesrečna vojna in zgledi, ki jih je gledal okrog sebe v nemški vojski, niso ravno predbro vplivali naj. Zlati nauki njegove dobre matere so polagoma obledeli v njegovi duši in so mu bili le še kakor nápev lepe pesmi, ki človeku podzavestno zveni v duši, pa se je ne more več domisliti...

Ah da, uboga mati, ko bi vedela!...

Toda tu je Jože, ki je doživljal enako usodo kot on, pa je kljub temu ostal dober, nepokvarjen fant. Kako je bilo vendar to mogoče? Že večkrat je to sam pri sebi razmišljal in večkrat ga je imelo, da bi ga zaupno vprašal — pa ni imel poguma. Tudi nocoj še ni primerna prilika za to. Pozneje kdaj morda... Po pravici povedano, si z njim niti nista bila preveč zaupna, ker ga je Janez doslej nekako preziral kot nekakšnega “pobožnjaka”, čeravno ga je po tistem spoštoval. Nocoj pa se mu je zazdel povsem drugačen, človek, ki bi mu mogel v resnici biti pravi prijatelj.

Z Jožetom nista stanovala daleč narazen. Zato sta hkrati izstopila. Jože ga je celo pospremil do njegovega stanovanja in mu ob slovesu krepko stisnil roko.

“Torej boš držal svoj sklep?” ga je še enkrat vprašal.

“Bom. Boš videl, da bom!” je odločno poudaril Janez.

“Potem ti že v naprej častitam! Le pogum, Janez! Lahko noč!”

Janez se je še nekoliko obotavljal.

“Poslušaj... še nekaj, Jože...”

“Kar na dan z besedo! Če bo le mogoče, ti rad napravim kakršnokoli uslugo. Samo reci!”

“Ali veš za kako stanovanje?”

“Bi se rad rešil svoje stare družbe?”

“Da, prav zares.”

“Ravno danes se je izselil iz moje sobe moj sostanovalec Janko, ker se je preselil k svojim srodnikom. Lahko takoj jutri prideš.”

“Zares?”

Janez je skoraj zavrisknil.

“Pridem! Takoj jutri!”

“Z veseljem te sprejem!”

Janez je krepko stisnil Jožetovo roko.

“Hvala, tisočkrat hvala, Jože! — Pa še nekaj... Ne zameri mi... Greš jutri morda k maši?...”

“Gotovo. Saj je nedelja!”

“Tole bi te rad poprosil... Nikar se ne čudi... Ne vem, kje je zdaj slovenska maša.

Šel bi s teboj, če bi bil tako prijazen..."

"Se razume, Janez!" ga je veselo prekinil Jože. "Pridem pote. Ob devetih bodi pripravljen!"

"Hvaležen ti bom!"

Še enkrat sta si krepko stisnila desnici in se poslovila.

Janez se je zdelo, da so mu postali koraki lahki kot še nikoli, in urno je stopil v svojo sobo. Najrajši bi zavriskal. Še nikogar od njegovih sostanovalcev ni bilo doma. Prišli bodo po svoji navadi enkrat proti jutru ali pa jih sploh ne bo do kosila. Prvič, odkar stanuje tu, je tako zgodaj na sobotni večer. Kar nekam čudno mu je pri srcu. Tako votlo odmevajo njegovi koraki po sobi, da ga je skoraj strah. Plaho se ozre po stenah, s katerih se mu reže čudne spake golih žensk. Nikoli mu še ni prišlo na um, da slike na steni tudi razodevajo značaj stanovalcev. Zagabilo se mu je to. Kar s skokom se je zagnal proti steni nad svojo posteljo, kjer so se bohotile prav take pošastne podobe, in z enim zamahom je strgal te spake raz steno in jih krepko zmečkal v roki ter jih zagnal v kot. Prave zlodjeve podobe! Tedaj pa mu je obstal pogled na mali sliki, ki je še visela nad njegovim zglavjem. Čudna jeza ga je obšla in skoraj kri mu je zastala po žilah. Malokdaj se je ozrl v to sliko in še takrat je vedno v sramu povetil oči, zakaj bila mu je kakor težek očitek in v duši ga je bridko zaškelelo.

Bila je to mala slika Marije Pomagaj, ki mu jo je bila ob slovesu stisnila mati v roke. z željo, naj ga varuje na vseh njegovih nevarnih potih.

"Molila bom zate in tudi ti ne pozabi na Boga in na Mater božjo. To ti bo najboljše varstvo v vseh nevarnostih..."

Kot dragocen spomin na ljubo mater in kot dragoceno svetinjo jo je nosil vedno pri sebi in jo obesil tudi tu nad svojo posteljo.

Skoraj očitajoče in vendar tako materinsko ljubeznivo ga gleda Marija s te podobe. Dogodki otroških let mu zažive v spominu in kakor na filmskem platnu bežijo mimo njegovih oči. Spominja se tistega lepega dne, ko sta z materjo poromala na Brezje, in živo vidi svojo mater, kako kleče prebira jagode rožnega venca pred prelepo podobo Marije Pomagaj, v očeh pa ji bleste svetle solze in ji teko po licih. Nato rahlo položi svojo roko na njegovo glavo in sliši glasno njen šepet: "O Mati božja, varuj mi sina, da se ne izgubi v nevarnostih življenja. Tebi ga posvetim, Ti mu bodi Mati in Vodnica!..."

Prav danes je prejel spet njeno pismo, ki razodeva takšno toplino materinske ljubezni in tolikšno zaupanje vanj. Še vedno vidi v njem tistega dobrega, nepokvarjenega otroka, kot je bil nekoč!

Ah, in kam je zabredel ta njen sin — zdaj izgubljeni sin?!...

Ne, proč mora s te grešne poti, vrniti se nazaj, na pravo pot, s katere je zabredel v svoji slepoti. In naj se tudi potem vsa družba norčuje iz njega — saj ne vedo, kaj delajo! Bolje bi bilo zanje, da bi se tudi oni spame-

tovali in šli za njim s pogubne poti, dokler še ni prepozno.

"Marija, odpusti mi moje zablode! Glej, grešil sem, žalil Boga, ki ga držiš v naročju, in žalil Tebe! Vem, da sem nevreden, da me poslušaj — toda vrednega se Ti hočem izkazati v bodoče. In ker vem, da v svoji neizmerni materinski ljubezni hočeš reševati tudi nevredne, Te prosim, odpusti mi in pomagaj mi! Izprosi mi usmiljenje pri svojem ljubem Sinu, da mi odpusti. Še ta postni čas hočem opraviti spoved za vsa leta nazaj, potem pa se spomni prošnih molitev moje ljube matere in me spet sprejmi za svojega otroka!..."

Janez ni vedel, odkod jemlje te lepe in iskrene besede. Moliti je bil že zdavnaj pozabil, toda ali si je mogoče misliti lepše molitve, kot mu je zdaj vrela iz skesanega srca! Vsaj Janezu se je zdelo, da še nikoli v življenju ni tako goreče in iskreno molil. Padel je na kolena in se razjokal kakor otrok v materinem naročju...

Hvaležno čustvo, kot ga od srečnih otroških let še ni občutil, mu je objelo srce in ga vsega prevzelo. Zazdelo se mu je, da je okrog ustn Marije Pomagaj zaigral tako neskončno ljubezniv smehljač, kot je mogoč samo pri nebeški Materi, in da mu Ona sladko šepetuje: "Da, sin moj, sprejela sem tvojo prošnjo in pomagala ti bom, da te pripeljem spet k svojemu Sinu. Le potolaži se in pojdi v miru!"

Snel je podobo raz steno in jo poljubil, kot poljublja otrok svojo mater po dolgi ločitvi, in njegove vroče solze so jo vso oresile.

Ko ga je zjutraj prišel Jože klicat k sveti maši, ga je našel tako klečečega in slonečega na postelji in še v spanju mu je igral blažen smehljač okrog ustn. Njegovih sostanovalcev še ni bilo domov...

Ljubeznivo ga je zdramil in ko se je Janez osvežil z mrzlo vodo, je z radostjo na licih šel z Jožetom k sv. maši. Z lahkimi koraki je stopal ob dobrem prijatelju in šla sta veselo v sončno nedeljsko jutro, in Janez v novo življenje!....

JOŽE SVETLIN

MOLITEV ZA DOMOVINO

V triglavske bele stene
bruhnil je vulkan;
tržaške morske pene
razbičal je orkan.

Smrt vpije čez Gorjance,
ovija mrak Ljubljano
in čez notranjske klance
obup divja pijano.

Pod Pohorjem je beda,
ob Muri kliče jok;
nemir v očeh otrok,
in kletev je beseda.

Razpada kamen knežji,
umira Korotan
in jarem je vse težji.
-Kdaj spet bo prost tlačan?

Igor

- ČUDOVITA ZDRAVILA -

ZAKAJ JE NJEN MOŽ NEHAL PITI...

(Resnična zgodba, ki se je dogodila pred 35 leti)

Bil je cestar, ki je popravljajl okrajno cesto, vdovec, star okrog 50 let, brez otrok. Pa je šel in se poročil drugič s kakih 32 let staro kmečko punco Marijo, ki je bila do tedaj dekla, pa precej nazadnjaška, kajti reva je vedno samo težko garala, zdaj pri enem zdaj pri drugem kmetu, kot kaka sužnja, in ni bila torej navajena nobenega drugega dela. Možu še skuhati ni znala, kaj šele hišo prijetno napraviti in v redu držati. Seveda možu to ni bilo po volji, vendar ni imel korajže, da bi ji kaj očitajl in se pritoževal, češ včeraj si hrano zasmodila, danes preveč soli dala, ali, srajca in perilo sploh je slabo oprano, skoraj nič zlikano, in drugo.

A pri vsem tem je možu postalo doma pusto in je komaj čakal, da je prišla nedelja, ko je mogel iti v gostilno k vinskim bratcem, kjer se je tešil z žganjem, ki si ga je počasi vedno več privoščil, tako da je začel v nedeljah zvečer prihajati domov prav pošteno nasekan.

Pijača ga je naredila junaka. Prišedši domov, je začel ženi očitati vse to, kar je cel teden tiho požiral in se je nabiralo v njem. Nesrečna žena mu kajpada ni bila tiho, kar je pa moža še bolj vžgalo, tako da jo je začel pretepati. In ti nedeljski pretepi so si sledili skozi dve leti že.

Neko nedeljsko popoldne, ko je žena vse to premišljevala in že v duhu videla moža, kako pride domov in jo začne mikastiti, se je tako zbalala, da ni zdržala doma, ampak se je zatekla k sosedu Johani in ji vse potožila, proseč jo, naj ji vendar kako pomaga, ona, ki ima tako dobrega moža, ki je sicer tudi strog, a da bi njo, Johano, kdaj udaril, tega še ni nikdar slišala, še otrok ni tepel.

Johana je došlo žensko kajpada dobro poznala in je vedela, da ima zelo strupen jezik in pa da ne zna gospodinjiti. Pa ji da tale nasvet:

“Veš kaj, Marija, povem ti neko zdravilo, ki bo gotovo zaleglo: Kadar pride tvoj mož domov pijan in jezen, brž skoči k omari, vzemi steklenico žganja in si ga vzemi v usta krepak požirek, a ga na noben način ne smeš požreti po grlu in tudi ne izpljuniti vse dotlej, dokler se mož krega in robanti. Če ni ravno žganja pri roki, je dobra tudi voda, magari zevnica. Torej, vsakokrat tako ravnaj, kadar pride mož pijan domov.”

“Oh, ljuba Johana, kako rada te bom ubogala, da bi le tako lepo v miru živela s svojim možem kakor živiš ti. Zbogom, Johana, in sto in sto botov bohlonej!”

Naslednji dan, v ponedeljek, ko je šel mož na delo, še ni bil oddaljen od hiše 200 korakov, pa steče Marija k Johani in ji vsa vesela s solzami v očeh pripoveduje:

“Oh, ljuba moja Johana, tvoje zdravilo mi je pomagalo! Vse sem spolnila kot si mi rekla; mož je sicer začel kričati kot navadno, a zmeraj manj, in nič me ni tolkel... Tvoje zdravilo mi je pomagalo. Od danes naprej ti bom rekla “botra”!”

Ko je tako Johana Marijo na lep način skrajšala jezik, jo je začela še gospodinjstva učiti, mož se je doma vedno bolje počutil, je nehal piti in sta živela v miru.

SE ENA ZGOBICA, KI PA NE BO VSEM UGAJALA

Bil je mož, star kakih 38 let, žena njegova pa okrog 32; to je bilo, ko je vladala največja kriza leta 1937.

Tale razgovor se je med njima razvil:

Žena: “Veš, kaj, možiček, kupila si bom šmink in se včasih napudrala.”

Mož: “Ne, tega ti ne dovolim!”

Žena nečimerno odgovori: “Hm, druge se lahko šminkajo, samo jaz ne...”

Mož: “Ne in ne! Zame si dovolj lepa, ne zahtevam več lepote in je nočem!”

Žena: “Pa si bom in in si bom kupila šminke!”

Mož: “Dobro, naj bo po tvojem. Še več, jaz ti jih bom kupil; ker vidim, da bi se rada nastavljala drugim moškim, pa se mazaj, kakor hočeš.”

Žena je po teh besedah utihnila. Ostalo je pri starem, brez šminkanja, pa ona ima še vedno lepa in gladka lica... Za tisti denar, ki bi ga potrosila za šminke, puder in vse podobno, je lahko otrokom kupila več kruha in sadja in jih je vzgojila v močne in zdrave in pridne...

V RUSKEM TABORIŠČU LETA 1914

Poveljnik ujetniškega taborišča je nekega dne poklical vse ujetnike. Zaukazal je, naj se postavijo v vrsto. Nato je dejal:

“Kdor še ni vajzen delati s krampom in lopato ter ne zna voziti “šajterge”, naj izstopi za tri korake ven iz vrste!”

Ko so čuli ta ukaz, so se lenuhi sila razveselili in brž skočili iz vrste, misleč, da jim ne bo treba delati...

Pa bilo je prav narobe. Poveljnik je dejal:

“Torej vi vsi, ki ste izstopili, še niste kopali in vozili s šajtergo. Aha! Postavite se v dvostop! Vsi ostali pa pojdite nazaj v taborišče in naj se kuhar danes požuri s kosilom, kajti vse popoldne imate prosto in pojdite, kamor vam je drago. Vi pa, ki še niste delali, pojdite z menoj, da vas naučimo tudi kopati in šajtergo voziti...”

Preprost obrtnik (staronaseljenec)

PO KATOLIŠKEM SVETU

SVETI OČE O VLOGI DRŽAVE

V Rimu so zborovali zastopniki upravnih znanosti. Dne 5. avgusta jih je sprejel sv. oče in jim govoril o državi in njenem razmerju do poedinca in do družine. Obžaloval je zlorabe oblasti, ki so jih države zagrešile. Pravilno je, če se področje dejavnosti države razvija in če se njegova moč ojači, a le če se to zgodi z jasnim poznanjem in pravično oceno pomena in naloga države. Posameznik in družina morajo ohraniti svobodo, da le ni v škodo obči blaginji. Še več, so pravice in svoboščine posameznika in družine, ki jih mora država vedno šteti in jih nikoli ne sme kršiti zaradi umišljenega splošnega blagra. Sem spadajo n. pr. pravica do časti, do dobrega imena, pravica in svoboda za češčenje pravega Boga, pravica staršev do vzgoje otrok. Dejstvo, da so nekatere ustave sprejele te misli, je dobro znamenje, ki napoveduje obnovev spoštovanja resničnih pravic človeka. kakor jih je želel in postavil Bog. Naša doba je prepolna "planov" in enotnja. Kdo ne vidi nevarnosti, če imajo odločilno besedo v tem delu strokovnjaki za organizacijo? Ne, zadnja beseda pripada tistim, ki vidijo v državi živo združbo in naraven proizvod človeške narave. tistim, ki v imenu države upravljajo ne neposredno človeka, temveč zadeve pokrajine in družbe, tako da posamezniki niso ne v zasebnem ne v javnem življenju potlačeni pod težo državne uprave. Zadnja beseda pripada tistim, ki priznavajo, da je naravno pravo duša pozitivne zakonodaje in ji torej mora dati obliko, smisel in življenje.

AVE MARIJA

Na praznik vseh svetnikov bo papež proglasil za versko resnico Marijino Vnebovzetje. Ta verska novica je prišla sredi avgusta iz Rima. Tako bodo kronane neprestane molitve vernikov 19 stoletij — prav v času, ki kot noben drug potrebuje posredovanja Brezmadežne, da ga reši zasluženih najstrašnejših kazni, šestindvetdeset let po proglasitvi dogme o brezmadežnem spočetju in potem ko je Marija večkrat po ustih nedožnih otrok velevala kesanje in pokoro, bo sveto leto za vedno potrdilo nepretrgano vero v Njeno vnebovzetje kot versko resnico. Tako se bomo s še bolj živim zaupanjem zatekali k naši Soodrešenici, da naj vsi Njeni otroci nastopijo veliki povratek k Njej in k Očetu.

ZA RESNICO IN ČISTOST NAUKA

Okrožnica "Humani generis" (človeškega rodu, je odločna beseda Kristusovega namestnika v obrambo in rešitev katoliške vere in kažipot v pokristjanjenje kulture. Zmote so v zadnjih stoletjih poganjale v tako bujno rast, da so ne le popolnoma zajele "ovce, ki niso iz Jezusovega hleva", temveč se tudi vtihotapile v nazore katoliških učenjakov, dá celo teologov. Mogli bi reči, da jim je skupna korenina filozofski in teološki relativizem: nobena stvar ni absolutna in nespremenljiva. S to zmoto je okužen evolucionizem (razvojna teorija), ki ne ostaja v prirodni znanosti, kjer tudi še ni dokazan, ampak se postavlja kot filozofska razlaga vsega: vse je v nenehnem razvoju. Ista relativistična zmota je skotila tudi moderno lažno filozofijo eksistencializma, ki noče nič vedeti o nespremenljivem bistvu stvari in se ukvarja le z njih "eksistenco" — menjljivimi pojavi bivanja. Relativistična miselnost more tudi razložiti prezir in novost zaglednih učenjakov do ustaljene "večne" filozofije, ki se mora po Cerkveni odredbi poučevati po vseh seminarjih in katoliških univerzah v skladu z nauki, načeli in metodo sv. Tomaža Akvinskega. Tisti, ki so že zapadli raznim zmotam, se ne trudijo, da bi tradicionalno filozofijo prilagodili novim časom — kar bi bilo pohvalno —, temveč drzno mešajo prava načela z napačnimi, povzetimi iz katoliškemu nasprotnih filozofskih sistemov. V bogoslovni znanosti se relativizem izraža v svojevoljni razlagi svetega pisma in svetih očetov. Njegovi pristaši se ne zmenijo več za smernice sv. Cerkve in zavračajo dobesedni pomen sv. pisma. Povzpenjajo se celo do trditev, da je učeniško poslanstvo Cerkve ovira za prenovitev teologije in da se katoliška dogma ne da izovedati z natančnimi izrazi, temveč le s približnimi; spreminjajo torej, kot pravi sv. oče, dogmo v trs, ki ga veter maje. V zaključnem odstavku te velike in važne okrožnice se bere: "Nalagamo škofom in redovnim predstojnikom, naj z vsem prizadevanjem poskrbe, da se ne bodo niti pri pouku, niti pri zborovanjih, niti v spisih kakršnekoli vrste razlagala taka (zmotna)mnenja — ne klerikom ne krščanskim vernikom." Učitelji po cerkvenih ustanovah ne smejo poučevati, če tankovestno ne vpoštevajo smernic, ki jih je dal papež. Truditi se morajo, da bodo učenci izkazovali učitelstvu Cerkve isto spoštovanje in poslušnost. "Nova vprašanja, ki sta jih pobudila moderna kultura in napredek časa, naj z vso marljivostjo preučujejo, a s primerno modrostjo in previdnostjo: končno naj ne mislijo v napačnem "irenizmu"

(spravljivosti), da je mogoče razkolnike in v zmotah živeče z uspehom pridobiti, če vsi iskreno, brez okvare ali zmanjševanja ne uče polne resnice, živeče v Cerkvi."

V Rimu je kardinal Pizzardo začel 3. mednarodni tomistični kongres z besedami: "Po uravnavi božje Previdnosti je tik pred našim zborovanjem sv. oče izdal okrožnico "Humani generis", ki oznanja resnico in obsoja zmote in ki se dotika prav naših problemov." Vse udeležence je pozval, naj izkoristijo "to jasno luč". Zborovanju so bila predložena med drugim tudi tale dela: O. Garrigon Lagrange: O dokazu božjega bivanja"; Etienne Gilson: Dokaz bistva; De Raymaker: Načelo vzročnosti v svetlobi najnovejših sporov."

ZA REŠENJE SVETA

5. septembra se je v Rimu začel **mednarodni misijonski kongres**. Razpravljani so se udeležili mnogi škofje, duhovniki in laiki; trajala so štiri dni. Sveti oče je poslal kardinalu Petru Fumasoni Biondi pismo, v katerem proglašja za namen kongresa "pojasniti vsem kristjanom važnost misijonstva in jih spodbosti k vedno večjemu zanimanju zanj". Predvsem morajo duhovniki goreče moliti za misijone, nanje misliti in zanje delati. Razumeti je treba, "da je širjenje evangelija nujno potrebno za pravo blaginjo človeštva". Cerkev noče vladati nad narodi, nje edina želja je, "da prinese luč vere vsem ljudstvom, da pospešuje razvoj človeške kulture in civilizacije in bratsko složnost med narodi". študirajočo mladino, ki se rada pusti zaslepiti pogubnim ideologijam, je treba navdušiti za bolj plemenita podjetja z obudovanjem vredno silo in zgledom misijonarjev. Ti morajo temeljito preučevati socialna vprašanja in jim iskati rešitve. Kajti "v tem času krize in boja ne zadogčea več tako imenovani romantizem apostolata, ki je včasih toliko koristil delu misijonarjev". Danes se razvija misiolška znanost. Ob njej ima odlično vlogo tisk. Ta ne sme molčati o veličastni delavnosti misijonarjev, temveč mora pripomoči k pripravljenosti na veliki spopad za resnico in pravico, za slogo in mir med vsemi narodi.

Na zborovanju se je dalo zvedeti, da je po misijonskih deželah 11.000 duhovnikov-domačinov; da je misijonov 600; od teh jih 80 oskrbujejo domači duhovniki; da je v francoski Afriki 3 milijone katoličanov, v angleški prav toliko v belgijski 4 milijone; da obiskuje katoliške univerzitetne ustanove 49.072 študentov; v Indiji je 32 takih ustanov, v Afriki 2 in bližnjem Vzhodu ena.

ZA SREČO DELAVSTVA

25 letnica JOC (Jeunesse Ouvrière Chrétienne — Krščanska delavska mladina). 2. septembra so se začeli v Bruslju slavnostni jubilejni dnevi. Ustanovil je to delavsko apostolsko organizacijo kanonik Cardijn v Lackenu. brusljskem predmestju, potem ko je sklenil, da se ves posveti delavcem. Gibanje se je kmalu razširilo v Francijo, nato v vse dele sveta. Prejšnji papež ga je nekoč imenoval vzorno obliko ka-

toliške akcije. — Zborovanj so se udeležili zastopniki JOC-a iz 50 držav, pojev njih pa še mnogi odlični duhovniki in verniki.

Že prve dni se je zbralo okoli 100.000 ljudi. Med njimi js bilo videti kardinale A. Lienarta in lisbonskega Manuela Gonçaleza, pariškega nadškofa Feltina in še 40 cerkvenih visokih dostojanstvenikov. Civilne oblasti sta zastopala predsednika belgijskega senata in zbornice gg. Struys in Van Cauwelert in 12 članov kabineta. Prišla je tudi večina diplomatskih zastopnikov z msgr. Cento, apostolskim nuncijem na čelu.

Sam sv. oče je kongresu napisal poslanico. V njej pravi: "V tem odločilnem trenutku zgodovine je delavski sloj poklican k odgovornosti, kot jih v preteklosti nikoli ni poznal. Vendar so v njem številni člani, ki jih je prevaril napačni ideal človeške osvoboditve in hočejo najti v zmotnem nauku materializma brez Boga edino rešitev morečim težavam, ki nastajajo v delavskem svetu." Na srečo je "misel, ki je dala življenje vašemu gibanju, že prodrla v tokove idej, celo tudi izven katoliškega območja; materialiste same, ki so prej povzdigovali boj med razredi, je danes prevzela želja dati delavcu kulturno vrednost". Potem svari pred zmoto, ki bi hotela deliti delavski razred v kategorije. Papež zaupa v JOC, ki od početka gleda na delavski razred kot na živo in nedeljivo skupnost." Ne tisti, ki se nikoli ne naveščajo kina, športa in plehke glasbe, temveč pravi kristjani, ki žive v zavesti, da so v božjih rokah, obvladujejo življenje."

Glavna zasedanja so bila v mestu Malinas pod pokroviteljstvom belgijskega primasa.

ŠTUDENTKE TEOLOGJE

Med 3.900 študenti teologije v Zapadni Nemčiji po seminarjih, kolegijih in univerzah je tudi 141 žensk. Posvetiti se hočejo poučevanju katekizma in misijonom, da tako pomagajo v težkem položaju, v katerem je Nemčija zaradi pomanjkanja duhovnikov.

TEM LEPIM POGLAVJEM DODAJMO DVE KRATKI — "RDEČI":

Vdor v praško nadškofijsko palačo. Prve dni septembra se češki rdeči oblastniki niso mogli več zdržati; vdrli so v nadškofijsko palačo in jo temeljito prebrskali. Že prej so odpustili vse osobje in nastavili novo. Nadškof mons. Beran ostane za zdaj še vedno zaprt v svojo palačo pod varstvom štirih policajev. — V istem času kot to hrabro dejanje so napravili še drugega: vse praške redovnike sv. Karla Boromeja in vse klarisinje ter karmeličanke so pregnali iz samostanov in neznano kam odvedli.

Druga: Za zmoto in duhovno sužnost. — Leningradski radio je objavil važen sklep "Sovjetske družbe za politično in znanstveno raziskovanje", ki se je prej lepo odkrito imenovala Brezbožnik. Visoka družba je sklenila, da razpošlje po vseh sovjetskih republikah številne propagandiste s protiverskimi filmi in listi. Sam predsednik je dejal: "Boj proti evangeliju in krščanski legendi se mora izbojevati brez usmiljenja in z vsemi sredstvi, s katerimi komunisten razpolaga."

IZ ZASUŽNJENE DOMOVINE

Nova maša v Bohinjski Bistrici je bila 2. julija. Daroval jo je č. g. Maks Ravnik. Po poročilih se je zbralo toliko ljudi, da je bila cerkev nabito polna, prišli so Gorenjci in Primorci. Postavili so pred cerkevni vhod pri pokopališču mlaje z napisom "Blagoslovljen, ki prihajaš v imenu Gospodovem" ter tik ob vходу drugega z napisom "Novomašnik, bod' pozdravljen". Pred vhomom v cerkev so mu po stari slovenski navadi dali lep, ozaljšan križ. Orglal je prof. Ravnik, pelo je pa okrog 100 pevcev. Ganljivo je bilo videti novomašnikovega očeta, ki je zadet od kapi, pa ne more sam hoditi; pripeljali so ga med zakristijska vrata. Do solz je bil ganjen, ko mu je sin, tudi ves prevzet, prinesel prvokrat sveto obhajilo. Dne 23. julija je pa imel isti novomašnik ponovitev nove maše na Koroški Beli, kjer se je zbralo prav tako silno veliko ljudi.

Škofovsko posvečenje v Pazinu. Dne 23. julija je dobil škofovsko posvečenje apostolski administrator hrvatske Istre msgr. dr. Dragutin Nežić. Posvečenje se je izvršilo v župnijski cerkvi v Pazinu, kjer je sedež apostolske administrature. Novega škofa je posvetil istrski domačin msgr. dr. Jožef Ujčić, nadškof beograjski. Kot sopusvečevalec sta bila senjski škof msgr. dr. Burić in apostolski administrator mariborski, škof msgr. dr. Držečnik. Posvečenju je prisostvoval msgr. Odi, namestnik apostolskega nuncija iz Beograda. — Novi škof se je rodil na Reki pri Jastrebarskem leta 1908, za mašnika je bil posvečen v Zagrebu leta 1930. Višje bogoslovne študije je dokončal v Rimu. V domovini je bil nazadnje profesor na teološki fakulteti v Zagrebu, ko ga je leta 1947 doletelo imenovanje za apostolskega administratorja, kjer opravlja vso Istro in hrvatski del tržaške škofije.

Nova cerkvena imenovanja na Hrvatskem. Za administratorja križevačke škofije katoličanov vzhodnega obreda v Jugoslaviji je bil imenovan msgr. dr. Gabrijel Bukatko, dosedaj kanonik iste škofije. Bogoslovne študije je dokončal v Rimu. V Zadru je bil gen. vikar msgr. Mate Marković imenovan za apostolskega protonotarja s pravico deliti zakrament sv. birmе. — Prav tako je bil imenovan za apostolskega protonotarja župnik v Oseku msgr. Josip Šeper.

Nove maše v Ljubljani. Vsa Slovenija je imela letos samo 7 novomašnikov, in sicer 1 iz Ljubljane, 3 Primorci in 3 salezijanci. Posvečeni so bili v ljubljanski stolnici 29. junija. Novomašne slovesnosti so bile zelo lepe, posebno v cerkvi. Nove maše so bile: 2. julija v Idriji, 9. julija je č. g. Stanko Ipavec opravil novo sv.

mašo v Deškalah, 23. julija je bila ponovitev nove maše istega v Ročinju. Dne 16. julija je bila nova maša v Libušnjem pri Kobaridu.

Dne 8. septembra so odšli tržaški Slovenci, 265 po številu, na svetoletno romanje v Rim. Vrnili so se 12. septembra.

Vernikom goriške nadškofije, ki odidejo na svetoletno romanje v Rim, je nadškof msgr. Margotti izdal posebno pismo, kjer jih opominja, naj romanje opravijo kot spokorno romanje. Prijavilo se je 1500 ljudi.

Spremenjeno razmerje oblasti v domovini do Cerkve in duhovnikov. Poročajo, da zunanjšega pritiska ni tako ostrega, pač pa hočejo pokazati Cerkev in duhovnike v slabi luči.

Duhovnike v domovini ločijo v tri vrste. One, ki so čisto "po starem", cirilmethodijanske (člane cirilmethodove družbe) in ofarske.

Odločno pridigo je imel pomožni škof msgr. Vovk na pogrebu msgr. Jannika, ko je klical: "Bojte se volkov!"

Duhovniki v domovini živijo v velikem pomanjkanju.

Novi slovenski pravopis, ki je izšel na 933 straneh, piše besedo "bog" z malo, a pristavi, da je poseebljeno pisati z veliko Bog.

Devetdesetletnico rojstva je praznovala v Ljubljani Marija Čelhar, por Bole. Bila je vedno krščanska mati, ki je lepo vzgajala 7 otrok. Od teh so tri hčere in en sin v Jugoslaviji, starejši sin v Sev. Ameriki, najmlajši sin in ena hčerka pa v Argentini. Kako veselje bi naredili, če bi mogli osebno častitati otroci svoji devetdesetletni materi, pa se ji morejo pridružiti samo v duhu.

Preselil se je v Stično g. Gole, ekspozit na Grosupljem, ki je dosedaj vodil dušno pastirstvo v Dobrničju. S posebnim dovoljenjem oblasti oskrbuje dušno pastirstvo v žalni g. Petrič Gabrijel, ki so ga čez noč izgnali iz župnije Goreje, župnik Žnidaršič pa leži bolan na sladkorni boleznii.

Še dve zlati maši sta bili, in sicer pri Novi štifti maša frančiškana p. Ambroža, kjer se je zbralo večje število duhovnikov in tudi mons. Vovk je bil tam. Prav tako je bila zelo slovesna zlata maša župnika Petra Majdiča v Sodražici, kjer se je zbralo 23 duhovnikov.

Generalni kapitelj imajo cistercijani v Rimu. Udeležil se ga bo kot opat iz štamsa bivši prior

Pred tabo klečim, o Marija,
Te prosim za narod prodani,
ki biča ga rdeča morija,
Glej, narod tava v megli,
naprosi Sina kot v Kani,
da čudež spet nov naredi.

Ni treba nam vina iz vode,
a vrni nas v naše domove.
Razkleni rdeče okove,
prižgi nam baklo svobode.

Marija, k Tebi Slovenija vpije,
o, sliši krik domačije!

Igor

iz Stične g. Evgen Fiderer in kot delegat stiškega samostana p. štefan.

Zlate maše so praznovali v domovini prav prisrčno. Dr. Jostp Sever n. pr. v Št. Vidu nad Ljubljano. Zaradi so cerkev zelo lepo okrasili in napolnili do zadnjega kotička. S spoštovanjem so sprejeli zlatomašnika, ki je prišel v cerkev oprt na palico in opravil med njimi jubilejno daritev. — Doma v Strugah je bolj skromno opravil svojo zlato mašo g. župnik Kralj, ki tam pastiruje. — Nad vse slovesna je bila zlata maša žuženberškega dekana Gnidovca, katere se je udeležil tudi gen. vikar msgr. Vovk, pomožni škof, z njim pa še 30 drugih duhovnikov. Tudi tukaj so verniki z vsem spoštovanjem pozdravljali zlatomašnika, ki že toliko let deluje med njimi.

Pisatelj Finžgar je prost in zdrav, tako posnemamo iz poročil ljubljanskih časopisov, med katerimi je Slovenski poročevalec objavil njegovo fotografijo. Sam je napisal nekaj člankov za glasilo "Nova pot" cirilmetodijskih duhovnikov.

Jugoslovanske oblasti so izpustile na svobodo bivšega vizitatorja lazaristov in usmiljenih sester g. Leopolda Šmida, ki je bil pred tremi leti obsojen na 14 let ječe, a je v njej 72 letni starček zelo oslabil, da se je bilo bati najhujšega. Za stanovanje so mu odkazali sobo v misijonski hiši pri sv. Jožefu nad Celjem, kjer je bil preje superior, ki je pa sedaj spremenjena v stanovanjsko hišo. Dokler se soba zanj ne uredi, já šel gostovat k Marijinim sestram v Maribor.

Publikacije Mohorjeve družbe za Koroško. 1. Vera in dom (prej Družina in dom) — Prosvetni mesečnik, ki prinaša načelne, poljudno znanstvene in leposlovne prispevke. — 2. Novi tednik, ki skrbi za jasno narodno, politično in kulturno usmerjenost. — 3. Nedelja, verski tednik, ki je zelo razširjen in priljubljen. — 4. Otrok božji, tednik za ljudsko-šolsko mladino, ki izhaja med šolskim letom.

Vlada je imenovala za profesorje na teološki fakulteti Mikuža in Lampreta.

Zbirke v cerkvi niso redno dovoljene. Ko so ljudje polagali denar na stranski oltar, so nekatere župnike zaprli.

Procesij sv. Rešnjega Telesa po nekaterih krajih niso pustili niti po poljskih potih, niti okrog pokopališč, češ da je to zbiranje ljudi, za kar je treba imeti dovoljenje oblasti.

Dva zlatomašnika ima Primorska, to sta gg. Valentin Batič, župnik na Slapu pri Vipavi, in Jožef Milanič, dekan v Medani v Brdih.

Nova maša v Rimu. Dne 2. julija je imel pri šolskih sestrah na Via dei Colli novo mašo štajerski frančiškan p. Alfonz Ferenc. Zbralo se je za to priliko veliko Slovencev, ki so mu pripravili prisrčno slovesnost.

Ne smejo več poučevati krščanskega nauka ne v cerkvi ne v šoli v Št. Vidu pri Vipavi.

V Stični je umrl bivši dolgoletni ekonom g. p. Gerard Korpar v 68. letu starosti.

Zaprli so na štajerskem ribniškega dekana Demgarja in njegovega nekdanjega kaplana Sitarja.

P. EVSTAHLJU V SPOMIN!

Na Brezjah so 27. julija pokopali p. Evstahija Berleca. Le nekaj mesecev je nosil naslov guardijana frančiškanskega samostana na Brezjah.

Kdor je poznal p. Evstahija, ga je moral vzljubiti. Bil je do skrajnosti ponižen, dober, ljubezniv, poln Frančiškovega duha, a tudi vedno vesel, dobre volje in zelo družaben. Bil je velik duhovni dorotnik svoje rojstne fare, Sel pri Kamniku. Kadar so bili njeni dušni pastirji zadržani, jih je hodil nadomestovat. Vse vesele in žalostne dogodke je delil z njo. Pisal je tudi verske pesmi. Nekaj smo jih brali v naših verskih listih. Kadar so ga na raznih verskih slovesnostih in prireditvah povabili, je pozdravil udeležence z duhovito pesmijo, ki jo je sproti sestavil.

Največja njegova odlika pa je bila izredna gorečnost za zveličanje duš. Med vojsko, ko so Nemci zasedli Gorenjsko, je bil dušni pastir vse Kamniške okolice. Povsod se je upal. "Bil je pravi angel varuh za bolnike in novorojenčke", piše o njem neka oseba. Nekoč je nesel med zadnjo svetovno vojsko sveto popotnico bolniku v hribe pod štajersko mejo. Ves premočen je v dežju in snegu omagal. Zatekel se je s sv. Rešnjim Telesom v neko dobro hišo, vso noč je ob Njem premolil, drugi dan pa šel naprej do cilja. Že med prejšnjo svetovno vojsko je hudo zbolel na želodec. Ta bolezen mu je povzročala veliko težav, toda nikoli ni tožil nad njimi. Večkrat se je celo iz njih šalil in jih veselo prenašal. Z vsem svojim življenjem nam je pridigal: "Ljubite Jezusa, kakor ga ljubim jaz!" Zdaj nam, tako trdno upam, že pridiga iz nebes o božji Ljubezni. Za p. Evstahija veljajo besede sv. pisma: Blagor mrtvim, kateri umrjejo v Gospodu.. Zakaj njih dela gredo za njimi" (Raz 14, 13). Naj počiva v miru!

Gregor Mali

MED ROJAKI V SVOBODI

Slovenske redovnice v Paragvaju

Ko sem prišel na svojem majskem potovanju letošnjega leta v Asunción, to starodavno glavno mesto republike Paragvaj, ki še sedaj ohranja svoj kolonialni značaj, si nisem mislil, da bom v tem kraju našel kar sedem slovenskih redovnic. Saj je Paragvaj v osrčju južnoameriške celine in do njega le malokdo pride.

Prihod slovenskih šolskih sester v Paragvaj. — Kako so prišle naše redovnice v to deželo?

Paragvajski zdravnik dr. Andres Barbero, ravnatelj bolnišnice paragvajskega Rdečega križa, katero je postavil že v glavnem s svojimi osebnimi sredstvi, je že dalje časa iskal bolniških sester za to svojo bolnišnico, a bi najraje imel redovnice kake tuje narodnosti. Ob priliki mu je frančiškanski pater Luis Lavorel, vodja Radija Caritas, predlagal slovenske šolske sestre, katere je spoznal, ko so se hodile zdraviti v Asunción iz bližnje Formose v severni Argentini, kjer so delovale že več let kot "Hermanas Educacionistas Franciscanas", kakor se tukaj uradno nazivajo. Od druge strani pa je bila sestram skoro istočasno ponudena hiša v ulici Paraguay 349, kjer imajo sedaj zavod svete Neže za revne otroke.

Tedaj pa so bile te naše sestre že leto dni (od leta 1937) kot misijonarke sredi paragvajskega chacca v San José de Esteros, kjer so pomagale nemškimi misijonarjem Oblatom in njihovim sestram pri težkem misijonskem delu med Indijanci v posebnih "rezervacijah".

Ker so se že prav za prav nahajale v deželi, čeprav med Indijanci, so rade sprejele ponudbo, da začno tudi med špansko govorečim prebivalstvom Paragvaja svoj apostolat.

Naselitev v Asunciónu. — Ob koncu marca leta 1938 so prišle v to glavno mesto in se naselile v ulici Paraguay. Dva tedna kasneje, 13. aprila 1938 jim je paragvajski nadškof že blagoslovil hišno kapelo in od tedaj imajo sestre Najsvetejše v hiši. Pridno so se lotile dela.

Že 23. aprila 1938 sta odšli dve sestri. Odšlija in Anita Ketis, ki je sedaj že med pokojnimi, v bolnišnico Rdečega križa. V Zavodu svete Neže (Instituto Santa Inés) so pa začele s šolo. Prvo leto so imele 20 učenk, a število deklet se je vsako leto večalo, tako da sedaj dosega 200 do 250. Poleg notranjih učenk osnovne šole, ki jih je okrog 35 in ki plačujejo le malenkostno vzdrževalnino ali nič, je še več zunanjih, zlasti ker ima zavod tudi otroški vrtec in šola za šivanje in ročna dela, ki je zelo cenjena. V načrtu imajo zgraditev zavoda za dekleta, ki študirajo na učiteljski in trgovski šoli, saj imajo že sedaj iz teh dveh šol nad 20 gojenk.

Prvi poklic... — Začetek je bil težak kot povsod, zlasti ker je dežela zelo siromašna v vsakem pogledu. Pa še sester je primanjkovalo,

ker je delo vedno bolj naraščalo.

Treba je bilo poiskati kako učiteljico. Našle so jo, Lidijo Silva, domačinko, ki je bila pripravljena poučevati brezplačno. Vzljubila je to delo naših sester in se jim pridružila ter nosi danes ime s. Salvadora. Njenemu zgledu je sledilo še več paragvajskih deklet, kar dvajset.

Kakor doma. — Zavod svete Neže je doslej edina ustanova naših sester, ki je povsem njihova last. V času mojega bivanja v Paragvaju sem se rad pri njih ogledal in sestre so me pod vodstvom prednice s. Avrelije Plankar vedno prijazno sprejele. V sprejemnici visi velika slika mariborske centralne hiše, in človeku se kar zazdi, da si se znašel v kakem zavodu v Sloveniji...

Slovenski duhovnik v Paragvaju. — Prav tako prijetno domače pa se človek počuti tudi po drugih ustanovah, kjer delujejo slovenske sestre v Paragvaju. Pri njih me je uvedel lazarist g. Ivan Jan, ki je že drugo leto profesor na medškofijskem semenišču v Asunciónu, ki ga že dolga leta vodijo lazaristi argentinske province. Ljubeznivemu gospodu se kar na tem mestu zahvalim za vse prijazne usluge, ki mi jih je naklonil in še posebno za dragoceni čas, ki mi ga je žrtvoval, da me je spremljal na okrog.

V bolnišnici Rdečega križa. — Najprej sva obiskala sestri ki sta v bolnišnici Rdečega križa. Sprejela nau je sestra Ana Prijatelj, Ribničanka po rodu, ki mi je pred odhodom iz Paragvaja zabičevala, da na noben način ne smem pozabiti pozdraviti vse Ribničane, kar jih bom srečal v Argentini. Prednice s. Odilije Založnik ni bilo doma, ker je spremljala do brazilske

G. Jan C. M. in čč sestri Gubane in Tavčar

meje novo provincijalko. A kasneje sem imel še večkrat priliko govoriti tudi z njo. Je prav tako štajerka kot jaz in celo isto gimnazijo je obiskovala in isti profesorji so jo "mučili" kot mene, tako da sva imela veliko povoda za obnavljanje lepih spominov iz nekdajšnjih dni.

Ob tej priliki naj omenim, da sem ime s. Odilije čul že na vlakcu, ko sem se iz Encarnaciona na argentinski meji vozil v Paragvaj. Potoval sem skupaj z g. S., Hrvatom po rodu, in njegovim sinom, ki sta oba hvalila naše sestre v tej bolnišnici, kako so dobrega srca in kako rade pomagajo, kjer le morejo. Isto so mi kasneje ponavljali še drugi Hrvatje, ki jih je nekaj v Paragvaju in sem jih imel priliko spoznati.

Sedaj je v bolnišnici skupno sedem šolskih sester, a v začetku, kot rečeno, sta bili le dve, obe Slovenki. Tedaj v bolnišnici še niso imele svojega stanovanja in so morale hoditi prenočevat v Zavod svete Neže. Tudi je štela bolnišnica šele 25 bolniških postelj. Danes pa šteje nad 100 ležišč. Ima dva oddelka: kirurškega in porodniškega in šolo za babice. S to šolo hoče ustanovitelj bolnišnice preprečevati "belo kugo", ne brez uspehov, kot so mi pravili. V zadnjem času so prizidali bolnišnici še Zavod za raka, ki je najmodernejšo opremljen. Vsa uprava bolnišnice in administracija sploh je v rokah šolskih sester.

V Barrio Obrero. — Letos so pa naše sestre prevzele še tretjo postojanko v tem mestu, in sicer v Barrio Obrero, kjer so severoamerikanski redemptoristi sezidali lepo cerkev s samostanom in župnijsko šolo. Naše redovnice so naprosili, da jim priskočijo na pomoč pri vzgoji otrok. Za ravnateljico šole je bila imenovana sestra Božena Gubane, poleg nje pa deluje kot učiteljica s. Angelika Tavčar. Obe pa sta preobloženi z delom, dasi nista sami za ves pouk, ampak imajo najetih več stvrtih učiteljic, kajpada. A kljub velikemu naporu sva jih z g. Janom našla vesele in zadovoljne ter so nama z vso prijaznostjo razkazale zavod.

Pri slovenskih usmiljenkah. — Nekega popoldneva pa me je g. Jan Ivan popeljal v splošno bolnišnico-kliniko, kjer delujeta dve slovenski usmiljeni sestri sv. Vincencija Pavelškega, poleg še 16 drugih sester domačink. Prednica pa je naša rojakinja s. Julijana Federuci, ki ji dela domačo družčino s. Marta Klančar. Ne bom popisoval njihovega dela, saj vsi vemo ceniti navzočnost usmiljenke v bolnišnici in na oddelku, kamor nas morda položi bolezen. S. Julijana je v Paragvaju od l. 1944, preje pa je bila okrog 14 let v Buenos Airesu, kamor je prišla skupaj z drugimi številnimi slovenskimi usmiljenkami na pomoč iz Jugoslavije.

Usmiljenke so tu zelo priljubljene. S. Julijana ima ponudbe od najmanj štirih strani, da bi sestre prevzele razne ustanove v oskrbo. A mogle so v zadnjem času prevzeti eno samo: Gobavsko naselbino Svete Elizabete v Sapucay, blizu Asuncióna. Dne 17. marca letošnjega leta je bila v tej koloniji izredna slovesnost spetjema prvih treh usmiljenk, ki se ga je udeležil sam predsednik republike. Gobavcev je v tej deželi izredno veliko. Lažje oboleli se lahko prosto kretajo po mestu in deželi, že bolj

nevarno bolne pa pošljejo v to kolonijo, kjer jih je stalno kakih 500 obojega spola. Imajo na razpolago male hišice, se lahko med seboj poročajo in sploh žive zase svoje posebno skupno življenje. Na žalost radi pomanjkanja sester danes šele 3 usmiljenke tamkaj delujejo, pa bi si jih želeli še toliko!

V bolnišnici v Concepciónu. — Vse dosedaj omenjene sestre delujejo v glavnem mestu Paragvaja — Asunción. Dve noči in en dan vožnje po reki Paragvaj navzgor se pa dospe do drugega največjega mesta v tej republici, Concepcióna. Ko sem si ogledoval to mesto, se mi je zdelo veliko bolj podobno kakim banaški vasi kot pa mestu ali trgu. V ta kraj so torej tudi prišle naše sestre 4. marca 1943, kjer vodijo pokrajinsko bolnišnico. Povabil jih je prvi concepcijski škof, s katerega bratom sem slučajno na parniku pri isti mizi obedoval ves čas vožnje. Na istem parniku sta prav tedaj potovali tjakaj tudi s. Odilija in s. provincijalka Teresita Vidán, k je šla na uradni obisk hiše v Concepciónu. Bolnišnica leži bolj na robu mesta. Nje prednica je s. Evelina Vrhovec, doma iz Vrhnike, poleg nje je, poleg drugih, paragvajskih sester iste družbe, še druga Slovenka s. Celina Marinič, iz Istre doma.

Takoj so nas peljali malo po bolnišnici. Vsi smo zmagjevali z glavo, videč revno in zapuščeno stanje, v kateri se nahaja. Sestre se na vso moč trudijo, a čudežev ne morejo delati. Bolnišnica je državna, a od države ne dobe niti najpotrebnejšega. Manjka vsega, a najbolj zravil, ki so pač nepogrešljiva v vsaki bolnišnici. Ponovno so mi izjavili domačini-bolniki, s katerimi sem navezal razgovor: Las hermanas son buenas y trabajadoras, pero no hay los medicamentos... (Sestre so dobre in zelo delavne, a ni zdravil...) Pa je ta bolnišnica edina daleč naokrog, kar je še bolj žalostno. V okviru bolnišnice je tudi dom za onemogle in starčke, za katere pa tudi ni zadostno poskrbljeno od strani oblasti in si morajo zato sami pomagati, kakor morejo in znajo.

Pa kakor imajo tu sestre težko delo, zlasti jih boli to pomanjkanje najnujnejših sredstev, so vendarle srečne in sila zadovoljne v svojem pokliu in jim ni prav nič žal, da so prišle semkaj. Garajo do skrajnosti, in kadar so že povsem izčrpane, se za kake minute umaknejo na vrt, ki je edini v Concepciónu, kakor nam je z uravičenim ponosom hitela pripomniti s. prednica. Šli smo pogledat to redkost in smo bili prietno presenečeni, kajti našli smo ga vsega v evetju. Tudi zelenjave mnogo pridelajo na njem, ki je drugje komaj kaj vidiš in še težje dobiš.

Po domačem kosilu, s katerim so mi dobre sestre postregle, sem moral vzeti slovo, kajti pot me je vodila še naprej.

Na brazilski meji. — Kak dan vožnje z avtobusom proti severovzhodu, pa si na brazilski meji v kraju Bella Vista, kjer deluje štajerka s. Venceslava Meglič kot prednica v zavodu, ki ga vzdržujejo severoameriški redemptoristi. Poleg osnovne šole, s katero so začele leta 1941. so letos ustanovile še drugo, ki bi odgovarjala naši meščanski šoli.

Še dalje proč od Concepcióna, bolj proti

vzhodu, tudi blizu brazilske meje pa je naselje Pedro Juan Caballero, kamor so prišle slovenske šolske sestre s svojimi paragvajskimi sodelavkami leta 1946 in kjer spet pomagajo redemptoristom pri vzgoji mladine. Prednica je tu s. Neža Kovačec, doma iz št. Jurija ob Ščavnici, ki skrbi za župnijsko šolo, cerkveno petje in zakristijo.

A teh dveh krajev na brazilski meji jaz

nisem mogel osebno obiskati, ker me je pot vodila na zahod Paragvaja, v Gran Chaco, kjer je še uradno misijonsko področje med še prvotnimi in po večini še poganskimi Indijanci, kjer se žrtvujejo v kaj nehvaležnem delu, po človeško gledano, naše slovenske šolske sestre. A o tem bom poročal prihodnjic v "Katoliških misijonih".

Dr. Stanko M.

K petdesetletnici SKAS

Prevzvišeni knezoškof dr. Gregorij Rožman je poslal Slovenskemu kat. akad. starešinstvu ob priliki proslave petdesetletnice obstoja naslednje pismo:

Cleveland, 20. septembra 1950.

Slovenskemu kat. akad. starešinstvu!

Za Vaše pozdrave od Vaše petdesetletnice se Vam iskreno zahvaljujem. Petdesetletnica SKAS-a je brez dvoma dogodek, ki bi zaslužil večjo pozornost in širšo proslavo kot pa jo zmorejo Slovenci v begunstvu. Če pa bo ta skromna proslava še bolj poživila onega duha, ki je bil razlog za ustanovitev Starešinstva, bo to navzlic zunanji skromnosti važen in velik dogodek.

Danes pač že skoraj vsi nekomunistični voditelji politike in kulture spoznavaajo, da je le globoko zasidrano krščansko mišljenje in prepričanje zmožno zaustaviti pokret brez-

EVHARISTIČNI DNEVI V LANUSU

Ob priliki narodnega euharističnega kongresa v Rošariju se bo vršil tudi medžupni euharistični dan v Cuatro de Junio (8 župnij). Tudi Slovence zadene dolžnost, da ob tej priliki damo javno čast Jezusu v Hostiji.

Skupne slovesnosti bodo: 14. oktobra polnočna maša za moške. 15. oktobra telovska procesija ob 16. uri. Obe slovesnosti imata središčno točko na trgu pred postajo v Lanusu.

Slovenci imami zbirališče v kapeli sv. Jožefa v Pompeju (kjer je redna slovenska služba božja). 14. oktobra od 79. ure nadalje prilika za sv. spoved. Ob 23. uri se bo vršila molitvena ura, nato pa skupen odhod z bakljami na prostor polnočnice. Daleč je 20 kvader.

15. oktobra (nedelja) se spet zberemo pri sv. Jožefu in gremo nato skupno z zastavo na kraj procesije. Zbor ob 15. uri.

Povabljeni so k tem slovesnostim vsi rojaki, ki živijo v območju Lanusa, Avellanede in Lomasa.

Novicijati so končale in stopile na pot svetega poklica usmiljenih sester sv. Vincencija Pavelskega tista slovenska dekleta, ki so kmalu po prihodu v Argentino vstopile v to

boštva in suženjstva. Tu imamo katoličani nalogo biti na čelu in nič popuščati — kot doslej nismo — čeprav bi nekateri že dovolili. Če nam je to že davno jasno, potem je dosledno le, da uresničimo popolno krščanstvo v sebi, v svojem zasebnem življenju in ga prenesemo tudi na okolje svojega poklica, svoje službe in družbe, v kateri živimo. Mišljenje, govorjenje, pisanje in vedenje, občevanje, delovanje; vse mora biti vodeno od krščanskih verskih in moralnih resnic, vse mora žareti v tej luči in jo izžarevati. — Veliko in silno lepo vlogo je izročil Bog prav v današnjih nevarnostih katoliški inteligenci — tudi slovenski. Božji blagoslov naj spremlja vse naše skromno tveganje!

Pozdrav in blagoslov!

† Gregorij Rožman.

družbo, da bi se vzgojile za nje jugoslovansko provinco. Znanke in prijateljice bo zanimalo, kje so te nove usmiljenke nastavljene:

č. s. Prebil je v centralni hiši na Cochabamba 1432 v Buenos Airesu, kjer bo pomagala pri vzgoji novink; č. s. Štefe je bolnišnica Ramos Mejia, tudi v Buenos Airesu; č. s. Božnar je v bolnišnici Rawson, blizu Plaza Constitución; č. s. Krajnik je v kolegiju v Lujanu, ima na skrbi vse bolnike v fari, v pomoč č. g. Demšarju; č. s. Jakož je v zavetišču Victoria pri Ezeizi; č. s. Kozjek in č. s. Ogriz pa sta določeni za bolnišnico v Montevideo (Uruguay), kamor odpotujeta kakor hitro dobita potno dovoljenje. — Novim slovenskim usmiljenkam iz vsega srca želimo obilo božjega blagoslova pri njih ljubezenskem poslanstvu in jim toplo priporočamo naše bolnike, da se zavzamejo zanje, kadar pridejo v njih bolnišnice!

Tujina nam grozeče uničuje življenja naših mož. Tako smo se zdržnili, ko smo 25. avgusta zvedeli, da je umrl g. Matija Šmalc. Večina niti ni vedela, da je bolan, pa smo ga že pokopali. — Doma iz Brega pri Ribnici je bil zaveden slovenski kmet; po vojni od 1914 je prišel v rusko ujetništvo. Po vrnitvi se je poročil in z vso ujetnostjo uredil domače gospodarstvo,

ki ga je moral prevzeti za svojim očetom, pa je takoj tudi stopil v javno življenje zlasti pri gospodarskih ustanovah, kjer je s svojimi talenti mnogo koristil. Pa je prišla druga svetovna vojna z vsem, kar je leglo na našo Slovenijo. Šmale, od vse mladosti dober katoličan, je takoj vedel, kaj mu je storiti, zato pa so ga takoj komunisti obsodili na smrt, a namesto njega zajeli in umorili njegovega najstarejšega sina. Zbežati je moral najprej v Ljubljano, nato pa leta 1945 z ženo, hčerko in najmlajšim sinom Ludvikom oditi v begunstvo. Živel je v begunskih taboriščih v Italiji (Servigliano, Senigallia), dokler pred dvema leti ni prišel v Argentino. Priden kot vedno je tudi tukaj takoj začel z delom; najprej je odšel v San Luis, nato pa v Mar del Sur, blizu Mar del Plata, kjer je z vztrajnostjo pripravil vse, da si postavi svoje hišo. Pa mu je bolezen prekrizala načrte. Strf od novice, da so mu vrnilo drugega sina iz Vetrinja, utrujen od dela, je začutil, da z njim nekaj ni v redu. Odšel je k zdravnikom, ki so takoj zmajali nad njegovim zdravjem, ki ga mu res več niso mogli vrniti. Iz radiološkega zavoda sta ga spremila na pokopališče žena in sin in najožji prijatelji do Chacarite, kjer ga je čakalo veliko število rojakov in sotrpinov iz taborišč. Štirje slovenski duhovniki so ga spremljali na zadnji poti. Hčerko usmiljenko s. Marijo, ki je v Parizu, kamor ji je dva dni pred smrtjo pisal še zadnje pismo, je zastopala usmiljenka s. Libija Krek. Kaj je pokojni žrtvoval za Boga in Cerkev, ve Gospod sam, naj mu na drugem svetu povrne, kar je na tem dobrega storil. Žalujejo ženi, hčerki in sinu naše sožalje!

Službo božjo za slovenske skupine v župnijah **Florida in San Justo** smo imeli, in sicer prvo 27. avgusta, ko je bilo floridsko žegnanje. Pridigal in maševal je tamošnji slovenski kaplan g. Avguštin, pei pa pevski zbor iz San Martina. Zbralo se je veliko Slovencev in Hrvatov. — **V San Justo** pa smo imeli sv. mašo 10. septembra. Pridigal in maševal je slovenski dušni pastir g. Orehar, med mašo pa pel pevski zbor iz Ramos Mejia. Tudi tukaj se je zbralo veliko Slovencev, pa tudi Hrvatov in Poljakov. Veliko je bilo spovedovanja. Prav tukaj tako željno čakajo slovenskega kaplana, ker jih je že precejšnje število, pa v Ramos Mejia redno ne morejo.

“Vir največje sile”, slovito knjigo mehiškega jezuita p. Heredia, smo dobili v založbi DŽ. Dosedaj je bilo razprodanih okrog 450 izvodov.

V nedeljo 17. septembra smo Slovenci, ki se zbiramo na Belgrano, po sv. maši častitali **ravnatelju zavoda** č. g. Amadeo Moise za god. Pevski zbor **“Gallus”** mu je zapel nekaj pesmi, sodnik Fink pa mu je voščil v imenu Slovencev, ki se zbiramo v njegovem zavodu k službi božji in prireditvam, ter se mu zahvalil za vso naklonjenost. Ginjen je slavljence odgovoril in rekel, da se mora zahvaliti in v svojem imenu in imenu drugih duhovnikov in gojencev za lep zgled, ki ga dajejo Slovenci. Veseli smo bili njegove izjave: **“Naša hiša je vaša hiša, kar boste rabili in homo zmogli, vam homo radi dali.”** Poklonili smo mu lepo vezan letnik

lanskega DŽ s slikami pobožnosti v zavodski cerkvi in dar za cerkev.

Mesec “Duhovnega življenja” in **“Oznaniila”** pripravljamo, ko bodo naši poverjeniki obiskali naročnike obeh listov in sploh Slovence, da jim olajšajo ureditev naročnine in da naberejo kaj za tiskovni sklad obeh teh listov. Zavedajmo se, kako velike važnosti je tisk, zlasti DŽ, ki je edina verska vez med vsemi Slovenci, raztresenimi po svetu.

Mendoza

Slovenci v Mendoza so postali še bolj znani **zlasti po svojem pevskem zboru**, ki ga vabijo na različne verske slovesnosti tudi domačini. Tako so za praznik zavetnice Južne Amerike sv. Roze peli v **župni cerkvi sv. Roze**, kjer župnikuje Slovence g. Tomažič, doma iz Sv. Petra v Ljubljani. Veliko je bilo ljudi ta dan v Santa Rosa, prišel je škof iz Mendose msgr. Butteler in guverner z več ministri, pri katerih vseh je pevski zbor vzbudil veliko pozornost.

Mendoški škof msgr. Butteler je objubil g. Malenšku, da bo 3. decembra maševal pri frančiškanih, kjer imajo Slovenci redno službo božjo, in sicer bo opravil sv. mašo za **blagor slovenskega naroda**, popoldne, če bo le utegnil, pa bo spremljal slovenske romarje v Challao, kamor bodo Slovenci nesli podobo Marije Pomagaj ter obnovili posvečenje Marijinemu Brezmadežnemu Sreu. Veseli so Slovenci v Mendoza razumevanja in naklonjenosti cerkvenih krogov.

Ob prvih petkih zjutraj imajo v Mendoza molitveno uro kot zadostilno pobožnost presv. Sreu Jezusovemu in se tako pridružijo drugim rojakom v Buenos Airesu in okolici, ki opravljajo sveto uro prejšnji večer.

ZDRUŽENE DRŽAVE

Škof Rožman prosi za semenjčce. Katoliški dan v Clevelandu je bil 18. junija. Priredila ga je Zveza Društev Najsvetejšega imena. Začelo se je opoldne s prijetnimi uricami razvedrila v prijaznem razgovoru. Program je bil bolj določen za 3. in 4. uro popoldne. Zborovanje je začel častni predsednik g. Anton Grdina, nato pa nadaljeval Rev. Baznik. Glavni govor v slovenščini je imel ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman, ki je označil zborovanje kot **kampanji ljubezni**, ki kot del svetovne kampanje kliče in vzbuja ljubezen, da uniči sovraštvo. Nato je misel obrnil na slovenske male razmere: **“V slovenski domovini brezbožno sovraštvo ovira in skoraj popolnoma onemogoča vzgojo novih duhovnikov. Stari umirajo in bodo v nekaj letih izumrli, mladih ne bo več, ker sovraštvo do vsega božjega ne dopušča, da bi taki, ki imajo iz ljudske šole nekaj verske vzgoje, mogli priti v višje šole in se pripraviti za bogoslovno semenjčce. Še nekaj let in novi rod bo dorastel brez Boga, brez vere, brez Kristusa, rod Marksov in Leninov. Ne smejo se uresničiti načrti božjega sovražnika! Omogočimo pot k oltarju vsakemu, ki ga Bog kliče. Ker v domovino ne moremo posegati, kjer bo vsako leto manj takih dečkov, vzgojimo v tujini služabnike božjih oltarjev iz družin novonaseljencev, da bodo pripravljani**

vrniti se v domovino, kadar jim zastije sonce prave človeške svobode. Moja škofovska dolžnost je, da za ljubljansko škofijo skušam tukaj v svobodnem svetu vzgojiti nove duhovnike. V Argentini, kjer je največja skupina slovenskih novonaseljencev, je del ljubljanske bogoslovne fakultete in semenišča. Mlada škofija San Luis jih je sprejela. Nad dve leti je vzdrževala naše bogoslovce, zdaj tega ne zmore več. Kaj zdaj? Ali naj se razidejo, ali pa naj ljubljanski škof prevzame vzdrževanje semenišča. Poslopje in opremo bi sanluisška škofija še dala. Letos je 30 bogoslovcev in pet profesorjev. Za vzdrževanje teh je po dosedanjih cenah treba vsak dan 15 dolarjev. — Povrh tega je treba skrbeti še za pripravljano semenišče, v katerem bi se mlajši dečki, ki kažejo duhovniški poklic, šolali. Letos prvo leto imamo 6 dečkov pri slovenskih šolskih sestrah v Buenos Airesu. To je položaj. Ni mi bilo lahko očločiti se. Težka in skrbi polna je naloga, zbrati vsako leto potrebno vsoto. Ko sem sam brez sredstev, se moram s pristržno prošnjo obračati na dobre ljudi. Odločil sem se za to, ker se zanesem v vašo ljubezen. Prepričan sem, da je vaša ljubezen močnejša kakor pa sovražstvo brezbožnikov v domovini. V tem prepričanju upam v gotovo zmago ljubezni tudi v zadevi našega bogoslovja.

Romanja Slovencev iz USA v Lemont so se kar vrstila. Kot prvi so prišli k Mariji Pomagaj družtveniki KSKJ in sv. Mohorja iz Chicago za 21. Ker je bil praznik Marije Pomočnice, je bila sv. maša v cerkvi. Na poti v cerkev so romarje pozdravljali zvonovi, na katere so bogoslovci vneto potrkalivali. Vse ljudstvo je pelo in sicer že iz nove lemontske pesmarice. Peto mašo je opravil p. Mirko Silvester. Ljudsko petje je vodil p. Odilo, ki je tudi pridigal. Po kosilu v romarskem domu je bila popoldne še majniška pobožnost, pri kateri ni bilo petja konca in kraja. Pred odhodom so zapeli romarji "Vse prepeva, se raduje, duša moja le žaluje, ...ker slovesna ura bide, da od Matere Marije moram se ločiti zdaj". — Iz Jolleta so prišle 23. maja žene in matere prav pred praznikom Marije Pomagaj. Sveto mašo jim je peu frančiškanski zlatomašnik p. John, čebelar, ki se mu ni nič poznalo, da nosi duhovniški križ že 50 let. Romarice so bile zares zadovoljne. — Romarice iz Clevelanda so pa prišle na binkoštno soboto kar malo več kot na romanje, imele so namreč tri dni duhovno obnovo, za katero sta poskrbela p. gvardijan Alojzij in p. vikar Andrej. Vsi so občudovali njihovo resnost in posebno bili prevzeti na Binkoštno nedeljo, ko so dekleta v votlini opravile pobožnost Marijinega kronanja. — Za romanje ženske zveze 16. julija je pa opravil sv. mašo drugi frančiškanski novomašnik, Slovenec p. Inocencij Ferjan. Že na predvečer so imeli procesijo z lučkami.

Frančiškanski komisar p. Aleksander Vrankar — srebrnomašnik. Praznoval je svoj jubilej 25. jun. v cerkvi sv. Juria v Chicago. Želeli so tako njegovi bivši farani. Rojen je bil po ameriškansko v "stari domovini" pred 48 leti. Družina, iz katere je izšel, je dobra in

ŽELJA

Mordá
— Bog ve —
pa že zori drevo,
živé može:
stesali bodo križ
— za mé.

Drhti
srce
v hrepenenju.

Saj dal mi boš moči,
Križani?

Rdeča kri
žari.

Sladkó
zvoni
iz večnosti.

PRED TABERNAKLJEM

Skrivnost
belih steza:
preko skalnih gora
zasneženih
vodijo
do Jezusa.

Skrivnost
sončnih poti:
lučka drhti,
ves svet v njej žari
— slavospev
Ljubezni.

PRI MATERI

V zarje sijaju
drhtijo goré,
mislim na tvoje roké:
hrepene
po raju
vsevdilj,
še meni kažejo cilj.

V sinjini
sonce žari,
mislim na tvoje sree:
tako
sladkó
v tujini
ljubezen zvoni.

V temini
noči
zvezde drhte,
mislim na tvoje oči:
bde
nad menoj vse ure, vse dni,
večnost iz njih dehti.

Stanko Janežič, Trst

ČRIČEK POJE V TUJINI

V sredi Buenos Airesa
čriček v noč prepeva,
moja duša žalostna
skupaj z njim sameva.

Pesem črička mi v spomin
domovino kliče,
kraje mojih bolečin
in dolenske griče.

Včasih tamkaj peli so
črički nam domači,
danes pa le tožijo
žalostno z berači.

“Marija sedem žalosti,
reši domovino! —
s črički narod ves kriči,
pahnjen v bolečino.

Gregor Mali

številna. Vstopil je k frančiškonom in potegnili so seboj dva brata, od katerih je eden p. Konstantin danes župnik v Dobovi. L. 1925 ga je škof dr. Jeglič posvetil v duhovnika v Ljubljani. Novo mašo je praznoval v mariborski baziliki Matere milosti. Po novi maši pa je takoj odšel s p. Kazimirov v Ameriko, kjer je posvetil svoja duhovniška leta slovenskim izseljencem. Njegovo prvo mesto je bilo pri sv. Štefanu v New Yorku, kjer je bil kaplan, nato župnik in nekaj časa tudi župnik Slovencem v New Yorku. Tri leta je bil gvardijan v Lemontu, kjer je veliko pripomogel k zidanju novega samostana. Veliko je misijonaril po Ameriki in zlasti tudi rad pisal v Ave Marija. Med tem je obiskal enkrat domovino. Nato je prišel k sv. Juriju v Chicago, kjer je pridno delal, ko ga je letos doseglo imenovanje iz Rima, ki ga je dvignilo za komisarja slovenskih frančiškanov v USA. Tudi Dž mu častita in želi sreče kot komisariatskemu graditelju, kakor ga sobratje imenujejo.

Japonski misijonar slovenski salezijanec rev. Avguštin Antolin je obiskal v maju Slovence v USA. Pred sedemnajstimi leti je šel kot bogoslovec na Japonsko, bil l. 1936 posvečen v mašnika, nato je pa deloval kot samostojen misijonar na postaji Takanabe. Med vojno so ga Japonci internirali, ko so ga l. 1945 v avgustu rešili Amerikanci. Bil je nekaj časa vojni kurat, kasneje pa je ustanovil misijon v industrijski naselbini Miyazaki. V februarju je prišel na obisk v USA in določil odhod nazaj na Japonsko za julij.

Sprememba pri duhovnikih v Clevelandski škofiji. Rev. Sodja Maks je prestavljen od sv. Lovrenca v Akron, Ohio. — Rev. Simon J. Nekič iz hrvatske župnije sv. Pavla na 40 St. v Parma, Ohio. — Rev. Robert Taknig iz Akrona k sv. Kristini v Euclid, Ohio. — Rev. Nikolaj F. Novosel je nastavljen kot

pomožni župnik sv. Pavla na 40 St. — Novo-mašnik Rev. Anton E. Pevec na župnijo Marije Vnebovzete v Elyrija, Ohio.

Pouk za otroke slovenskih novonaseljencev so uredili v Clevelandu, in sicer so prihajali najprej skupaj otroci v Slovenski pisarni, kasneje pa je nad vse prijazni msgr. Ponikvar od sv. Vida odstopil eno šolskih sob na razpolago, da morejo trikrat na teden priti otroci pred šolsko tablo.

Našo revijo “Duhovno življenje” z velikim navdušenjem priporoča g. L. D. v “Ameriški domovini” 21. julija.

Ko pokaže važnost katoliškega tiska, nadaljuje: “Čitajmo radi dobre katoliške knjige in časopise, zlasti še mesečnik “Duhovno življenje”, kateri je po vsebini letošnje leto za nas Slovence zelo podučljiv in kot tak neprecenljive vrednosti. Tega lepega in prekornega lista pride pa k nam vse premalo, kar pa ni nič kaj lepo za nas. Glejmo, da popravimo to nečast s tem, da si ga naroči vsak, kdor količkaj more. Nikar ne išči praznih izgovorov, da nimaš časa brati, pa da je denarja škoda. Če količkaj premisliš, spoznaš, da je to sama brezbržnost. Tiste dolarje si lahko pri obleki pritrgaš, če ni drugače. Vedi, če bereš pridno “Duhovno življenje” in se po njem tudi ravnaš, na ta način tem lažje poskrbiš lepo obleko svoji duši ki je vendar imenitnejša kakor tvoje telo.”

ŽELEZNA MAŠA

Dne 25. avgusta 1950 je imel železno sveto mašo Rev. Roman Homar OSB, Most Holy Redeemer Church, Ogena, Minnesota. V St. Jamesu v Južni Minnesoti je imelo od 21. do 25. avgusta 75 ameriških duhovnikov duhovne vaje. Med temi je bilo 20 slovenskih duhovnikov, ki delujejo v Severni Ameriki. Na koncu duhovnih vaj je 25. avgusta ob pol osmih zjutraj opravil svojo železno mašo slavljenec. Kakor poročajo, se je slovesnosti njegove železne maše udeležil tudi slovenski pevski zbor iz Gilberta.

Rev. Roman Homar je star 84 let. Rojen je bil v vasi Podhruška, župnija Sela pri Kamniku. Ljudsko šolo je obiskoval v Kamniku, v Ljubljani pa gimnazijo, toda le nekaj razredov. Pred 67. leti je prišel v Severno Ameriko. Bogoslovje je končal v St. Paulu (Minnesota). Tam je bil 16. avgusta pred 60. leti posvečen v duhovnika, potem pa nastavljen za 4 leta na indijansko šolo za učitelja. Tu je Indijancem sestavil katekizem v njihovem jeziku. V ljudski šoli in gimnaziji ga je vzdrževal njegov stric Urankar, duhovnik v Severni Ameriki.

Potem je bil ves čas misijonar med Indijanci v Severni Ameriki. Rev. Roman Homar je eden izmed tistih duhovnikov, ki so nadaljevali delo našega velikega misijonarja, škofa Friderika Baraga. Pred petdesetimi leti je Rev. Homar pridigal v marketski stolnici, ki je bila tedaj še majhna cerkveca iz lesa.

Zdaj živi naš železnomošnik že 17 let v Ogemu, kjer neredkokrat spoveduje v petih, pridiga v štirih jezikih. Četudi je že 84 let star, namerava prihodnje poletje obiskati Duluth in svoje nekdanje indijanske misijone.

Misijonar Rev. Homar mora biti mož bogatih življenjskihkušenj in velik v žrtvah in delu za Cerkev. Že pred petdesetimi leti je oznanjeval božjo besedo po raznih krajih Severne Amerike. Mnogo je tudi potoval po USA in Kanadi. Zato bi bilo vsem vernim Slovincem v veliko korist, če bi o življenju in delu železnomašnika Homarja mogli kaj več zvedeti.

Železnomašnika Rev. Romana Homarja naj Bog ohrani in varuje do skrajnih mej človeškega življenja! To mu iz srca želé in voščijo vsi verni slovenski izseljenci v Argentini ob njegovi šestdesetletnici mašništva.

ANGLIJA

Slovinci se uživljajo. Preteklost je za nami in tone v pozabo. Misel na dom je še pogosta, a ni več tako moreča kot je bila prve mesece. Naše oči so vedno bolj uprte v bodočnost z vprašanjem, kaj nam bo prinesel jutrišnji dan, ki bo poln skrbi. Kot povsod drugod nam je tudi tu postalo marsikaj domače, kar je bilo včeraj tuje. Privadili smo se tujemu načinu življenja, tujim navadam in šegam. V vsaki stvari najdemo nekaj lepega, ki nas privlači. Za naše versko življenje je bilo morda še najlažje, čeprav se nam je morda kaj zdelo v cerkvi tuje. Bila pa je cerkev nam najbolj blizu. Morda je koga začudilo, da ni bilo ob nedeljah petja pri maši in marsikdaj še pridige ne. Danes dobro ve, da je dežela tu misijonska dežela in je minilo komaj nekaj desetletij, kar uživa katoliška Cerkev tu svobodo in da v kratki dobi ni mogoče napraviti tradicije, kot jo ima Cerkev pri nas iz preteklih stoletij. Drugemu se je spet zdelo odveč, da je toliko denarnih zbirk. Sedaj pa ve, da morajo katoličani sami tu vzdrževati poleg cerkve, duhovnika, tudi šolo, če hočejo, da bodo otroci prejeli versko vzgojo. In navadno dobri katoliki niso bogve kako bogati. Po penjih je treba zbrati ogromne vsote. Spet je marsikoga zbolelo, da ni mogel praznovati praznikov tako kot pri nas doma. Domala vsi cerkveni prazniki med tednom so odpravljeni ter je treba na delo. Pa dobro vemo, da je podobno povsod, kjer so drugoverci v večini. — **In versko življenje katoličanov na Angleškem?** Vsak dan jih srečujemo. Radi jim priznamo, da so kljub veliki številčni manjšini duhovno kako 30 kilometrov oddaljena od Alcobace in versko najbolj pomembni. Vsak dan slišimo o njihovih trdih bojih in vidimo jih v njihovem cerkvenem življenju, ki je trdo in težko. Zato moramo imeti najprej razumevanje do njih. Imajo mnogo pozitivnih strani, imajo marsikaj, česar pri nas ni bilo. Zato ne bi prav ravnali, ako bi kazali na svoje prilike, ki so bile boljše, tudi ne hvalimo pred njimi svojih navad, svojega načina verskega življenja, morda nas niti ne bi razumeli. Glede verskega življenja bomo našli pravi ponos. Nič ne skrivajo, da so katoličani, nič jih ni sram pokazati se v cerkvi. Ta ponos jim daje moč. Ni to napuh, kar bi bila velika napaka, temveč prav tista zavest prave poti. Kar je tu vernega, zares drži. Doživel sem to: Prišel

sem v obmorski kraj ter na kolodvoru naročil vozniku, naj me zapelje do katoliške cerkve. Pa mi je po nekaj vljudnostnih besedah rekel: "Že po tem, da ste naročili, naj vas peljem k cerkvi, bi vas lahko spoznal, da ste katolik. Sam nisem. Povejte mi, ali ni to čudno, koliko ljudi, ki jih vsak dan vozim s postaje, me najprej vpraša, kje je katoliška cerkev. Saj je tudi nekaj drugih cerkva tu, pa nihče po njih ne vpraša. Ali učite kako novo vero, ali kaj imate, da ste katoliki tako zavedni?" — V svet smo šli z odprtimi očmi. Zato si osvojimo, kar je dobrega, in bežimo pred tem, kar je slabo. Naše življenje naj bo živa slika naše vernosti. Vključimo se v življenje vesoljne cerkve tudi "v duhu in resnici". (G. Kunstelj)

Marijina podoba v procesiji. V petek po Binkoštih imajo v mnogih krajih v Lanchastru in drugod posebne procesije, ki bi se jim po slovensko reklo "izpoved vere". Verniki se zberó po posameznih krajih, župnijah, neso bandera, kipe, posebne okraske in marsikje pridružijo še simbolične skupine. Na velikem trgu se snidejo procesije iz posameznih župnij. Skupno odpojo pesem "Vera naših očetov" ter potem spet odidejo do svojih cerkva. V Manchestru je bilo letos nad 20.000 ljudi v taki procesiji. Tudi katoličani tujih narodnosti se radi pridružijo takim manifestacijam. V Rochdale je bila tega dne v procesiji naša podoba Marije Pomagaj z Brezj. Nosila so jo 4 slovenska dekleta v narodnih nošah. Razumljivo je, da so i podoba i narodne noše zbudile veliko zanimanje. Ali ne bi bilo prav, da sedaj, ko so si mnogi že opomogli iz prvih težav, mislimo tudi na take stvari kot so narodne noše?

NAMEN MOJE PESMI

Moja duša poje pesmi,
domovini posvečene,
sad iskrene so ljubezni,
z bolečino ožarjene.

Rad bi z njimi sreča ganil
vseh izseljencev v tujini,
rad bi zveste vse ohranil
Bogu, Cerkvi, domovini.

Toda nekatere brate
že tujina je ranila,
v prazne zemeljske zaklade
srca, duše potopila.

Vse Slovence razkropljene
s pesmijo zdaj obiskujem,
naše ovce izgubljene
domovini z njo rešujem.

Daj, Gospod, da pesem moja
vse Slovence bo ganila,
in ljubezen, milost tvoja,
domovini jih vrnila.

Gregor Mali

MLADIM UGANKARJEM

C. ŠTEVILNICE IN RAČUNSKAE UGANKE

V teh vrstah ugank pomenijo številke gotove črke; nimajo torej z računstvom nobenega opravka. Rešujejo se na mnoge načine, ker so načini, kako so sestavljene, mnogoteri. 1. Včasih številke pomenijo črke iz abecede, tako da jemlješ črke od začetka: n. pr. 1 = a, 2 = b, itd. Za ta primer glej številnic v 3. številki DŽ in rešitev v 4. številki (1950). 2. Včasih pa bo treba črke iz abecede "po številkah" jemati "nazaj grede". Primer: (10 + 21) — (12 + 16 + 7 + 13 + 16) — (11 + 16) — (21 + 25 + 3 + 14 + 25) = Od misli ni davka. 3. Še poseben način številnic in računskih ugank je, pri katerih mora biti podan ključ k rešitvi. Pri tej vrsti vstaviš namesto števil v uganki črke, ki jih dobiš pri "ključu", ki je uganki spodaj pripisan. Primer: (7 + 9 + 2 + 4) — (3 + 8) — (9 + 7 + 5 + 3 + 8) — (9 + 6 — 8 + 1 + 8) — (4 + 5 + 7 + 2 + 1) = ? — Ključ: 1 + 2 + 3 = pijača; 4 + 5 + 6 = del cerkve; 7 + 8 + 9 = cel (ali... V ta namen poišči: č + a + j = pijača; k + o + r = del cerkve; v + e + s = cel. Namesto gornjih številk vpiši črke po ključu (spodaj) in dobiš: Vsak je svoje sreče kovač.

D. POSETNICE

Pri teh ugankah je le treba iz posameznih črk sestaviti, "najti" tisto, kar uganka naroča. Navadno je vedno v kaki besedi podano več črk zapored (t. j. po 2, 3, ali še več), ki pridejo tudi v rešitvi skupaj in zapored. (Primerjaj "posetnico" v 1. številki in nje rešitev v 3. številki DŽ. (1950).

E. REBUSI ALI PODOBNICE

Te vrste uganke so sestavljene: 1. iz skoraj samih majhnih slik različnih predmetov; ali 2. iz velikih ali majhnih črk (in računskih znamenj "+", "×"), ki so različno razporejene: ali so nekatere (po ena ali več) nad ali pod druge vnešene; ali pa so posamezne ali skupine po 2 ali več črk pred ali za postavljene. 3. ali pa so mešane: to je sestavljene iz obeh načinov, kakor je opisano pod 1. in 2.

Pri prvi vrsti 1. je treba najprej "zadeti" prave pomen majhnih slik, ki predstavljajo različne predmete. Opozarjam, da je treba vpoštevati: a) če je katera slika narobe postavljena, moraš v rešitvi določiti pomen slike "postaviti" (zapisati) "nazaj grede"! b) če je pred slikico ena (ali več) večic, se v besedi, ki jo pomeni, spredaj toliko črk izpusti, kolikor je večic spredaj; če so pa vejice zadaj, pa v besedi odzadaj izpusti ravno toliko črk. Isto vpoštevaj, če je sličica "narobe"! c) Če je v uganki v eni skupini narisanih več istih predmetov, je treba vzeti pomen (besedo) v množini. d) Če je kateri predmet narisano tako, da je v njem prečrtana ena (dve ali več) črka in je namesto nje vpisana druga črka (dve ali več) je treba vzeti to, na njeno (nji-

hovo) mesto. Za vse te prilike, ki sem jih sedaj opisal pod "Pri prvi vrsti", imate lep primer v rebusu številka 3 DŽ (1950). e) Večkrat pride tudi slučaj, da je pred ali za slikico vzeta iz pomena prva (če je spredaj) ali zadnja (če je zadaj) črka in je tisto treba nadomestiti z drugo, kar je v uganki označeno. N. pr. če je bil naslikan "sod" in bi bilo spredaj označeno: s=p, je potrebno črko "s" nadomestiti s črko "p", potem se to glasi "pod". Isti postopek je, če bi bilo treba premeniti zadnjo črko (ali vmesno črko!) Včasih je ta sprememba v uganki označena nad predmetom. f) Pri kakem predmetu (ali tudi pri skupini je treba včasih kako črko (eno ali več) vmes "uriniti" ali izpustiti: to se more opaziti na uganki sami. g) Včasih je treba črke narisane predmeta drugače razvrstiti, kar je pri slikici zaznamovano s številkami (Glej pri rebusu številka 3 DŽ. pri slikici "roka"! h) Primeri se lahko, da je skoraj ves predmet prečrtan in ostane neprečrtan "en del". V tem slučaju je treba v rešitev vpoštevati samo tisti del, ki ni prečrtan. N. pr. imamo naslikan "vrč" ali "kangljó", pri kateri je vse prečrtano, ostane neprečrtan samo "roč". V tem slučaju je treba vpoštevati samo "roč" (če so tu kake spremembe potrebne, pa tudi te, kar se takoj vidi!). Ali n. pr.: če je naslikana "noga", pa je prečrtana skoro vsa, ostane pa neprečrtana "peta", vpoštevaj samo "peta"! itd.

Pri drugi vrsti 2. je treba vpoštevati vse predloge (čeprav niso zapisani!). Tako n. pr.: a) če je v kaki črki "vrnjenih" ali vrisanih ena, dve ali več črk, je treba te vpoštevati s predlogom "v" spredaj ali vmes, kamor "v" soglaša za pravilno rešitev. b) Včasih so črke, ali slikice, računski znaki, eni nad ali eni na drugih, ali eni pod drugimi, bo treba za rešitev vpoštevati predlog: "na" ali "nad" ali "pod" — kakor bo prav prišlo za pravilno rešitev. Za ta pravila najdete lep primer v 1. številki DŽ (1950). Pri tem primeru najdete nekaj zolodov, ki smo jih že prej opisali. Semkaj spredaj še druge vrste rebusi, ki imajo sicer drugačne naslove (kakor: "skrita prerokba" v 3. številki DŽ (1950), ki so sestavljene iz samih črk, pri katerih je treba "v račun vzeti" vse "večičke". Primeri se lahko: a) da so črke ali znaki (računski) po ena ali več nomenljivo (kar se "dognunja" na tisku) postavljene ena nad ali za druge; b) ali, da je več zapored enako tiskanih črk ali znakov ali skupin, in je treba pri reševanju vpoštevati njihovo število. K tem pravilom si ogledite uganko: Skrita prerokba v 3. številki in nje rešitev v naslednji številki DŽ (1950)!

Pri tretji vrsti 3. rebusov ali podobnic — to je pri mešanih rebusih ali podobnicah iz obojnih do sedaj opisanih načinov, bo treba vpoštevati, kar smo pri obojnih vrstah omenili.

M. Radoš (Se nadaljuje)

SLOVENSKI VISOKOŠOLCI V ŠPANII

Gospod Petek! Prihajate iz Španije, iz Madrida. Tam ste bili duhovni vodja slovenskih visokošolcev. Zelo nas zanimajo, saj gledamo v njih bodočnost našega naroda. Ali bi nam in našim bralcem hoteli povedati to in ono iz njihovega življenja? Koliko jih je, kako so prišli tjakaj, kaj študirajo in ali so samo v Madridu ali še kje drugje?

Med slovenskimi begunci v Italiji je bilo tudi lepo število visokošolcev, ki niso izgubili volje do nadaljnega študija. Ker je položaj za begunce postal v Italiji vedno težji in večina od njih v Italiji ni mogla študirati, so začeli iskat možnost za študiranje v drugih deželah.

Po posredovanju Pax Romane, največ pa po lastnem prizadevanju in iskanju priporočil, so prišli prvi slovenski visokošolci v Španijo. v Barcelono in Madrid. Ti so pripravili pot še drugim, ki so potem prihajali za njimi, dokler se spomladi 1948, s prihodom šestih visokošolk v Zaragozo, to doseljevanje slovenskih visokošolcev v Španijo ni zaključilo. Vseh visokošolcev je prišlo v Španijo, ako se ne motim, 38, in sicer 22 v Madrid, 6 v Zaragozo, ostali pa v Barcelono.

Vpisani so na razne fakultete. Med njimi so juristi, medicinci, ekonomski inženirji, veterinarji, filozofi in eden, ki je letos napravil doktorat iz političnih ved. Nekateri od teh so študij že dokončali, par pa jih je odšlo dokončat ga v druge države.

Kako hvalevredno in upapolno to stremljenje naših fantov po študiju! Koliko je njih tovarišev drugod po svetu, ki bi tudi radi nadaljevali študije, pa jim ni dano... Kdo je tem v Španiji omogočil nadaljnje šolanje?

Katoliški španski narod je šel skozi krvavo komunistično revolucijo, zato je bolj kot drugi narodi razumej položaj protikomunističnih beguncev. Kakor že večkrat preje v zgodovini, se je tudi sedaj lepo in v dejanju pokazala španska gostoljubnost in velikodušnost. Na pobudo katoliških laikov in s podporo cerkvene oblasti je nastala v Španiji O. C. A. U. — Katoliška univerzitetna podporna ustanova, ki si je med drugim postavila tudi nalogo, ustanoviti za visokošolce-begunce univerzitetni dom, kjer bi ti lahko v miru nadaljevali svoje študije. Tako je nastal v Madridu v bližini univerzitetnega dela mesta zavod, ki nosi ime po apostolu in zavetniku španskega naroda, po apostolu sv. Jakobu. V tem zavodu je okrog 170 visokošolcev-beguncev, kjer dobe najnujnejšo oskrbo. Ako upoštevamo, da je Španija razmeroma revna dežela in da preživlja sedaj zlasti v gospodarskem oziru težke čase, postane pomen te dobrodelne ustanove še toliko večji. (Slike iz tega zavoda smo objavili v zadnji številki DŽ. — Op. uredništva.)

Razen dveh, so ostali slovenski visokošolci v Madridu vsi v tem zavodu. Ona dva se morata

preživljati sama in sta odvisna od podpor od druge.

Težji je položaj slovenskih visokošolcev v Barceloni. Ti ne spadajo pod O. C. A. U. in so odvisni od podpore, ki jim jo dajejo dobrotniki v Španiji in pa slovenski dobrotniki v USA in Argentini. V veliko pomoč jim je bil od vsega početka tudi č. g. Breznik, ki se je z očetovsko požrtvovalnostjo zavzel zanje in jim pomagal.

V razmeroma najboljših okoliščinah žive visokošolke v Zaragozi. Stanujejo po raznih zavodih. Seveda so pa tudi one, kakor vsi ostali, glede knjig in drugih potrebščin precej odvisne od denarnih podpor od druge.

Pravite, da je v O. C. A. U. narodno zelo pisana družba. Kako kaj shajajo med seboj? Ali jih ne ločijo preveč razne politične zamisli, če so že versko-idejno istih pogledov?

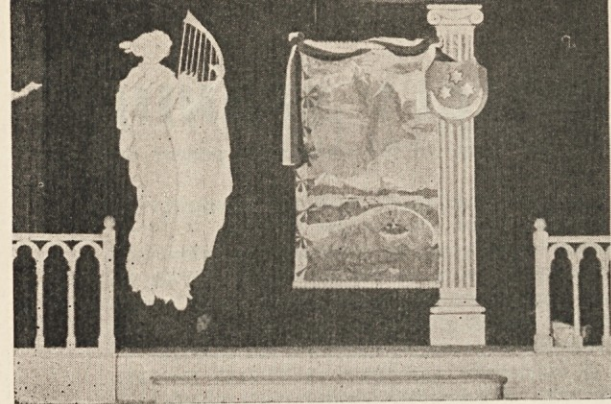
V Col. M. Santiago je okrog 170 visokošolcev-beguncev trinajstih narodnosti. Kako vsa ta pisana družba živi in v kakšnih odnosih so posamezne narodne skupine med seboj, je nekemu, ki ne živi me njimi, težko podati več ali manj popolno sliko, ker nima neposrednega stika z njimi. Mogel bi zato v tem oziru omeniti samo nekatere vtise, ki jih človek dobi po pripovedovanju, in v kolikor skupnost in razlike v mišljenju tudi na zunaj pridejo do izraza.

Res je, da so versko-idejno vsi ti v glavnem istih pogledov, a v podrobnem bi globlje poznanje življenja posameznih narodnih skupin morda pokazalo precejšnjo razliko. Treba je namreč upoštevati dejstvo, da so to člani različnih narodov in da so prinesli s seboj različno, bolj ali manj zdravo in trdno versko-idejno zgrajenost. Večina iz njih tudi ni izšla iz katoliških verskih in kulturnih organizacij, kakor je to v primeru naših visokošolcev v Španiji.

Vodstvo zavoda skuša biti nadstrankarsko, nadpolitično in nadnarodno, vendar se pa razlike v političnem mišljenju in usmerjenosti posameznih grup ne da povsem zabrisati in od časa do časa ob raznih prilikah tudi pride do

izraza. Če upoštevamo, da so med njimi čehi in Slovaki, Hrvati in Srbi, potem je razumljivo, da vsaj v političnem mišljenju ne vlada ravno največja edinost.

Vendar pa različno politično gledanje v glavnem ne ovira mirnega in prijateljskega sožitja v zavodu. Povezanost se skuša doseči z medsebojnim spoznavanjem in sodelovanjem. Tako so slovenski visokošolci, včlanjeni v stanovskem društvu Danici, večkrat povabili na svoje sestanke člane drugih narodnosti, da so predavali o katoliškem gibanju med njihovim narodom.

Gospod Petek! Omenili ste neko organizacijo slovenskih akademikov? Katera organizacija je to? Kdaj in kako je nastala, kakšne cilje ima? Ali zajema vse slovenske visokošolce v inozemstvu?

Slovenski visokošolci v Španiji se pripravljajo na svoj poklic tudi z zelo živahnim društvenim in organizacijskim življenjem. Del madridskih visokošolcev ima svoj akademski klub "Stražo", vsi ostali so pa organizirani v stanovskih društvih: v Madridu v "Danici", v Barceloni "Plamenu", visokošolke v Zaragozi pa v "čebelici".

Stanovska misel je zlasti zadnja leta pred drugo svetovno vojno našla med slovenskim izobraženstvom veliko razumevanje in v pok. prof. Tomcu velikega pobudnika in zagovornika

To idejo so slovenski visokošolci ponesli s seboj v begunstvo in so v Italiji ustanovili Zvezo slovenskih katoliških visokošolcev, v kateri

so včlanjena akademska stanovska društva, to so društva, ki so organizirana na stanovski zamisli. ZSKV ima svoje člane v Španiji, Argentini, Belgiji, v USA in v Kanadi.

Nekaj o cilju in namenu stanovskih društev. — Namen katoliških stanovskih društev je vzgojiti katoliške inteligente, ki bodo v svojem zasebnem življenju katoliško živeli, a bodo tudi v svojem poklicu in okolju vedno uveljavljali katoliški svetovni nazor. Ideološka vzgoja v teh društvih pomeni aplikacijo katoliških načel na svetovno kulturo.

Za prerod današnje kulture ne zadoščajo več katoliška društva s splošno katoliško idejno vzgojo, ampak je potrebno, da se člani istih stanov — tukaj istih fakultet — družijo v svoja stanovska društva, ker je na ta način delo veliko bolj uspešno in sadovi večji. Ker so slovenski visokošolci danes raztreseni po vseh delih sveta, da le malo slugateljev iste fakultete živi skupaj, so le malo kje možna stanovska društva v polnem pomenu besede, v katerih bi bili samo člani istih strok. Treba se je zaenkrat zadovoljiti z društvi, ki zbirajo v sebi slušatelje raznih fakultet, katera pa veže med seboj stanovska misel. Da pa društva dosegaajo svoj namen in cilj, se ustanavljajo v njih stanovski študijski krožki, v katerih slugatelji istih fakultet obravnavajo svetovno-nazorska vprašanja vsak iz svojega študijskega področja. Delo v stanovskih krožkih ima za cilj doseči jasnost v vprašanjih, ki se stavijo katoliškemu izobražencu in na katera naleti visokošolec pri študiju na fakulteti. Zato je delo teh krožkov bolj specializirano in dopolnjuje fakultetni študij.

Tu in tam smo v DŽ poročali o nekih tečajih, ki jih slovenski akademiki letno v Madridu ali kje drugje prirejajo. O čem razpravljajo na njih, kaj hočejo doseči z njimi? Kakšne sadove obrode?

ZSKV je doslej organizirala tri ideološko-studijske tečaje v Madridu, katerih so se udeležili člani društev iz Madrida, Zaragoze, Barcelone, Belgije in nekaj drugih v Španiji bivaajočih Slovencev.

Prvi tečaj je poleg praktično versko-kulturnih vprašanj, ki morajo zanimati sodobnega katoliškega inteligenta, obravnaval naslednjo temo: Slovenskemu narodu je treba dati katoliškega jurista, katoliškega inženirja, katoliškega zdravnika...

Drugi tečaj je bil posvečen v prvi vrsti idejni utemeljitvi in utrditvi stanovska.

Tretji pa je bil praktično stanovski. Predavanja na njem so bila sad študija in dela v stanovskih krožkih posameznih društev. Posamezni predavatelji so skušali na ta način tudi sami praktično nekaj doprinesiti k reševanju problemov iz svoje stroke.

Kakšne sadove obrode ti tečaji? Jasno je, da je težko govoriti o vidnih zunanjih sadovih teh tečajev. Saj to zaenkrat tudi ni njihov namen. Da pa sadovi so, o tem ni dvoma! Če ti tečaji ne dosežejo drugega, kakor da poživljajo v članih zavest, da bo prerod sedanje kulture in nje pokristjanjenje možno doseči le, ako bo

vsak katoliški izobraženec v svojem poklicu na svojem mestu in v vseh ozirih usposobljen, in da svoje člane tudi praktično na to pripravlja, potem dosega svoj namen in rode bogate sadove.

Kako pa kaj gledajo slovenski visokošolci v Španiji na slovenske novonaseljence v čezmorskih deželah, zlasti v Argentini, kjer jih je največ skupaj? Kolikor vemo, se zelo trudijo, da bi ohranjali žive in kar najtoplejše stike z nami? Kaj pričakujejo od teh stikov?

Tudi oni so begunci, zato je razumljivo, da jih z ostalo slovensko emigracijo po svetu vežejo najtesnejše vezi, da z njo čutijo in se zanjo zanimajo. Ker imajo mnogi med njimi v Argentini svoje starše, brate, sestre in znance, jim je ta dežela vsak dan bližja. Nekateri bodo po končanih študijah tudi verjetno skušali priti sem.

Ker so časopisi in zlasti "Duhovno življenje" poleg pismenih stikov najmočnejša vez, ki družijo slovenske begunce po svetu, obojno s pravim veseljem prebirajo. Občudujejo delavnost in življenjsko silo slovenskih beguncev v Argentini, ki so se po tako kratkem času življenja v novi deželi tako lepo versko in kulturno razgibali. Neki Hrvat mi je v Španiji dejal: "Vi, Slovenci, ste lahko srečni in ponosni, ker imate tako lepo organizirano svojo emigracijo, v verskem in kulturnem oziru tako lepo oskrbljeno."

Gospod Petek, prav lepa Vam hvala za tako zanimiva in izdatna poročila. Po njih bodo naši bralci širom sveta prišli v duhovni stik z našimi katoliškimi visokošolci, kar bo le v korist naši slovenski emigraciji. Združiti nam je namreč vse naše raztresene sile in jih pripraviti na bodoče skupno delo odrešenja domovine, pri katerem bodo prav slovenski katoliški visokošolci morali igrati vodilno vlogo, ki ji bodo pa kos le v tesni povezanosti z narodom.

Ob zaključku lista smo prejeli iz Španije poročilo o letošnjem tečaju slovenskih visokošolcev, ki ga tu objavljamo, s sliko udeležencev.

Naši visokošolci in visokošolke člani Zveze slovenskih katoliških visokošolcev v Španiji so se prve dni v avgustu zbrali v Madridu na ideološko-študijskem tečaju. Že tretjič, odkar študirajo na univerzah v Zaragozi, Barceloni in Madridu, so v svojih šolskih počitnicah organizirali tak teden študija, posvečenega našim narodnim, ideološkim in svojim organizacijskim vprašanjem.

Versko stran tečaja je vodil duhovni vodja visokošolcev iz Barcelone, ker v Madridu ni nobenega slovenskega duhovnika več. Vsakdanje sv. maše v kolegiju Santiago Apostol so se udeleževali vsi tečajniki, predavanja pa so se skozi osem dni začinjala s kratko duhovno mislijo in premišljevanjem. Z duhovno mislijo je preč. g. duhovni vodja dal letošnjemu tečaju vodilo letošnjega Svetega leta. Klic sv. očeta k velikemu povratku bomo razumeli in ga prav usovrgili v svojem življenju le, če bomo živeli v Kristusu in Ga vedno izžarevali,

Še bolj pa sta pokazala skrb, ki jo ima Zveza ze versko vzgojo svojega članstva, predavanji: Intelktualno poglobljanje v verske skrivnosti in Poklic in odgovornost katoliškega izobraženca v izvrševanju poklica.

Tečajniki so obravnavali v svojih predavanjih poleg teh še kulturna, narodna in svoja stanovska vprašanja. S posebnim predavanjem je tečaj počastil spomin Mahniča ob priliki stoletnice njegovega rojstva.

To priliko, ko se je zbralo iz Španije več Slovencev in Slovenk, so izrabili, da so v par dneh sestavili majhen pevski zbor in organizirali za španske prijatelje skromen koncert slovenske pesmi. Obenem pa so s skioptičnimi slikami Slovenije in z v španščini recitirano slovensko prozo in poezijo gostom predstavili še izrazitejše našega človeka in lepoto slovenske zemlje.

Slovenski visokošolci in visokošolke v Španiji so s tem pokazali, da se kljub krajevni oddaljenosti od ostale slovenske emigracije zavedajo svojih dolžnosti do sebe, Boga in naroda. Kljub mnogoteremu nerazumevanju njihova dobra volja ni klonila. Vedo, da je ob skupnem naporu slovenskega rodu v emigraciji za pripravo lepše bodočnosti tudi njihovo mesto. In ne najmanjše, niti najlažje.

K slikam: Str. 637 — Tečajniki leta 1948; 638 — Govorniški oder ob tečaju; ob slovesu od duhovnega vodje g. Petka CM; 639 — Č. g. Vinko Žakelj, iz Belgije, predava; s tečaja 1950, na sliki tudi č. g. Breznik.

MAMA, ZAKAJ PA ROŽNI VENEC?

Prvi večer po posvetitvi Marijinemu brezmadežnemu Srcu so pri Tončkovih večerjali in se pogovarjali, kako je bilo pri posvetitvi lepo.

"Da, lepo je bilo," je potrdila mama. "Da nas bo Marija vesela, moramo zdaj izpolnjevati vse obljube, ki smo jih njej dali na dan posvetitve. Ali veste, otroci, kaj smo Mariji obljubili?"

"Da bomo vsak večer rožni venec molili," se hitro odreže Tonček. Jankota je postalo kar strah, ko je slišal, da bo moral moliti rožni venec. Joj, to bo hudo! Moral bo dolgo klečati, tako da ga bodo kar kolena bolela. Zato je uprl v mamo svoje žalostne oči in vprašal: "Ah, mama, zakaj pa rožni venec?"

"Zato, ker Marija sama to želi in naroča," odgovarja mama. "Leta 1858 se je v Lurdu prikazala Bernardki Marija. Učila jo je moliti rožni venec. Naročila ji je tudi, naj dela pokoro in moli za grešnike. Že tedaj je Marija pokazala, kako ima rada to molitev. Kdor rad moli rožni venec, dela Mariji veliko veselje in v nebesa bo prišel."

"Mama, tudi jaz bom molila rožni venec, da me bo Marija vesela in da bom v nebesa prišla," je počasi zlogovala Metka. "Kadar me bodo bolela kolena, bom vse potrpehla in darovala Mariji za grešnike."

"Da, Metka, tako delaj, pa te bo Marija zelo vesela," je odgovorila mama.

Tedaj se je oglasil ata: "Mama, še o fatimskih pastircih jim kaj povej, da bodo vedeli, da Marija želi, da tudi otroci delajo pokoro in molijo rožni venec."

Mama je začela pripovedovati: "V Fatimi na Portugalskem se je leta 1917 prikazala Marija trem otrokom na paši: Luciji, Francku in Jacinti. Bila je nepopisno lepa, a zelo

žalostna. Ko jo je Lucija vprašala, kdo je, je odgovorila: "Kraljica presvetega rožnega venca sem." Lucija jo je potem vprašala, kaj želi od njih. Marija je odgovorila: "Molite rožni venec za grešnike." Da bi vse otroke še bolj pridobila, da bi molili rožni venec, jim je pokazala pekel. Otroci so tedaj videli, kaj morajo duše v peklu trpeti. To jih je tako pretreslo, da niso mogli tega nič več pozabiti. Na paši so pustili odslej vse igre in molili rožni venec. Vsak dan so jih molili več. Marija jih je naučila, naj po vsakem "čast bodi" dodajo: "O Jezus, odpusti nam naše grehe, obvaruj nas peklenškega ognja in privedi v nebesa vse duše, posebno tiste, ki so najboj potrebne tvojega usmiljenja." Lucija je redovnica in še na zemlji moli rožni venec, Francek in Jacinta pa z njim slavita Marijo v nebesih."

Mama je končala. Jankota je postalo sram, da se je bal moliti rožni venec. Fatimski pastirci so pa toliko rožnih vencev zmolili. Zato se je oklenil mame in ji rekel: "Mama, tudi jaz bom vsak dan molil rožni venec."

"V avgustu in septembru bomo vsi molili rožni venec za spreobrnjenje grešnikov in za rešitev naše domovine," je pripomnil ata. "Marija je tudi Kraljica misijonov in vseh misijonarjev. Tretja nedelja v oktobru bo misijonska nedelja. Da nas bo tudi Marija, Kraljica misijonov vesela, bomo v oktobru molili rožni venec. Posebno se bomo spominjali slovenskih misijonarjev."

Ata je končal in začel naprej moliti rožni venec. Mama in vsi otroci so lepo odgovarjali. Zdaj pri Tončkovih vsak večer molijo rožni venec. Otroci se posebno veselijo petka, ko med rožnim vencem tudi pojo: "Duša, le pojdi z mano..."

MALI

MARIJA JOKA

"Kako vendar, saj se mi je zdelo, da jih je deset? Na, pa jih je sedaj samo devet!", prešteva mama mandarine, ki jih je kupila na trgu. Skrivaj pogleduje Janezka: menda je ni on vzel?

Ne, Janezek pravi, da je ni. Pove pa to tako boječe, da ga mama znova vpraša: "Res sebe: "Ne, mama." "No, ti že več. Samo: če si, saj več... če otroci lažejo, Marija joka!"

Janezek preklada v rokah lesene kocke, s katerimi se igra. Pa mu ni nič za igro. Premišljuje: Marija joka, če se otrok zlaže? Na to ni pomislil. Ne preje, ko je mandarino pojedel, pa tudi ne pozneje, ko se je zlagal mami.

"Mama, pa res Marija joka, če se zlažem?"

"Seveda joka!"

"Tista Marija, ki jo imamo v sobi?"

"O ti Jurček, ti! Ne, tisto je samo podoba. Joka pa Marija v nebesih." Mami se zdi, da nekaj ni prav. Janezku pa je hudo in vest ga peče.

"Mama!"

"Kaj je, Janezek?"

"Tista Marija, ki jo imamo v sobi? Ali sliši, če ji kaj povem?"

"Ne, tisto pa ne. A če govoriš podobi, je ravno tako, kakor bi govoril Mariji v nebesih."

Janezku odleže. Počasi odlaga kocke, vstane in se tiho zmuzne iz kuhinje. Naravnost v sobo gre in privleče stol k podobi brezjanske Marije, ki visi na steni. Spleza na stol, z eno roko prime za okvir slike, z drugo pa boža sliko božje Matere in govori:

"Ne jokaj, Marija! Ne bom več, res ne bom več!"

SVETI OČE vsak dan moli za čim večji uspeh SVETEGA LETA, katerega namen je: VRNITEV SVETA K BOGU. Ali molis vsak dan tudi ti...?

"Vidiš, Janezek, tako je prav," pravi mama, ki je prišla tiho za njim.

Janezek bi gotovo padel s stola, da ga ni mama prestregla, tako se je prestražil. A mama je vesela, ker se je skesal. Marija ne joka več. Joka pa Janezek, ki ga je sram, oh, tako sram!

No, nič zato! Lagal pa Janezek ne bo več. Da bi Marija jokala radi njega? Nak, tisto pa ne!

INE

ZVEZDICE

Očka dela v tovarni. Ta teden ima "drugi šiht": dela od dveh popoldne do desetih zvečer. Metka, Tonček in Marica so si izprosil od mame, da ga smejo nocjo počakati. Slone pri oknu in gledajo v nebo, kjer se prižigajo zvezdice druga za drugo.

Pa se oglasi Marica, najmlajša, ki niti v šolo ne hodi: "Kaj so zvezdice? Najbrže srebrni žebli, ki jih je ljubi Bog pribil na nebo, da lepše izgleda!"

"Kje pa!" se oglasi Tonček. "Zvezdice so lučke, ki jih prižigajo angelčki vsak večer, da vsaj nekaj vidimo, kadar ni meseca."

"Nič ne vesta!" pravi Metka, ki hodi že v šolo. "Zvezdice so majhna okenca, skozi katera nas gleda zvečer ljubi Bog. Gleda nas, če smo pridni in ubogljivi in če molimo, predno gremo k počitku."

Se ti ne zdi, moj mali, da je še najlepše odgovorila Metka?

SVETNIKI

Bilo je proti koncu oktobra. Tončkov ata in mama sta se pogovarjala o prazniku Vseh svetnikov in Vernih duš. Ko je ata odšel na delo, je Tonček poprosil: "Mama, povej nam kaj o svetnikih." "Pa o nebesih," pravi Metka.

"Vesela sem, da ste me vprašali o tem. Bliža se praznik Vseh svetnikov, zato je prav, da vam kaj povem o svetnikih.

Naša pesem pravi o nebesih:

O srečni dom nad zvezdami,
kjer bivajo vsi blaženi
presrečni bratje in sestré,
ki so ločili se z zemljé."

"Mama, zakaj pa je v nebesih tako

POVEJ, ... ĆE VEŠ ...

1. Ćemu smo na tem svetu?
2. Zakaj smo dolžni moliti?
3. Kaj pomeni ime Jezus?
4. Kateri so deli rožnega venca?
5. Ćemu je Jezus delal Ćudeže?

Pri teh vprašanjih ni odgovorov. Te napišite sami in jih pošljite v uredništvo D. ž. Trije od tistih, ki bodo prav odgovorili, dobijo po eno lepo mladinsko knjigo.

lepo?" vpraša Tonček. "Zato, ker je v nebesih Bog, ki je tako lep, dober in svet, da vam tega ne morem povedati. V nebesih je tudi Marija, ki je brezmadežna, za Bogom najlepša in najsvetejša. Tam gori je tudi velika množica angelov, ki so zelo sveti in izmed vseh stvari Bogu najbolj pcdobni. Potem je v nebesih zelo veliko svetnikov. Na zemlji so mnogo molili, se skrbno varovali greha, zelo ljubili Jezusa, radi ubogali duhovnike in Cerkev, pa so postali sveti. Med njimi so posebno srečni tisti, ki so umrli v krstni nedolžnosti. Ti prepevajo v nebesih Jezusu posebno lepo pesem. Kdor ni nedolžen, te pesmi ne more peti. V krstni nedolžnosti so šli v nebesa vsi otroci, ki so umrli, preder. so prišli k pameti, pa tudi tisti odrasli ljudje, ki so tako lepo živeli na zemlji, da po svetem krstu niso storili nobenega smrtnega greha."

"Mama, jaz bi tudi rada pela Jezusu to pesem," se oglasi Metka. "Zelo rada molim in vsak dan Jezusa prosim, da bi vedno hranila krstno nedolžnost, pa jo boš pela," odgovori Metki mama, potem pa nadaljuje:

"Med svetniki v nebesih je nekaj svetnikov, ki so umrli stari komaj deset, enajst, dvanajst, trinajst let. Slišali ste že o svetem Tarciziju. Nesel je kristjarom v jeĀo Jezusa. Poganski deĀki so ga napadli, pobili na tla in tako ranili, da je potem umrl. Bil je star komaj deset let. — V dvanajstem letu je umrla sveta Marija Goretti, italijanska deklica, ki so jo sveti oĀe letos proglasili za svetnico. Zloben sosedov fant jo je hotel zapeljati v neĀisti greh. Deklica se mu je uprla in ni hotela grešiti. Zapeljivec se je razjezil in jo tako z noĀem ranil, da je potem umrla. Pred smrtjo je svojemu morilcu odpustila in obljubila, da bo v nebesih zanj prosila. — Tudi sveta NeĀa, trinajstletna deklica, je prelila svojo kri za Jezusa in ohranila nedolžno, Jezusu zvesto srce. Otroci! To so naši svetniki. Āastite in posnemajte jih!" (Otroci, poglejte sliko sv. Marije Goretti Op. ur.)

Tako je konĀala mama svoje pripovedovanje o svetnikih. Potem je nauĀila otroke peti pesem: "O srečni dom nad zvezdami." Nato je mama hitro odšla delat in pospravljat, otroci so se pa pogovarjali o tem, kar jim je mama povedala.

MALA SKRIVNOST

Skozi barvana steklena okna zavodske kapele lijejo žarki zahajajočega sonca. Medlo razsvetljujejo malo Verico, ki kleči pred oltarjem Marije Pomočnice.

Verica — otrok skoraj Dvanajst, morda trinajst let šteje. Zaupno zre v Marijin obraz. Skoraj krčevito stiska roke k molitvi. Njene ustnice šepčejo rahlo, neslišno: "Marija, pomagaj! Ti veš, kaj bi rada. Veš pa tudi, da mi ata tega zlepa ne bo dovolil. A jaz bi rada, tako rada postala MISIJONAR-KA! Marija, pomagaj mi!"

Mala glavica se skloni pred kipom Marije Pomočnice. Dolgo kleči Verica tako. Ustnice se ne pregibljejo več. Le srce govori in prosi.

Dolgo že hodi Verica tako v kapelo in vsak dan odhaja bolj potolažena. Saj ve: če je božja volja, bo Marija prav gotovo uslišala njeno prošnjo.

Pa jo ustavi nekoč na hodniku sestra prednica: "Verica, letos boš skončala "sexto grado". Kaj boš potem? Treba se bo za nekaj odločiti!"

"Ne vem že," pravi Verica. Bom že razmislila."

To se pravi: ve že, pa to je zaenkrat še njena "mala skrivnost". Rada bi postala misijonarka. Saj njena mlada dtša čestokrat roma po misijonskih deželah: med zamorčki, Kitajčki in Bog ve kod še. A dokler ne dobi atovega dovoljenja, ni nič!

Pa pride ata na obisk in Verica poskusi, "če bo šlo": "Ata, jaz bom pa misijonarka!" Ata gleda — hm, res ne ve, ali gre za šalo ali za res. Pa — Verine oči gledajo tako resno, da mora tudi on resno odgovoriti: "Verica, premlada si še za tako odločitev. Počakaj! Saj — če te Bog kliče, ti ta poklic ne uide!"

Verica je žalostna. Saj — končno ima morda ata prav, a vendar! No, pa drugič.

Pa tudi drugič ni bilo nič boljše. In ne tretjič in ne četrtrič. Verica bi skoraj obupala. Še bolj pogosto hodi v kapelo in moli in prosi...

Prišel je atetov rojstni dan. Verica piše atetu voščilo kot se spodobi, potem pa dolgo, dolgo pismo. In v vsem pismu samo ena prošnja: "Ata, misijonarka bi rada postala! Dovolite mi! Prosim Vas v imenu Jezusa! Kako bi mogli reči "ne", če bi Vas prišel sam Jezus prositi? Da, prav zares ne razumem Vašega "ne"!"

Tisti večer je bil ata raztresen med mo-

Ali bo tudi katera tehle slovenskih deklet postala misijonarka...?

litviyo kot zlepa ne kdaj. Ves čas so mu hodile v misel Verine besede: "če bi Vas prišel Jezus sam prosit..."

Ob koncu rožnega venca pa je tiho, sam zase vzdihnil: "Sprejmi, Gospod, ta dar..."

Čez nekaj dni vpraša znova sestra prednica Verico: "No, Verica, kaj boš? Si se že odločila?"

Verici zažare oči. Najraje bi zavriskala od veselja, pa se premaga. Skloni glavico, kakor da sama sebe daruje Bogu, in izpregovori s tihim, a veselim in jasnim glasom: "MISI-JONARKA BOM!"
Ine

REŠITEV UGANKE V ZADNJI ŠTEVILKI:

"Majhna iskra često zaneti velik požar."

PRAVILNO SO REŠILI: Tomazin Franc, Tomazin Jožica, oba Haedo; VIDA in Ālenka AVGUSTINČIČ, Argerich; SUHADOLNIK IVANA; Rezka in JANEZ ŠTIRN (Mendoza). Žreb je določil nje, ki so debelo tiskani. V trgovini "Santa Julia" si na račun "Duh. življenja" lahko izberejo in vzamejo VSAK PO 10 PODOBIC.

VSEBINA OKTOBERSKE ŠTEVILKE

VSEBINA:	Stran:	VSEBINA:	Stran:
Naslovna slika: Sv. Janez ob Boh, jezeru	577	Na novo pot (Svetlin)	621
Veličastni prazniki Cerkve (Kaj)	578	Molitev za domovino (Igor)	623
Sveti rožni venec v družini (Pij XII.)	581	Čudovita zdravila (Staronaseljenc)	624
V Fatimo sem poromal (Petek C. M.)	585	Po katoliškem svetu	625
Katoličani in apostolsko delo (Odar)	587	Iz zaslužjene domovine	627
Usoda trdovratnega ljudstva (Škof Gregorij Rožman)	591	Slovenske redovnice v Paragvaju (Dr. Stanko M.)	629
Udeležba delavcev v vodstvu podjetij (Ahčin)	596	Med rojaki v svobodi	631
Misijonska nedelja (L. L. C. M.)	601	Pesmi: Želja, Pred tabernakljem, Pri materi (Janežič)	633
Poziv iz Vatikana (Nadškof Constantini)	603	Črček poje v tujini (Mali)	634
Prostrano polje (Merkun)	604	Namen moje pesmi (Mali)	635
Slovenski misijonarji (L. L. C. M.)	606	Mladim ugankarjem (Radož)	636
Kristusovim sestram in bratom sveta (Budnik)	610	Slovenski visokošolci v Španiji (Petek C. M.)	637
Naše misijonsko sodelovanje (L. L. C. M.)	612	Za naše male:	
Nadvse uspela akcija (DMO)	614	Mama, zakaj pa rožni venec? (Mali)	640
Noč v Veliki reki (Janko)	615	Marija joka (Ine)	641
Lep misijonski sad (Zrnec C. M.)	616	Zvezdice (N.)	641
Katoliška Cerkev na Koreji (Arh C. M.)	618	Svetniki (Mali)	642
		Verina "mala skrivnost" (Ine)	643

VSEM NAROČNIKOM, bralcem in prijateljem "Duhovnega življenja" IZVEN ARGENTINE!

Radi silnega povišanja tiskarskih stroškov bi morali "Duhovnemu življenju" naročnino v l. 1951 povišati, česar pa nikakor ne bi radi storili.

Da pa vendarle pridobimo potrebna izdatnejša sredstva za nadaljnje izhajanje te edine splošno slovenske verske revije, smo v Argentini začeli **VELIKO KAMPANJO ZA PRIDOBIVANJE NOVIH NAROČNIKOV** in za **PRISPEVANJE V TISKOVNI SKLAD**.

Vsi v Argentini bivajoči rojaki, ki imajo za to količkaj smisla in možnosti, bodo radi pomagali ohraniti to tako potrebno naše versko glasilo. Tu pa se obračamo na Vas, ki prejimate ali berete list izven Argentine: v USA, v KANADI, v ČILEJU, v TRSTU in GORICI ter po drugih krajih Evrope in po svetu sploh, da pri tej pomembni akciji sodelujete.

PRIDOBIVAJTE NOVIH NAROČNIKOV!

PRISPEVAJTE V TISKOVNI SKLAD!

"DUHOVNO ŽIVLJENJE"

"La Vida Espiritual" — "Duhovno življenje" je slovenski duhovni mesečnik, ki ga izdaja konzorcij. — Uredništvo in uprava: Victor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina. — Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Ladislav Lenček CM. — **Naročnina: Za Argentino polletna 20 pesov; za inozemstvo letna: USA 7 dolarjev; Kanada 8 dolarjev; Anglija 5 USA dolarjev; Čile 300 čilskih pesov; Italija 2000 lir; Francija 1000 frankov; Avstrija 50 šilingov.**

ARGENTINO
CORREO
Suc. 6

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560